

# **КОЛЕТ ВИВИЕ РЕМИ И ПРИЗРАКЪТ**

Превод от френски: Венелин Пройков, 1979

[chitanka.info](http://chitanka.info)

*На Реми Дювал*

## ПЕТЪК, 14 ЮНИ

Пренасяме се, напускаме Париж, ще живеем във Версай — център на департамента Сена-и-Оаза, столица на Краля слънце. Татко е тъжен, мама е тъжна, Мартин е тъжна: само кученцето Биксибо и аз сме доволни. Биксибо прилича на мен, обожава суматохата и всеки път, когато местим някакъв мебел, се хвърля отзад и скимти от възторг, сякаш ей сега ще намери някой огромен кокал. Естествено не намира кокали, но измъква цял куп други работи: стар молив, парче вестник, а преди малко — един оловен индианец, който се изтрепах да търся миналата година, когато още играех на тези детски игри.

— Дай, Биксибо, дай — казах му аз, — о, о, доброто ми куче!

Той залая, аз се разсмях. Той залая по-силно, аз се разсмях още по-силно.

— Стига си вдигал шум, Реми! — смърми ме мама, като си бършеше очите.

Трябва да ви кажа, че заминаваме, защото директорът на застрахователната компания „Синигерче“, където работеше татко, остана без пари. Синигерчето отлетя, край на компанията, край на надеждите. Наложих се татко да си търси друго място, но намери само едно — във Версай, в друга компания, този път на име „Мравка“.

— И тази гадина нещо не ми харесва — признах аз на Мартин.

*Неуслужлива мравката си пада,  
най-малката ѝ слабост е това.<sup>[1]</sup>*

Значи има и други слабости и ако аз бях на мястото на татко, щях да внимавам.

Мартин се нацупи.

— Може ли да се шегуваш в такъв момент? Не виждаш ли как плаче мама? А бедният татко?

— Татко не е беден, щом си има „Мравка“.

— Ужасен си! Ами аз, ами приятелките ми, ами училището, пък и в какъв отвратителен партер ще живеем там! Не ти ли е мъчно, че напускаме нашия хубав апартамент?

Това пък вече ми е напълно безразлично! Нямало да имаме баня? Чудесно, мразя да се къпя. Нямало да имаме гостна? Още по-добре; гостната е гадно място, където си длъжен да казваш добър ден на всички. Нямало да имаме шахта за смет и електрическа печка? Великолепно; от думата „шахта за смет“ ми се повдига, а електрическата печка е дивотия; по-добре ще е хич да нямаме електрическа печка. Сбогом, чорби и супи, от които се расте — ще се прехранвам чудесно с ордьоври с майонеза! Но жените вечно усложняват всичко, Мартин се носи от стая в стая и въздиша тежко.

— Стаичката ми!... Вратата, в която се блъсках толкова често! Килерът, в който ме затваряха, когато бях лоша... (Мили спомени, нали?)

— Дрън, дрън, глупости! — казах ѝ аз. — Миналото си е минало, скъпа сестро, човек трябва да гледа пред себе си.

— Ти нищо не разбираш — изстена тя.

— А ти пък винаги виждаш само лошата страна на нещата.

Да разгледаме по-скоро добрите страни:

1. Най-последно нещо ми се случва. Когато, преди да влезем в клас, съобщих на Фромажо, че се местим, той здравата се ококори.

— Какво, какво? Заминаваш? За Версай?

Две минути по-късно всички ученици знаеха новината и си я предаваха от чин на чин.

— Какво си шепнете? — попита учителят господин Триньол.

— Реми заминава за Версай, господине! — ревноха всички.

Господин Триньол ме извика при катедрата и когато разбра за какво става дума, сложи ръката си на моето рамо и ми каза:

— Много добре, ще можеш да обърнеш нова страница. Постарай се да измисляш по-малко щуротии и да учиш по-добре. В края на краищата на единадесет години вече си мъж; запомни това добре, моето момче!

— Да, господине — отговорих аз.

— Какво ти разправяше даскалът? — попитаха ме съучениците ми в междучасието.

— Каза ми, че съм станал мъж — заявих аз.

— Защото отиваш във Версай ли?

— Да, защото отивам във Версай.

— Брей! — казаха те.

Видях, че съм им направил голямо впечатление и че ми завиждат, задето отивам във Версай, и ги поканих всичките да дойдат да ме видят, когато поискат, и да посетим заедно двореца на Краля слънце.

— Аз да го посетя? — извика Фромажо, като ме изгледа от горе до долу. — Ти да не си въобразяваш, че теб чакам, за да го видя? Знам го твоя дворец, два часа се мъкнах из него с един екскурзовод, който сочеше празни пространства и разправяше: „Леглото на кралицата... огледалата в Огледалната зала, мебели от Обюсон...“. Втори път няма да ме хванат!

— Благодаря за информацията — отвърнах сухо аз. — Ами ако тези обяснения са ми интересни?

— Това си е лично твоя работа, пожелавам ти приятна ваканция, драги!

2. Да, защото от днес нататък съм във ваканция, петнадесет дни преди всички тях! Това е голям късмет, понеже имах един много труден урок по география за утре, а миналия път получих тройка и господин Триньол много се беше ядосал. Както и да е, да не говорим за това — нали обръщам нова страница! Има още нещо, което ми е страшно приятно — няма да присъствам на раздаването на наградите; татко едва ли ще се сети за това покрай другите грижи и няма да може да ми каже както обикновено: „Някаква си жалка поощрителна награда по рисуване! Това ли можа да донесеш, двойкаджия такъв!“. За сметка на това пък Мартин ще умре от мъка, защото и тази година очакваше златен медал. Пада ѝ се, като е винаги първа.

3. Освен това аз съм уморен от Париж. Във Версай сигурно ще е много по-приятно! Очевидно и Кралят слънце е бил на моето мнение, щом е напуснал Лувъра (такава хубава сграда), за да отиде да живее там. Погледнах в справочника.

„Версай — пише в него, — голямо селище с прави улици и широки булеварди с по три реда дървета. Дворец, построен от Льо Во и Мансар. Прекрасно творение на абсолютизма, запазило величествената му същност. Три гари. 84400 жители“.

Три реда дървета! Величествена същност! 84400 жители! (С нас 84404). Как да не се радвам, че ще стана версаец?

---

[1] Басня от Лафонтен. — Б.пр. ↑

## ПОНЕДЕЛНИК, 17 ЮНИ

Готово! Настанихме се! Естествено, партерът е малко тесничък, но Мартин се успокои, защото за нея ще има отделна стая. Аз пък ще спя в малкия кабинет на татко и ще си пиша домашните в трапезарията — блажена работа! И двете стаи гледат към булеварда и ще мога да се измъквам през прозореца всеки път, когато ми се прииска да се разходя, без мама да ми вика: „Къде хукна пак?“. Впрочем засега нищо не може да се направи — вали. Доста неочаквано за столицата на Краля слънце! Капките подскачат по широките тротоари на булеварда с три реда дървета (справочниците наистина са добре осведомени) и от време на време виждам да минават хора с чадъри и вдигнати яки. Часът е пет. Мама се е качила на една стълба и закачва пердетата в стаята си, Мартин се е затворила в своята и пише първото си писмо до първата си приятелка, а аз прибирам нещата си в шкафа колкото мога по-бавно, защото се страхувам, че ако нямам какво да правя, мама ще забележи и ще ме помоли да ѝ помогна.

Въпреки всичко тя пак ме помоли.

— Какво правиш, Реми?

— Прибирам си нещата, мамо.

— Не е бърза работа. По-добре си сложи якето и иди да ми купиш тридесет гвоздеа от някой железарски магазин. Ето ти пари, гледай да се върнеш по-скоро.

Магазинът беше съвсем наблизо в една странична уличка между месарница и винен склад. В безистена малко преди месарницата две момчета — едното светлорусо, а другото с изпоцапана физиономия — се въртяха край дъсчена количка и се мъчеха да я сглобят с разни канапи. Вдигнаха глави, когато минавах край тях, но аз си придадох важен вид и влязох да купя гвоздеите.

Жената ме изгледа любопитно, докато ми връщаше рестото.

— Не бяха ли вашите родители, дете дойдоха да живеят на булеварда?

— Да, госпожо.

— А! Така си и мислех. Хубава квартира, ще ви хареса: горката госпожа, която беше там преди вас, си живееше толкова щастливо... А ето че си отиде.

— Къде?

Жената посочи многозначително тавана.

— Там, горе.

— Аха — казах аз, — значи, тази дама се пренесе над вас?

— Уви, не, много по-високо, млади човече — на небето. Такава добра клиентка, всички в квартала съжаляват за нея! Надявам се, че госпожа майка ви ще поеме нейния път: инструменти, домашни потреби — можете да й кажете, че продаваме всичко, и то на цени, които няма да видите при Корбийон.

— Корбийон ли?

— Той има нещо като магазин малко по-далеч и буквално одира клиентите си, просто крадец — ако госпожа майка ви иска да се осведоми, да поговори с госпожа Паж, която живее във вашата къща на първия етаж: също една от най-верните ми купувачки, използва невероятни количества паркетин. Нейният съпруг, господин Паж, работи при бижутера на площад Ош. О, това са много мили хора; трите им момиченца са толкова добре възпитани, винаги казват „добър ден“ и „добър вечер“, когато минават край магазина. Виж, вашите съседи от втория етаж са друга работа — надути и неприятни хора, спокойно мога да ви го кажа!

— Те имат ли деца? — попитах аз.

— Едно-единствено, и то рядко се мярка навън. Тези хора са клиенти на Корбийон — завърши търговката с презрителна гримаса.

Влезе друг купувач и аз се възползвах от това, за да си тръгна, като размишлявах върху получените сведения. Три „момиченца“ на първия етаж, едно „дете“ на втория... Има си хас и то да е момиче! Беше ми толкова криво, че неволно забавих ход, когато стигнах до безистена; видът на момчетата ме ободряваше. Русият ми намигна.

— Мръсна история е тази количка! — каза ми той.

— Защо, не върви ли?

— Върви, ама дъските непрекъснато се разместват.

— Че как ще държат с тия канапи? Оставете на мен; щом ми се отвори малко време, ще дойда да оправя тая работа.

Изцапаният сръга русия.



— Ей, чуваш ли го, той си въобразява, че разбира повече от нас! Повече от нас ли разбираш бе, приятел?

— Само като ви гледам, убеден съм в това. Живея на булеварда — добавих аз с важен вид.

— Добре че ние не знаем! — отвърна русият. — Нали ходихме да гледаме завчера, даже свихме сламата, която беше останала на тротоара. Момичето сестра ли ти е?

— Да — казах аз, — още едно момиче. Що за къща е това! Онова от втория етаж момче ли е?

— Момче, казва се Антоан: дебелак, който вечно се разхожда с книга под мишница.

— Това се ядва... Хайде, довиждане, момчета, нямам време за губене.

Мама се беше поизнервила през време на моето отсъствие:

— Вече се чудех какво правиш! Къде беше?

— В магазина, мамо, ето ти и гвоздеите. Станах вир-вода! Не е особено приятно да търчи човек по улиците в такъв дъжд!

— Милото на мама! Дано да не си хванал някоя хрема!

— А, не, мамо!

След като се поколебах, влязох при Мартин и й казах за трите момичета, които живеят над нас.

— Е, и какво от това? — въздъхна тя, като запечатваше четвъртото си или пето писмо. — Мислиш ли, че някой би могъл да ми замени Лорет, Мими и Соланж?

Все пак новината явно я заинтересува, защото тя пожела да узнае имената на момичетата и когато й признах, че нямам представа как се казват, вдигна рамене.

— Най-напред за това трябваше да питаш! Ама че си недосетлив!

В този момент татко се прибра мокър до кости и доста недоволен от изминалия ден. Всички служители на компанията били дъртаци с такета на главите, а директорът бил по-стар от всичките — брадясал и побелял. Направо праисторическа „Мравка“.

— Все пак е по-добре от нищо! — каза той. — Ама че време!... Децата помогнаха ли ти, Лизет?

— Ами-и... — промълви мама.

— Аз си прибрах нещата — каза Мартин.

— Аз също — добавих аз — и отидох да купя трийсет гвоздеа.

— Много добре — заяви татко. — Вечерята готова ли е?

Мама леко извика: покрай завесите беше забравила, че трябва да се вечеря! Но татко каза, че не е толкова страшно и излезе да купи банички, картофена салата и четири шоколадови пасти. Всичко беше чудесно и докато си ядях пастата, си мислех, че няма да е лошо от време на време мама да забравя да приготви вечерята.

## ВТОРНИК, 18 ЮНИ

Версай действително е хубав и дори твърде хубав град. Може би изглежда малко тъжен с еднаквите си булеварди, по които почти никой не минава, но — както казва татко, действа успокоително след вихъра на парижкия живот и дава възможност на човек да се вгълби в себе си. Дворецът е великолепен. Мартин и аз отидохме да го видим (вече не вали); Мартин искаше дори да го разгледаме, но думите на Фромажо малко ме бяха смутили и отказах най-категорично. Задоволихме се да го обиколим и аз реших, че е доста по-голям, отколкото съм си го представял според картинката в моя учебник по история. Кой знае как са се измъчили Льо Во и Мансар, докато го построят; сигурен съм, че има най-малко хиляда прозорци! Паркът също е огромен, но за съжаление е като всички паркове и човек не може да прави в него това, което иска. Забранено е да се ходи по тревата, езерцето е празно, а в канала, който е пълен догоре, не бива да се пускат корабчета. Оставаше ни единствено да се разхождаме по алеите! Впрочем не скучах много, защото Мартин (много знае това момиче!) ми говори за времето, когато Луи XIV е живял тук с цял куп придворни и те били толкова много, че нямало място за всички, и затова някои от тях спели по таваните.

— На мен щеше страшно да ми хареса! — възкликнах аз.

— Така си мислиш — каза ми тя. — Представи си, че трябва да ставаш много рано всеки ден, за да присъстваш на ставането на краля, колкото и да си уморен, и да участваш в баловете, в празненствата и в ловните излети; Луи XIV ще се ядоса, ако не го правиш.

— Е, щом придворните са били толкова много, сигурно не е можел да ги брои на пръсти и дори да липсва един — да речем аз — няма да забележи.

— Ще му кажат; хората са доносничели непрекъснато и са разправяли гадости един за друг, за да ги забележи кралят.

— Решително по-добре е да се живее в република! Прибираме ли се?

Когато пристигнахме пред нашата врата, видяхме три мургави момичета, най-голямото от които буташе детска количка: без съмнение госпожиците Паж. Ах, приятели, какви хубави госпожици! Бели якички, опънати чорапи, великолепно сплетени плитки, послушно наведени очи.

— Същинско съвършенство са тези Пажетки! — прошепнах аз на Мартин.

Но тя вече беше при количката.

— О, бебе! — извика тя прехласнато. — Чудно е! Как се казва?

— Туту — отговориха три тънки гласчета.

— Че това е кучешко име! — казах аз, като се приближих.

— Това е много хубаво име — възрази Мартин, — момчетата нищо не разбират от тези неща.

И тя хвърли жаден поглед към трите сестри.

— А вие как се казвате?

— Сабин! Селин! Бландин! — отговори триото.

— Много хубаво, а моето име е Мартин. Я виж, имената ни се римуват, какво съвпадение!

— О, вярно, какво съвпадение и колко е хубаво — Мартин!

— Бих предпочела Катрин...

— И Катрин също е хубаво!

Ново мълчание. Размяна на усмивки. Мартин се наведе над бебето.

— Туту! Миличък Туту!

Поиска да го хване за ръката, но то я отблъсна, разтвори огромна уста и нададе писклив рев.

— Ау, ау, какво дяволче! — промълви тя объркано.

— Наистина е дяволче — отговори гордо женският хор.

Писна ми и се прибрах в къщи. Мама задушаваше картофи на газовата печка.

— Идваш тъкмо навреме — каза ми тя. — Направи ми услуга, иди да разходиш кучето.

— Точно сега ли? Гладен съм!

— Ще обядваме чак след двадесет минути. Хайде, бързо, моето момченце.

Подчиних се, мърморейки, и минах отново, без да кажа дума, пред групата на госпожиците. Но не бях предвидил дърветата! Видът

на безбройните стволоче изпълни Биксибо с възторжено щастие; той ги помирисваше един след друг, вдигаше крак; отиваше при следващия и понеже те са три реда, ако си спомняте написаното в справочника, това явно щеше да продължи доста.

— Свърши ли? — викнах му. — Ще тръгнеш ли най-после?

— Ау! Ау! — скимтеше той, полуудушен от каишката, която дърпах с всички сили, но здраво застанал на четирите си лапи и решен да използва докрай тази възхитителна възможност.

Изведнъж той започна да ръмжи. Обърнах се и се сблъсках с едно пълно момче с издути бузи, което държеше в едната си ръка книга, а в другата — парче халва.

— Няма страшно, кучето ми не е зло — казах му аз, като видях, че отстъпва.

Той се опита да ми отговори, но устата му беше пълна с халва и чух само:

— Ммммм... ммм...

След което хукна да бяга и се шмугна в къщата, преследван от победния лай на Биксибо.

— Пъзльо! — извиках аз.

Хубаво начало, нали! Един шишжав страхливец, три глупачки и едно непоносимо бебе. За щастие ми оставаха двамата приятели от безистена и след обедата отидох да им помогна да си сглобят количката. Трябва да кажа, че съм доста сръчен и за пет минути я стегнах, като прибавих към канопите пет-шест гвоздеа, които свих от къщи. После се пуснахме няколко пъти по една стръмна уличка, скрита зад къщите, където никой не можеше да ни види. Защо? Защото Пиеро, русичкият, е син на Воазьоне, търговеца, от когото купих гвоздеите, а Ратон, изцапаният, е син на неговия съперник Корбийон. Скарани поради конкуренцията, техните родители им забранявали да играят заедно и затова те се срещат тайно, което е много по-забавно. Харесват ми много, особено Пиеро. Ратон ми зададе сума въпроси за Париж, където ходи от време на време в неделя на гости у баба си, която живее на улица Люляк в Белвил, и всеки път, когато спирах, за да си поема дъх, викаше:

— Ама само да видиш улица Лю-ляк!

Накрая започна да става досадно.

След като говорихме за Париж, говорихме за хората от моята къща и Ратон ми каза, че господин Маклу, нашият хазяин (и баща на дебелия Антоан) бил учен. А пък аз се подиграх със сина му преди малко! Трябва да поздравявам много учтиво този господин Маклу, като го срещна, за да залича първото впечатление. Ратон каза, че никога не си отварял устата, когато влизал с жена си в магазина. Не е много успокоително!

## ЧЕТВЪРТЪК, 20 ЮНИ

Мартин вече си мечтае само за Туту: кой какво прави, тя все се качва при Пажетките, за да го види, и го възхвалява от сутрин до вечер.

— Щом ме види — каза ми тя преди малко, — вдига ръчичките си и вика: „Би“! Сабин твърди, че иска биберона, но аз съм сигурна, че тя греша и той се опитва да каже името ми. Душичка! Дадох му кашичката в шест часа и го носих на ръце повече от двацет минути; всеки път, когато исках да го върна в кошчето му, надаваше такива писъци, че цялото семейство Паж си запушваше ушите, а пък е толкова мил, когато пици и си хвърля всичките играчки по земята нарочно, за да му ги вдигам. Ама *толкова* е сладък!

След което тя забързано ме напусна, за да отиде да разхожда това дете чудо. Мама ѝ позволява, а госпожа Паж направо ѝ благодари; четвъртък е за нея ден за домакинстване и тъй като дъщерите ѝ имаха урок по пиано, тя се чудеше какво да прави със своя пискун.

Няколко минути по-късно от тавана се чуха удари, сякаш някой тактуваше с крак; един глас викаше: „До, ми, сол, до“ и след него се чуваха от време на време други треперливи ноти. Сабин или Селин, или Бландин проникваше в тайната на арпеджите. „Дали да не им покажа дарбите си“? — запитах се аз. Настаних се пред пианото и чукнах първите акорди на сонатината на Клементи, която научих миналия месец, като същевременно пеех нотите.

— Не вдигай толкова шум, боли ме главата — каза мама, влизайки в стаята. — Я, кой чука?

Отиде да отвори. На вратата се показа тъмнокоса главичка (Сабин? Селин? Бландин?).

— Ако обичате, госпожо, учителката пита дали господин... дали вашият син не може да удря малко по-слабо, защото... защото...

— Какво ти казах аз, Реми? — въздъхна мама. — Бъди спокойна, моето момиче, той ще внимава.

— Благодаря, госпожо. Довиждане, госпожо.

Вратата се затвори. Мама се обърна към мен:

— Престани с тази шумотевица и затвори пианото! И изобщо по-добре излез да играеш навън.

Подчиних се, но вместо да отида на булеварда, бързо изкачих стъпалата. Пажетка номер едно вече беше на площадката на първия етаж, където я чакаше Пажетка номер две. Като ме видяха, те уплашено се притиснаха до стената.

— Пст! — казах им аз. — Я слушайте!

Понеже те не мръднаха и продължиха да ме гледат зяпнали, аз седнах на последното стъпало и обхванах коленете си с ръце.

— Много съм доволен, че тук има стълбище! — подех аз весело. — В Париж не е същото. Там то служи само за да отиде човек по покупки или на училище и ако случайно се зазяпа из него, портиерът му прави забележка; тука поне няма портиер: чувстваш се като у дома! Обичате ли да свирите на пиано?

— Да, господин Реми.

— Моля, моля, просто Реми. Та значи, обичате да свирите на пиано?

— Д-да, Реми.

— А мен това ме отвращава. Когато парчето е тъжно, няма край, а когато е весело, трябва да караш много бързо и бъркаш на всяка нота. Пък и тия гами с техните диези и бемоли!... Да не кажете, че обичате и гамите?

Те се запревиваха, обзети от луд смях, като закриваха с ръка устата си, за да не се чува. Все пак долових нещо като „не“.

— Аха, сигурен бях! А сега защо да не вземем да си поиграем?

— Как? На стълбището ли?

— Защо не?... Познайте колко стъпала ще прескоча?

Никакъв отговор. Нов пристъп на смях. Скачам наведнъж шест стъпала.

— А сега е ваш ред!

Мина доста време, докато се решат. „Хайде, ти, Бландин! Не, ти, Сабин!“ Накрая Сабин успя да прескочи две стъпала с уплашени възклицания.

— Браво! — извиках аз. — А Бландин?

Бландин прескочи три, после четири.

— Искам аз! Искам аз! — извика Сабин.



Скоро се разскачахме като луди; плитките хвърчаха, роклите се развяваха, на едната ѝ изчезна панделката, на другата — обувката.

— Така добре ли е, Реми? Така добре ли е?

Готвех се да им отговоря, когато по стълбището над нашите глави отекнаха тежки стъпки и се появи един висок господин, облечен в тъмносиво, с чанта в ръка.

— Хубава гледка — каза той със строг глас и очите му блеснаха зад очилата. — Вас ли виждам, госпожици Паж, да подскочате така?

Пажетките вече бяха изчезнали и аз останах сам срещу тази внушителна личност, която без съмнение беше нашият хазяин. А аз исках да му направя добро впечатление!

— Извинете, господине — запелтечих аз, — не знаех... мислех, че...

— Постарайте се да не мислите повече такива неща, млади човече. Това стълбище не е спортно игрище, доколкото ми е известно. Направете ми удоволствието да се приберете в къщи!

Събрах всичката си смелост.

— Да, господине. Разбира се, господине... Аз... Аз съм толкова доволен, че съм във Версай, господине, Версай е такъв хубав град! Прекрасно творение на абсолютизма, той е запазил величествената му същност и булевардите му действат успокоително със своите дървета след вихъра на парижкия живот; с една дума... човек може да се вгълби в себе си.

Господинът, изглежда, се поучуди: той ме изгледа и си тръгна, без да ми отговори, но ми се стори, че се усмихваше. Каква чудесна идея, дето се сетих за фразите от справочника!

## СЪБОТА, 29 ЮНИ

Бързо стават запознанствата във Версай! Тази сутрин завивах по булеварда по посока към уличката и видях Антоан, който вървеше в тръс с вечната си книга под мишница.

— Здравей — казах му.

— Здравсти.

— Хубаво време.

— Хубаво време.

И двамата бяхме забавили ход и се наблюдавахме през спуснатите си клепки.



— Тъкмо се канех да се поразтъпча — забелязах накрая аз с безгрижен вид. — Няма нищо по-приятно от това да се разходи човек, когато иска да поразмисли. Виждам, че обичаш да четеш. Коя книга четеш сега?

— Ами! — отговори той. — Ами!... Коя книга?... А, да, „Животът в Средновековието“.

— Хубава ли е?

— Много хубава.

Мълчание. И изведнъж Антоан каза с умолителен глас:

— Мога да ти я дам да я прочетеш, ако искаш!

— Кое?

— Книгата!

Подаваше ми я с две ръце, почти ми я беше тикнал под носа: огромна мрачна тухла с мишосив цвят, която не ми предвещаваше нищо добро.

— А, не! — заявих аз решително. — Не, много благодаря, в никакъв случай! Научните трудове не ме интересуват и предпочитам да чета „Айвънхоу“!

Антоан подскочи леко и след това изведнъж се разсмя, захили се очаровано.

— Какво щастие, и ти си като мен! Нали е скучно? На трета страница съм от две седмици и просто не мога да продължа!

Признавам, че това изявление ме изпълни с радост. Тупнах го по рамото.

— Какво? Какво? — изпелтечи той.

— Нищо, просто ми се струва, че ще се разберем двамата. Кой те кара да четеш това нещо?

— Никой, ама ми е толкова скучно...

— Значи идвам точно навреме. Я ела с мен!

Пиеро и Ратон играеха на топчета в уличката заедно с едно високо червенокосо момче на име Тотор, което, както се разбра, беше племенник на винотърговеца и ме прие, сякаш се знаехме открай време. Но виждайки Антоан, той се намръщи.

— А, книгогълтачът? Голяма придобивка. Ловя се на бас, че досега не е виждал топче!

— Е, и? — отвърнах аз. — Всяко нещо си има начало! Ще играем ли?

Играта се наричаше пирамида: четири топчета вдясно, четири вляво, едно горе, шест долу; излизаш, влизаш, пак излизаш, чукаш две топчета, после три, после четири и става пирамида. Надявам се, че сте разбрали. „Трябва да спечеля — казах си, — за да блесна пред тоя

Тотор и да му покажа на какво съм способен.“ Ах, приятели, какво разочарование! Едва успях да избутам три топчета — аз, шампионът на училището. В края на играта бях загубил седем.

— Питам се какво ми стана, сигурно лош момент — забелязах аз небрежно.

— Разбира се, разбира се — заяви Тотор с широка усмивка, — но твоят блестящ помощник ще оправи всичко. Я да видим.

Безсмислено е да ви казвам, че с два удара на гудата Антоан пръсна всички топчета. Една минута по-късно на паважа не остана нито топче и четирите най-хубави — те бяха мои — изчезнаха в решетката на канала, която беше наблизно.

— Аз не съм виновен! — изпелтечи Антоан.

— Естествено — промълви Тотор ласкаво. — Както каза Реми, всяко нещо си има начало.

— Няма значение — отвърнах аз мрачно. — Имам повече топчета, отколкото са ми необходими!

— Тогава всичко е наред! Впрочем май че е мой ред?

— О, да! — отвърнаха Пиеро и Ратон. — Ще видиш, Реми, той играе чудесно!

Опитвах се да си подсвирквам, за да скрия яда си, и с крайчеца на окото наблюдавах дългия Тотор, който заемаше великолепни пози, отстъпваше, напредваше с една крачка, после пак отстъпваше, сякаш щеше да поставя някакъв невероятен рекорд.

— Гледай го! Гледай го! — шепнеше ми Ратон на ухото.

— Че аз какво правя? — отговорих сухо.

В този миг забелязах дебелията сива книга, която Антоан беше сложил на ръба на тротоара, когато дойдохме. Приблжих се до нея, лекичко я бутнах с крак точно зад Тотор, който продължаваше своите танцови стъпки с полупритворени очи. Естествено, той се спъна в нея и се просна на асфалта, вирнал крака, с такава сила, че изпусна гудата си, която се търкулна, и то къде? В канала при моите топчета!

— Питам се какво ми стана — каза той, като се изправяше.

— Сигурно лош момент — промълвих тихо аз.

Тотор ме изглежда лукаво и вместо да се разсърди, започна да се смее.

— Добре — каза той, — разбрах; значи сме квит. Но, между нас казано, можеше да измислиш нещо по-хубаво! „Животът в

Средновековието“. Хм! Не е чудно, че такава тухла ме събори! Ти ли четеш това нещо?

— Не, аз — извика Антоан. — И това е... това е много интересна книга, уверявам те! Вземи я, моля ти се, вземи я, ще ми бъде толкова приятно да я вземеш и да видиш колко е хубава!

Горкият Антоан решително искаше да пробута на някого своя „Живот в Средновековието“, но Тотор си направи оглушки също като мен; той ни призна, че обичал да чете само криминални романи; големият му брат му ги давал, а той ги разправял на Пиеро и на Ратон, та те да отгатват кой е престъпникът.

— Аз познах един път — каза гордо Пиеро. — Спомняш ли си, Тотор, в „Отровната баничка“, когато заподозрях старата дама? Нали познах?

— Пфу! Детинска работа — отсече Тотор, — тя беше единствената от цялото семейство, която не яде банички!

— Аз най обичам историите с Еркюл Поаро — извика Ратон. — Знаеш ли, Реми, колко е хитър! Представи си, някакъв господин го убиват в един самолет сред облаците точно когато се кани да си пие кафето; полицаите претърсват самолета, разпитват пътниците, търчат на всички страни. А, той — Еркюл — само напруга малките си сиви клетки и без да мръдне от стола си, казва: „Зъболекарят е“. И наистина беше зъболекарят — ама трябва да ти кажа, че този зъболекар имаше в куфарчето си...

— Пфу! Пфу! Пфу! — изпухтя Тотор, вдигайки рамене. — Това за зъболекаря го бях открил преди Поаро, още на 102 страница, когато се споменава за бялата дреха! Честно казано, Поаро ми е досаден, много се перчи с мустаците си. Виж, Майк Хорнър е друго нещо — истински детектив, винаги готов да се пребори с опасността, да издебне и най-малката улика! Ето например, знаете ли как открива виновника в „Жертва след жертва“? Благодарение на едно парченце плат колкото ръката ми, с което възстановява цялото престъпление. А, голяма работа е този Майк!

— „Жертва след жертва“... Какво страшно заглавие! — промълви дебелият Антоан.

— Уха, има три трупа в книгата и мога да ви кажа, че Майк здравата се озорва, докато се приближи малко до истината! Все ти се струва, че тоя път е свършено с него и после изведнъж се измъква.

— Сигурно е много интересно! — казах аз. — Не може ли да ми дадеш назаем тази книга?

Тотор ми хвърли един преценяващ поглед и след като се поколеба за миг, отговори „да“ и ми обеща да ми я донесе утре. Бях толкова възбуден, като се връщах в къщи, че приказвах на Антоан само за Майк.

— Да открие виновника с едно парченце плат; уф, защо не сме вече утре, та да видя как ги прави тези работи! Сигурен съм, че ще изгълтам тази книга от кора до кора за една нощ. Можеш да я прочетеш след мен, ако искаш.

Но Антоан заяви, че го било страх да се страхува и че не обичал истории, в които хората умирали.

— Много добре — казах му аз, — тогава чети си „Животът в Средновековието“, нали си остана у теб в крайна сметка. Но не забравяй, че в наши дни хората от Средновековието са измрели до един: така че, драги, ще има да плачеш на всяка страница!

## ПЕТЪК, 5 ЮЛИ

Вече преполових книгата на Тотор. Какъв роман, какъв роман, приятели! Камериерката изчезна, също и метрдотелът, а големият Майк току-що пристигна в замъка, повикан тайно от собственика. Прави се на гост, за да не уплаши виновника, който сигурно живее в къщата. Дали е готвачът? Или племенникът пелтек? Или бабата? Все още се колебая. Колко е смел този Майк! И в най-голяма опасност само казва „Hullo boys“<sup>[1]</sup> и продължава да дъвче дъвката си, сякаш се грее на огъня в къщи. В момента, до който съм стигнал, той е в стаята си, огромна и мрачна стая с гоблен на стената. Тъкмо се готви да си легне и изведнъж му се струва, че гобленът мърда, сякаш някой го бутна отзад. Докосва го и той спира да мърда, но тогава чува шум от стъпки в градината и тъкмо когато се приближава до прозореца, за да види какво става навън, електрическата светлина угасва. Наложил се да спра дотук, защото мама ме изпрати в хлебарницата, но бях толкова погълнат от историята със светлината, че се върнах, без да купя хляб, и мама се ядоса.

Ще ви разкажа продължението веднага щом го прочета.

ЕДИН ЧАСЪТ И ТРИДЕСЕТ МИНУТИ.

Готвачът явно не е виновен, ето че и той изчезна! Но тогава кой, кой, кой? Наложил се да обядвам, без да зная — как може изобщо човек да яде, да мисли за нещо друго пред тази тъмна загадка!

— Гобленът... гобленът... — повтарях аз, докато си вземах една сардела.

— Какво разправяш? — попита татко.

— Гоб... гоб... гoble...

— Мълчи и си яж сарделата.

Най-после десертът! Изгълтах кайсията си на една хапка и се затворих с книгата в тоалетната, за да съм напълно спокоен. Да узная! Да узная!

ДВА ЧАСЪТ И ДВАДЕСЕТ МИНУТИ



Племенникът пелтек е виновникът, Майк го подозирал още от началото, но естествено не казал нито дума за това. Страшен е този Майк! Бродейки цели часове из парка с дъвка в устата, накрая той открива един изоставен кладенец и на ръба на кладенеца — какво да види? Прословутото парченце плат, за което говореше Тотор, нищожно парцалче от колосана бяла материя. Той прави заключения и заключава от заключенията си, че парцалчето е от престилка на прислужник, от престилката на тайнствено изчезналата камериерка. И тогава, все така дъвчейки и все така безстрастен, той казва: „Hullo boys!“ и се спуска на дъното на кладенеца с едно въже, със закачен на врата си електрически фенер. И какво да види долу? Врата, а зад вратата — подземие, в което намира една работилница за сечене на фалшиви монети и трите жертви: вързани, със запушени уста, полумъртви от глад, но само полумъртви, а не както разправяше Тотор. Горките хора открили вероломството на племенника пелтек и затова този престъпник решил да ги премахне. Колкото до подземие то стигало много далеч, до една каменна стълба, която водела към тайна врата, намираща се зад гоблена и...

Хайде, сега пък татко идва да си мие ръцете...

#### ОСЕМ ЧАСЪТ

Татко се ядоса, като видя какво чета.

— И казваш, че си взел тази загубена книга от някакво съвсем непознато момче? Поне да беше хубав роман, а то куп измишльотини!

— О, татко, толкова е интересно, Майк...

— Стига глупости, ако обичаш, върни книгата, откъдето си я взел, и не започвай пак, чуваш ли? Давам ти пет минути да свършиш тази работа, нито секунда повече.

Подчиних се, но татко наистина прекалява! Какво лошо има да чете човек за подвизите на Майк, този смел и гениален човек, който мисли само как да накаже лошите? Сърдих се през целия остатък от следобеда, за да си отмъстя, но за нещастие никой не ми обърна внимание и здравата се наскучах.

Привечер Мартин ми даде знак да вляза в стаята й.

— Какъв е този лош роман, за който говореше татко? — попита тя с трепет.

Исках да ѝ обясня накратко, но темата ми беше толкова приятна, че в крайна сметка ѝ разказах цялата история. Тя ме слушаше ужасена и очарована.

— Горката прислужница! Горкият готвач! О, аз щях да избягам, ако бях на тяхно място.

Когато стигнах до момента, в който Майк се спуска в кладенеца, тя си запуши ушите.

— Не искам да слушам повече, толкова е страшно. Не, продължавай, какво става по-нататък? Според мен виновен е племенникът.

— Значи ти си чела книгата? — извиках аз смаяно.

— Не, обаче всеки би познал, толкова е очевидно. Хайде, продължавай, по-бързо!

Подех отново разказа с понижено настроение, защото ми беше неприятно, че тя позна толкова бързо.

— Уф — въздъхна тя, когато свърших, — книгата ти е глупава, скъпи мой Реми, и татко е прав, че те е накарал да я върнеш на онова момче. Благодаря ти все пак!

Ах, тези сестри, тези сестри!

---

[1] Напред, момчета (англ.). — Б.пр. ↑

## ВТОРНИК, 13 ЮЛИ

Ах, наистина, тези сестри! Мартин е болна! Тази сутрин беше толкова зачервена, че мама ѝ даде термометъра и тя имаше 40°; лекарят каза, че е възпаление на сливиците, препоръча гаргари и сума ти различни лекарства, но въпреки това в пет часа Мартин все още имаше 39°. Съжалявате я? Много добре. Но докато госпожицата се излежава в леглото си, кой слага масата? Кой бели зеленчуците? Разбира се, аз. Наложих се дори да измета гостната тази сутрин, докато мама приготвяше компреси. Когато минах пред стаята на Мартин с парцала за прах и я видях как спокойно сърба някакви билки в чудесната си розова нощница, нещо в мен се разбунтува.

— Не прави такава физиономия — каза ми мама. — Толкова си неуслужлив!

А пък аз изметох гостната! Черна неблагодарност! Но мама се ядосва за нищо напоследък, въпреки че обикновено е много търпелива, и на обед имаше такива големи сенки под очите, че татко се обезпокои.

— Само това ни липсва, да се разболееш и ти! — каза ѝ той мрачно.

Мама се опита да му се усмихне.

— Е, аз съм здрава, не се безпокой, Марсел. Освен това Реми ще ми помогне да измия съдовете, нали, съкровище мое?

Гласно ѝ отговорих „да“, но в себе си казах „не“. А Антоан? А приятелите ми от уличката? Да не би мама да си въобразява, че няма какво друго да правя, освен да мия мръсните чинии? Тъкмо избърсах и последната, когато се звънна; беше госпожа Маклу — разбрала за болестта на Мартин от прислужницата и се отбила у нас да разбере какво е станало. За щастие тя никак не прилича на своя съпруг, прилича по-скоро на Антоан — дебела, червена, с провлечен глас. Изсипа цял порой от съвети как се слага компрес и как се приготвя гаргара, които мама изслуша примирено, а в това време млякото изкипя в кухнята. Най-после си отиде. Бързо, млякото! Но звънецът звънна отново и влезе госпожа Паж, която говореше ниско и стъпваше

на пръсти, сякаш се намираще у смъртник. Болестта заразна ли е? Не? Още по-добре; значи можела да си позволи да види „това чудесно момиче“, което толкова обичало нейния Туту; но ако мама нямала нищо против, най-напред щяла да извика своята братовчедка Роберт, много мила жена, която горяла от желание да се запознаем след всичко, което ѝ била разказала за нас. Тя изчезна, без да чака нашия отговор, и се завърна с една висока, бледа и меланхолична стара мома, която извика, като ме видя:

— Ау, какво сладко момченце!

Избягах в гостната, но през полуотворената врата чувах тяхното бърборене около леглото на Мартин.

— Температурата спадна — казваше мама.

— Не се доверявайте много на това, скъпа — отвърщаше госпожа Паж с бодър глас. — Възпалението на сливиците не е сериозно само по себе си, но усложненията са много опасни. Познавах едно момиче — Ноеми Мартен, нали си я спомняш Роберт? — уж имаше някакви болки в гърлото, обаче стана инфекция и горкичката си отиде, докато разбере. Наистина, какво нещо е човекът, като погледнеш.

— А моят наемател с неговия абсцес на врата — изстена мелодраматично госпожица Роберт, — нали знаеш за кого говоря, Анриет, глухият господин, дето толкова обича да си похапва — той така страдаше, когато се наложи да го оперират...

Госпожа Паж леко извика:

— Не ми говори за операции, Роберт!

И тя разказа как нея самата на петнадесет години я оперирали от апендицит; описваше болницата, сестрите, облечения в бяло хирург, начина, по който я приспали.

— Струва ти се, че пропадаш в някаква бездна — добави тя очаровано, сякаш думата „бездна“ беше име на сладкиш.

Но изведнъж гласът ѝ се измени.

— Трябва да ви напусна. Домакински грижи... Възстановявайте се, моето момиче, и мислете, че тези, които ви обичат, бдят над вас.

— Толкова сладко момиченце! — въздъхна братовчедката Роберт.

Щом вратата се затвори зад тях, отидох при Мартин, която плачеше с горещи сълзи, заровила лице във възглавницата си.

— Не искам да пропадам в бездна! — каза тя между две хълцания.

Опитах се да я успокоя, но колкото повече говорех, толкова по-силно плачеше тя. Внезапно влезе мама.

— Сега пък разплакваш сестра си, така ли? Наистина прекаляваш!

— Ама не съм аз, госпожа Паж каза...

— Естествено, има си хас да си ти. Остави я на мира!

Излязох да играя навън, защото бе безсмислено да споря, и срещнах на булеварда Пажетките, които разхождаха своя Туту.

— Реми, Реми, как е Мартин?

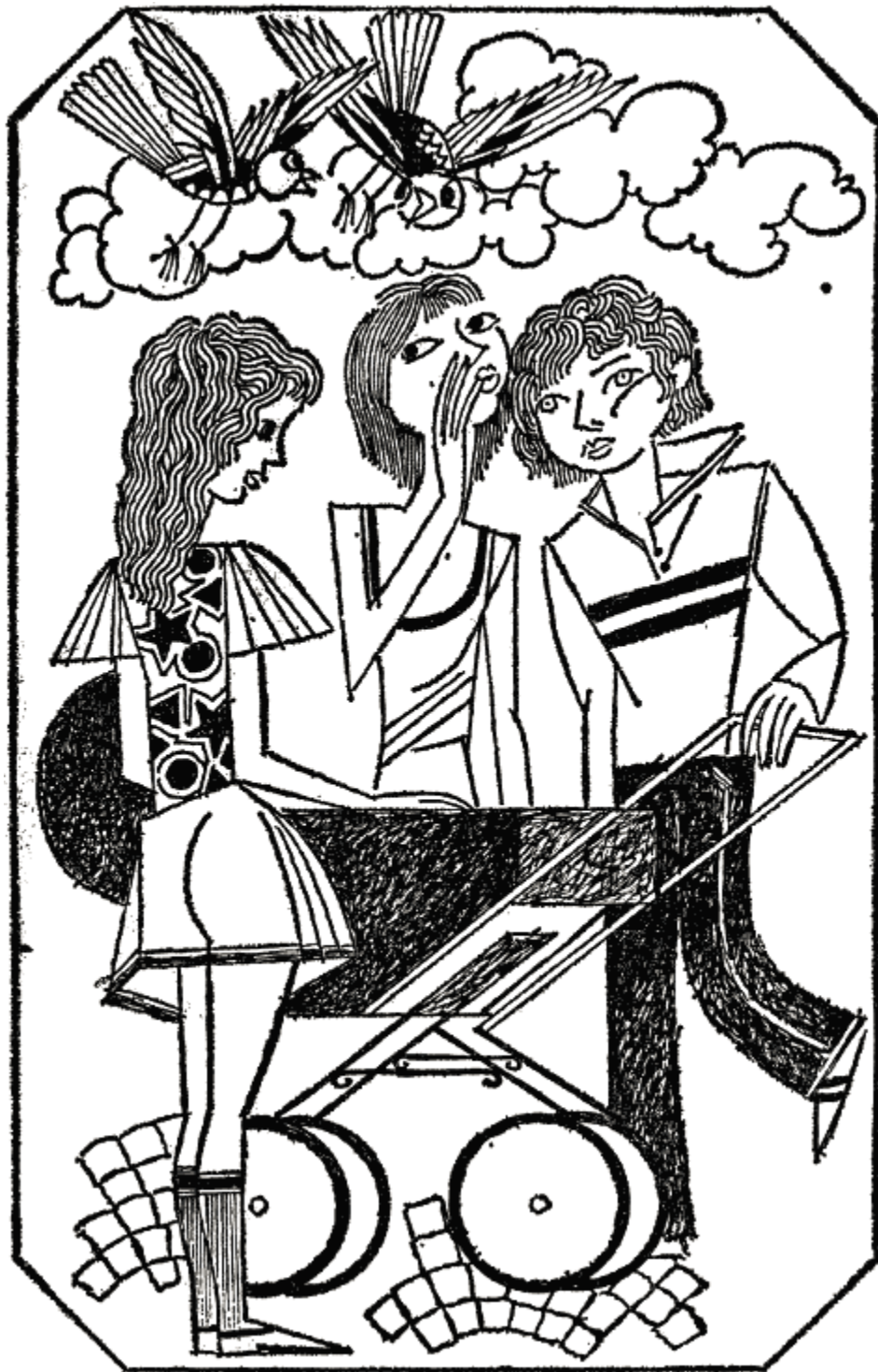
— Добре, много добре.

— Ама мама каза, че била болна?

— Нищо сериозно, утре ще стане, бъдете сигурни.

— Колко хубаво! Мама изглеждаше толкова разтревожена, а леля Роберт...

И те започнаха да ми говорят за братовчедката Роберт, която от шест месеца имала семеен пансион недалеч оттук и която им носела, когато идвала да ги види, по нещичко от своите десерти.



— Изглежда доста тъжна — казах аз.  
При тези думи Пажетките размениха двусмислени погледи и  
извикаха в един глас:  
— О, горката!

— Защо горката?

Нова размяна на погледи, които този път означаваха: „Дали можем да му кажем?“. Изглежда, че отговорът бе утвърдителен, защото, след като се убеди, че никой не може да я чуе, Сабин прошепна загадъчните думи:

— Всички клиенти бягат от нея.

— Аха! — казах аз. — Сигурно кухнята е лоша.

— Не, не, не е това. Нали няма да го разправяте никъде? Разбирате ли, леля Роберт твърди, че в къщата й има...

— Дух! — извикаха три злокобни гласа.

Дух, като в замъка на Майк! Ставаше интересно и аз се опитах да измъкна някои подробности, но Пажетките се оплетоха в неясни фрази, от които се подразбираше само, че в къщата може би немало съвсем духове, но все пак имало, че ставали разни такива, така де, смущаващи неща, че всички наематели я напусkali един след друг, освен един възрастен полуглух господин, който, разбира се, нищо не чувал.

— А какво се чува? — попитах аз.

— Ами, „нещата“.

Невъзможно ми бе да науча каквото и да било друго, освен това, че пансионът се наричал „Малкото семейство“ и че щял да бъде много приятен без тези „неща“. Слаби сведения, но все пак си мисля, че ако Майк беше тук със своето „Hullo boys!“ и със своята дъвка, веднага би наострил уши. Защо старата братовчедка е толкова меланхолична? Защо наемателите я напускат? Може би обяснението е съвсем просто и все пак... Историята с „духа“ все ми се върти в главата и ще поговоря за нея с Пиеро и Ратон, може и те да знаят нещо такова тайнствено.

#### ВТОРНИК ВЕЧЕР

В момента, когато щях да тръгна за уличката, пристигна вуйчо Едуар. Мама му беше писала, че Мартин е болна, и той веднага оставил печатницата и цялата си работа, за да я навести. Толкова ми беше приятно да видя добродушното му лице! Дали е от гласа, от смеха му, от начина, по който разказва? Не зная, но щом стъпи в апартамента, всичко се промени. Мама тананикаше, докато стопляше водата за чая, аз вадах чаши и лъжици с бързина, от която сам се изненадвах, а Мартин беше толкова свежа и весела в леглото си, сред

белите чаршафи, че вуйчо направо се усъмни да не би мама да е измислила възпалението на сливиците, за да го накара да дойде във Версай.

— Нямах нужда от моя подарък, пиленце — каза той, като наблюдаваше Мартин с крайчеца на окото си.

Подарък! Какъв? Една чудесна мозайка, която представляваше Робинзон Крузо на неговия остров.

— Ами аз? — попитах.

— И ти ли имаш възпаление на сливиците?

— Уви, не, аз съм само един нещастен човек с добро здраве — отговорих покрусено.

След което вуйчо Едуар ме тупна по рамото и заяви, че независимо от доброто си здраве съм бил „голям екземпляр“.

— Май въздухът на Версай ти се отразява добре — добави той. — Сякаш си понадебелял за един месец... Докато майка ти е толкова слаба, че чак ме плаши. Не се шегувам, Лизет, изглеждаш по-болна от дъщеря си.

Мама призна, че с всеки изминат ден се чувствала все по-зле. Но трябвало да издържи само няколко седмици; щом татко почнел да печели повече пари — в „Мравката“ се говореше, че ще го повишават — щяла да вземе прислужница за тежката работа и тогава всичко щяло да бъде наред.

Вуйчо Едуар поклати глава и каза, че татко не е прав да не приема „материална помощ“ в трудния период, който изживява. За какво, дявол да го вземе, служат роднините, ако не се подкрепят едни други? В заключение той посъветва мама да се обърне към лекар и мама отговори послушно:

— Добре, Едуар.

Щом той си замина, отидох да задам няколко въпроса за братовчедката Роберт на моите приятели от уличката. Вярно, Пажетките не са ме излъгали; госпожа Паж доверила на майката на Пиеро, че „Малкото семейство“ от няколко месеца било с главата надолу. Едни предмети изчезвали, други си променяли местата, през нощта се чувал странен шум от стъпки, глухи стенания и никой не можел да познае откъде идват. Госпожица Роберт говорела за призрак.

— Ами, призрак! — заявих аз презрително. — Призраци има само в детските приказки. Сигурно е някаква работилница за фалшиви



пари.

— Откъде знаеш? — попита Ратон.

— Току-що четох „Жертва след жертва“, романа, който ми даде Тотор, там е същата история, е, почти същата. Това се казва късмет, става интересно!

— А пък мама не е на твоето мнение — отвърна Пиеро, като сви рамене. — Тя казва, че сигурно има някой шегаджия в къщата и че това е много шум за нищо.

— А какво мисли госпожа Паж?

— О, тя пък обвинява братовчедка си; разправя, че е ужасно завейана, никога не знае къде си слага нещата и наемателите просто си отиват, защото пансионът е зле поддържан.

— Ами стъпките, стенанията?

— Басни, които госпожицата измисля, за да обясни безредието. Във всеки случай така казва госпожа Паж.

Ратон поклати топчестата си глава.

— Ами тогава... — промълви той.

— Тогава какво? — попитах аз.

— Ами тогава какво ще прави госпожа Маклу, тя каза на мама, че е запазила стаи в „Малкото семейство“ за месец август и там било много хубаво?

— Много е лошо — възрази предизвикателно Пиеро.

— Госпожа Паж знае какво говори, и то малко по-добре от твоята госпожа Маклу!

— Хайде бе, госпожа Паж!...

Пред мен вече не бяха Пиеро и Ратон, а Воазьоне младши и Корбийон младши, наследниците на двата конкурентни магазина. Те се измерваха с поглед, стиснали юмруци и присвили очи.

— Почакайте да си отворите магазинчетата, пък тогава се гледайте така, маймуни с маймуни! — извиках им аз.

— А? — каза Ратон.

— Какво? — каза Пиеро.

Подигравателен смях, гримаса и те отново се превърнаха в двамата съучастници от уличката, здраво обединени срещу парижанина.

— Какво се бърка пък тоя? — извика Пиеро, като сръга Ратон. — Изглежда си мисли, че още трябва да приказваме за неговите

фалшификатори. Виж го ти какъв детектив се извъдил!

— Вие нищо не разбирате — отвърнах кисело аз.

Но все пак съм малко разочарован. На кого да вярвам? На майката на Пиеро? На Пажетките? На госпожа Паж? Питам се дали госпожа Паж не е права и дали цялата тази история не е измислица на нейната братовчедка. Непрекъснато ми се въртят в главата подвизите на Майк и виждам всичко в тайнствена светлина. И все пак... „Няма дим без огън“ казва пословицата и аз продължавам да се надявам, че има „нещо“ в дъното на всичко това. Ах, ако аз отивах в „Малкото семейство“ вместо този глупав шишко Антоан, веднага всичко щях да разбера! Но аз оставам във Версай — жалка ваканция, разпределена между замъка и трите реда с дървета... „Покани приятеля си Фромажо“, ще ме посъветвате вие. Но със или без Фромажо, налице ще бъдат само замъкът и трите реда с дървета. Не, аз искам само едно — да бъда на мястото на Антоан.

## ПОНЕДЕЛНИК, 19 ЮЛИ

Мартин оздравя, отървах се! Мама казва, че още е бледа, но на мен ми се струва, че си е както винаги. Татко ѝ купи лекарство за засилване — някакви капки, които завършват на „ол“ или „ал“ и трябва да се пият с вода. Още при първата глътка тя направи кисела физиономия.

— Това е за твое добро — каза ѝ строго татко. — Хайде, не ставай глупава и пий.

Мартин изпразни чашата си, но след това отиде да хленчи в обятията на мама и каза, че от капките ѝ се гадело и не ги искала повече — и затова сега горкичката мама гълта лекарството вместо нея от страх да не би татко да забележи, че шишето остава пълно.

— Струва ми се, че малката изглежда по-добре; лекарството явно помага — забеляза той на обед.

Мама побърза да смени чиниите, за да не му отговори. В Париж беше друга, разправяше му нашите щуротии, но откакто сме тук, не му казва нито дума. Страхува се да не го ядоса — много нервен е станал. Да, къщата е тъжна! Навън е толкова топло, толкова хубаво! Къде са миналогодишните плажове? Всички приятелки на Мартин заминаха във ваканция; Лорет е в Блонвил, Мими е в Диеп, Соланж пътува от планина на планина и те и трите ѝ пишат само за лов на раци, за бани и за дълги екскурзии.

— Какво да им отговоря според теб, като тук не става нищо!

— Вярно си е — въздъгнах аз, — нищо не става и никога нищо няма да стане. Имах една надежда, но... Май че ще ида да спя.

## НЕДЕЛЯ, 25 ЮЛИ

Каква скука! Госпожа Маклу покани Мартин и мен на гости, за да разсеем нескопосания шишко Антоан, който си е изкълчил глезена, като паднал от някаква стълбичка. Естествено, Мартин е очарована, но аз така бих искал да дойде вечерта!

НЕДЕЛЯ, ДЕВЕТ ЧАСЪТ ВЕЧЕРТА

Готово! Вечерта дойде и трябва веднага да ви кажа, че отдавна не съм прекарвал такъв вълнуващ следобед. А пък мислех, че ще скучая!

Намерихме Антоан потънал в едно кресло с превързан крак и съответно изражение — едновременно важно и разкиснато. Пред него беше седнал висок младеж, когото ни представиха като господин Ги, кръщелник на господин Маклу, учещ в интерната на колежа в Мо, който беше се „отбил“ да види кръстника си. Но господин Маклу точно в момента имаше много работа и го беше оставил на жена си, която пък го беше оставила на Антоан и господин Ги никак не изглеждаше доволен от това — личеше си от притеснения му вид и съдържаните му прозевки. Когато ни видя, той стана от стола си.

— Виждам, че имате гости, ще ви оставя — каза той с облекчение.

— Моля ви се — възпротиви се госпожа Маклу, — че вие току-що дойдохте!

— Извинете ме, госпожо, важна среща...

Едно стенание на Антоан прекъсна господин Ги.

— Ох, мамо, пак започва!

— Колко страда! — въздъхна Мартин, щастлива, че може да поглези някого.

Само след миг тя се суетеше около него и потупваше възглавниците му с опитна ръка, като слушаше разказа му за злополуката.

— Можели сте да се убиете. Направо ужасно!... Но аз ще ви разсея, кажете ми на какво искате да играем.

Антоан вяло се съгласи да изиграят един „крапет“ и тя се настани срещу него с карти в ръце.

— А наша милост какво ще правим? — попитах я аз.

— Ваша милост ще ни гледа — отвърна най-безцеремонно тя.

В този миг в стаята влезе господин Маклу с куп книги в ръцете.

— А, госпожица Мартин се занимава с нашия болен, това е мило, много мило. Скъпи Ги, нямаш късмет, виждаш, че просто не мога да си поема дъх, но към шест часа може да се видим няколко минути, а междувременно ти излез да се поразходиш с младия Реми. Предполагам, че и двамата сте ходили в двореца?

— Не, господине — отговорихме ние.

Господин Маклу отстъпи крачка назад.

— Как? Невероятно! Каква младеж!... Бягайте, идете да видите. Просто да не повярваш, че...

Остатъкът от изречението се изгуби в трясъка на затворената след него врата. Господин Ги ме изгледа изпод вежди.

— Тръгваме ли?

— Ами да...

Щом излязохме на булеварда, тръгнахме право напред, без да кажем нито дума.

— Ако обичате, господин Ги, за двореца трябва да свием надясно — промълвих аз скромно.

Той ме сръга умело с лакът, като за малко не ме събори от тротоара.

— Казвай ми Ги, приятелче, и ми говори на „ти“. Колкото до твоя дворец, той хич не ме привлича и много ми се ще да тръгна наслука. Я да видим...

С тези думи господин Ги извади от джоба си карта на района и напосоки заби показалеца си в името на някакво градче.

— Вилие-льо-Лон... Никога не съм го виждал, но точно това ни трябва. Жребият е хвърлен, отиваме във Вилие-льо-Лон.

Опитах се да му обясня, че това Вилие сигурно е доста далеч от Версай и че разполагаме само с няколко часа: все едно да говориш на стената! „В края на краищата — помислих си — човек, който е вече почти на осемнадесет години, знае какво прави и най-добре е да го последвам.“ И така, отидохме на гарата, качихме се в един претъпкан автобус и пристигнахме във Вилие.

Къщи, вили; вили, къщи. Жега! И такъв прах! Бях доста ядосан, но Ги ликуваше.

— Чудесно, страшно ми харесва! — повтаряше той непрекъснато. — Погледни тези решетки; откъде им е дошло наум да ги боядисат в яркосиньо, имат такъв един вид...

Изпадна в екстаз пред живите плетове, пред прустовите и входните врати, нарече ме невежа, като при това непрекъснато ме ръгаше с юмрук в ребрата! Умирах от яд и кръщелникът на господин Маклу започна да ми се струва доста неприятен със странните си възхищения и своето интимничене!

Като връх на всичко, започна да вали пороен дъжд.

— Да се връщаме, а? — казах аз живо.

— Ами, из облак е — отвърна Ги. — Да се скрием, докато премине.

Говорейки, той ме буташе към покрития пруст на някаква къща със сиви капаци на прозорците, издигната край пътя — миг по-късно бях приклещен между едрото му тяло и някакво лаврово растение в саксия, по което подскачаха дъждовни капки.

— Добре се забавляваме! — забеляза той, като се протягаше. — Не смяташ ли, че се забавляваме добре?

Погледнах водата, която се стичаше от костюма ми, и отвърнах през зъби:

— А, да, адски се забавляваме!

Внезапно някакъв звънец иззвъня зад нас. Подскочих.

— Звънецът!

— Е, и? — попита Ги.

— Ти си звъннал, няма кой друг да е!

— Мислиш ли? В такъв случай вероятно без да искам съм се опрял на копчето.

Но усмивката му опровергаваше неговите думи и аз знаех, че е искал да го направи.

— Да бягаме, докато не е дошъл някой! — прошепнах аз.

Късно — вратата се отвори и на прага се появи един удължен меланхоличен силует: госпожица Роберт!

— Ама това е малкият Реми! — възкликна тя. — Каква чудесна изненада! На гости ли ми идвате, мило дете?

— Всъщност аз... — запелтечих аз, докато невъзмутимият Ги поздравяваше учтиво. — Всъщност аз... искам да кажа, вие...

— Да, разбирам. Влезте де, влезте, вие сте вир-вода! Неразумно е, дето сте излезли без шлифери в такова непостоянно време! Впрочем как е милата Мартин? Надявам се, че няма усложнения?

— Не, много добре е, съвсем добре е. Но извинете, госпожице, трябва... трябва да се приберем в къщи с моя приятел. Родителите ми...

Ах, как ме ощипаха по ръката! „Къде ще вървиш в тоя дъжд? Да не си луд?“ — пошепна ми Ги на ухото. И добави високо:

— Е, Реми, още е само четири часът и има доста време до следващия автобус. Наистина, госпожице, ако не ви пречим... Брр, какъв дъжд! Направо треперя!

— Жозефин ще ви приготви два хубави грога. Няма нищо по-добро от един хубав грог срещу простудата! — възкликна развълнувано госпожицата.

Тя се засуети около нас, положи много грижи и скоро бяхме настанени пред два димящи грога, които една доста рошава прислужница ни донесе на табличка.

— Представи ме де! — прошепна ми Ги.

Подчиних се и госпожица Роберт бе приятно изненадана. Значи този млад човек познава господин и госпожа Маклу, любезните хора, които са запазили две стаи в „Малкото семейство“ и ще останат цял месец?

— А може би и вие смятате да се присъедините към тях? — подхвърли тя с глас, в който трептеше тайна надежда.

— Точно така — отговори Ги непринудено. — Господин Маклу така възторжено ми описа вашия пансион, че бях обзет от желание да го посетя. Майка ми се чуди къде да прекараме ваканцията... Шест братя и сестри... Не е лесно да намери човек място за толкова хора в тези претъпкани хотели!

— О, ние имаме място! — възкликна госпожица Роберт и лицето ѝ внезапно стана толкова мрачно, че Ги изблеци очи.

Колкото до мен, кръвта ми се качи в главата и сърцето ми започна силно да бие. Объркан в този хаос от събития, внезапно разбрах, че по някаква вълшебна случайност се намирам в тайнствената къща, за която ми бяха говорили Пажетките, в тази стара

сграда, изпълнена с обезпокоителни шумове, където предметите изчезват, с една дума, в свърталището на търговците на фалшиви монети. Мигновено всичко се промени и за секунда само заобикалящите ме вещи придобиха потаен живот. Дали този часовник на камината няма да започне да мърда? Не ми ли се стори, че нещо се раздвижи зад гънките на червените завеси и че старият мустакат господин ми се усмихва от своята рамка? Хвърлям неспокойно погледи надясно и наляво... и всичко става нормално, пред мен са един извехтял часовник, избелели пердета и портретът на някакъв господин. И аз отново съм в приемната на един семеен пансион, изпълнен с уханието на нашите грогове.

— Вероятно господин баща ви? — попита Ги, посочвайки портрета.

Госпожица Роберт леко поклати глава.

— Не, господине, това е снимката на моя чичо. Намерих я в едно от неговите чекмеджета, като дойдох тук, и дадох да я увеличат, въпреки че майка ми отначало се противопоставяше... Разбирате ли, той ми завеща тази къща и сметнах, че му дължа това.

— Подобна проява на благодарност ви прави чест — заяви проникновено Ги.





Чук, чук, чук... Шум от бастун, който чука по пода. Вратата се отвори и в стаята влезе стара дама, облечена в черно, която си приличаше като две капки вода с госпожица Роберт, но беше доста по-възрастна.

— Моята майка, госпожа Марнот — каза ни госпожицата.

Тя обясни целта на нашето посещение и дамата скри радостта си, като си придаде обезпокоен вид.

— Шест деца... Надявам се, че няма да вдигат много шум; нашият наемател господин Тео толкова държи на спокойствието си! Вярно, че той малко не дочува, но разходките нагоре-надолу, песните...

Ги веднага я успокои; според думите му неговите братя и сестри били истински ангелчета, така че достойният господин Тео нямало да има никакъв повод за недоволство. Успокоена, госпожа Марнот ни предложи да видим някои от стаите. Тъкмо за мен работа. Отваряй си очите, Реми, и — *Hullo boys!* — опитай се да се справиш като големия Майк! Но колкото и да гледах, не видях никъде нищо особено. Коридорите са като всички коридори, стаите са като всички стаи, само дето са необитаеми и прекалено добре наредени като всички помещения, в които не живее никой. Все пак край последните две минахме, без да влизаме. Едната беше заета от наемателя — и жените понижиха глас, произнасяйки името на тази важна личност — а другата беше на стария чичо, на бившия собственик на къщата; той бе помолил да не я пипат след смъртта му и госпожица Роберт бе изпълнила волята му.

— Тук се престара — забеляза старата дама с неприязнен тон. — Това е най-хубавата стая в пансиона и бихме могли да я дадем под наем на добра цена. Моят девер имаше такива странни прищевки, пък и откакто се поскарахме...

— Стига, мамо, моля те — промълви госпожица Роберт.

Ги, който се чувстваше великолепно в новата си роля, се осведомяваше за най-малките подробности, опипваше дюшеците, проверяваше дали прозорците се затварят добре.

— Надявам се, че няма никакъв шум? — попита той направо. — Майка ми особено толкова леко спи...

— Ами... — каза госпожицата.

— Всъщност... — започна старата дама.

Лицата им се удължиха (охо!), те се спогледаха тайничко (аха!), но прибавиха прекалено непринудено според мен:

— Никакъв шум! Никакъв шум!

— Това е добре — каза Ги. — И мястото решително ми харесва. Лично аз ще си запазя стаичката, която гледа към градината; изгледът от нея е просто очарователен!

Вярно е, че градината е хубава, голяма и дива, точно каквито обичам; покрай главната алея растат липи и има много плодни дървета, израснали безпорядъчно между лехите. В дъното пред глогиновия храсталак забелязах разнебитена беседка, която би била великолепна палатка за игра на индианци. И провизии не биха липсвали; круши, праскови, кайсии, зреещи ябълки, направо започнах да преглъщам, като ги гледах, а двете жени, чийто език внезапно се развърза, не пестяха обясненията. Наистина градината била малко занемарена, въпреки че старият градинар на чичото идвал от време на време да я поддържа, но в нея било приятно прохладно през летните месеци и плодовете били великолепни. Растениевъдството било любимо занимание на починалия и той лично бил посадил всички тези дървета по времето, когато къщата самотно се издигала сред полето. Оттогава били раздали земята наоколо и построили „тези ужасни евтини вилчки“, но между стените на градината дърветата продължили да растат — чудесна придобивка за наемателите, които имали за десерт вкусни пресни плодове. Освен това на всяка вечеря поднасяли специални ястия, кухнята била великолепна и господин Ги сам щял да се убеди, щом пристигне със семейството си. Кога всъщност? Може ли да уточни?

Господин Ги предпазливо отговори, че това все още си оставало мъгляв проект; макар да бил най-големият син в семейството, не можел да решава сам.

— И то добър син, трябва да ви кажа — увери го госпожица Роберт. — Толкова е рядко човек да види момче на вашата възраст да се грижи за благополучието на родителите си.

Майка ѝ и тя ни изпратиха до вратата с хиляди любезности и ние отново се озовахме навън.

— Пет и четвърт — каза Ги, поглеждайки часовника си. — Хей, кръстникът ми ме чака, трябва да се прибираме веднага!

Преди да напуснем улицата, хвърлих последен поглед към къщата. Здрава, масивна, с мръсносиви прозорци, тя имаше старчески, малко заспал вид, вид на невинна къща. Добре пазеше тайната си проклетницата, добре пазеше и хубавата си градина, скрита зад

високите стени! Защото тази къща криеше тайна, не се съмнявах вече в това; смутеният вид на двете жени, когато Ги беше споменал за шума, окончателно ме беше убедил. Госпожица Роберт да си представя, че чува това или онова — как да е, но ми се вижда невъзможно майка ѝ да споделя нейните халюцинации. Ах, ако можех да прекарам ваканцията си в пансиона като Антоан, като...

— Наистина ли ще дойдеш тук с братята и сестрите си? — попитах аз Ги, когато се качвахме в автобуса.

— Ние отиваме в Бретан — отговори той с доволен вид. — Пък и между нас казано, не бих избрал този пансион, ако исках да се настаня тук. Ама че зандан, тръпки ме побиват, като си помисля! Видя ли как се спогледаха тия две жени с вид на призраци? Има нещо тъмно в тази работа според мен, ако искаш да знаеш.

— А, забеляза ли? — казах му аз. — Вярно, не се лъжеш.

— Защо?

Прииска ми се да споделя с него това, което ми бяха казали Пажетките, но се отказах от страх да не би да се подиграе с мен и отговорих само:

— А, нищо! Сигурно горките жени ще се разочароват, като разберат, че си ги излъгал!

— Е, човек трябва да се забавлява от време на време — отвърна хитрецьт и здравата ме сръга в ребрата. — Тъжното в тая история е, дето кръстникът ми през цялото време мисли, че се възхищаваме на Версайския дворец и прочее исторически ценности. Хм... Питам се какво ще му разправам след малко!

За щастие не му се наложи да разправа нищо, тъй като господин Маклу още не беше се прибрал, когато се върнахме у тях. Мартин и Антоан започваха своята двадесета или тридесета игра на крапет и бяха толкова погълнати от нея, че не ни зададоха никакви въпроси.

— Ще трябва да си вървя — обяви почти веднага Ги.

И, честно казано, почувствах облекчение, когато той изчезна.

## ВТОРНИК, 27 ЮЛИ

С всеки изминат ден мисълта за тази къща във Вилие-льо-Лон все повече ме терзае. Толкова разсъждавах за нея от неделя насам, че накрая тя се измени в спомените ми и сега си я представям съвсем като замъка на големия Майк, с безкрайни коридори, с огромни и мрачни стаи, с гоблени във всички помещения и дори с кладенец в дъното на градината. Задах отново разни въпроси на Пажетките; те вчера ме спряха на улицата, за да ме помолят да пазя в тайна това, което ми бяха казали предишния ден.

— Мама ужасно ще се ядоса, ако научи, че сме ви разправили тези неща — нали разбирате, заради господин и госпожа Маклу, те няма да искат да отидат в „Малкото семейство“, ако разберат за измислиците на леля Роберт.

— Че нали ще видят всичко като отидат там? — не се стърпях да не забележа.

— Шт, шт, мълчете! — извика Сабин. — Мама казва, че няма нищо за гледане, че леля Роберт е малко откачена и че и ние сме откачени като нея, щом приемаме тези работи сериозно. Но независимо от всичко аз ужасно щях да се страхувам, ако трябваше да остана дори една нощ в пансиона — прибави тя, понижавайки глас, и сестрите ѝ живо закимаха с глава, за да покажат, че споделят страховете ѝ.

— Мен пък нямаше да ме е страх — заявих аз гордо. — И много бих искал да ви го докажа, като отида да прекарам някой и друг ден при вашата леля Роберт. Само два или три дни, повече не ми трябва. Ах, ако можех да намеря някакъв начин!

Три удивени лица, три възклицания.

— О, Реми, как можете да искате такова нещо? Не помните ли какво ви разказахме!

— Ами семейство Маклу? Те как отиват! Вярно е, че те нищо не знаят, но аз знам и бих стоял нащрек, нали разбирате. Hullo boys! Големия Майк... Да де, така.

— Ама нали мама каза, че...

Пристигането на Мартин и нейния питомец прекрати разговора ни. Ах, приятели, как ме е яд, че съм прикован тук, когато там бих могъл да свърша толкова много неща!

## СРЯДА, 28 ЮЛИ

Сега пък мама се разболя. Вчера вечерта припадна в кухнята, докато миеше чиниите: Мартин я намери просната върху плочките и толкова се уплаши, че извика: „Помощ!“. Татко и аз притичахме: аз се разревах, Мартин също се заплака, а татко така се обърка, че просто не знаеше какво прави.

— Трябва да ѝ разтрием слепоочията с одеколон! — викаше той. — Одеколонът... Къде е одеколонът? Мартин, питай майка си къде е одеколонът!... А, не, вярно, че майка ти... Ами търси тогава ти де, бързо!

Аз отидох при лекаря; плачех, докато пресичах улицата, и когато се върнах с него десет минути по-късно, направо не смеех да вляза в къщата. Мама... Тя седеше в леглото с обичайното си изражение.

— Мамо, колко е хубаво! Не си ли вече болна?

— Не, моето момче, мина ми.

За съжаление лекарят каза, че ни най-малко не ѝ е минало, че мама е получила нервна криза, дължаща се на умората, и че ѝ препоръчва да отиде на планина за месец-два.

— Мила Лизет, каква катастрофа! — извика татко, когато той си отиде.

Мама се опита да му се усмихне, но не успя и заплака безшумно; сълзите течаха една по една по бледите ѝ бузи и това беше толкова тъжно, че и ние двамата с Мартин се разревахме.

— Не... Няма нищо, нищо... особено — заекваше тя, — аз съм здрава, Марсел, нали... нали знаеш.

— Празни приказки — възпротиви се татко. — Чу какво каза лекарят! Ама и ти си виновна, не биваше така да се изтощаваш с прането и чистенето; видя докъде я докара! На планина... Лесно е да се каже, само че откъде ще намеря пари, за да те изпратя на планина? Къде ще ги намеря?

Мама му отговори със слаб глас, че в такова критично положение трябва да превъзмогне предразсъдъците си и да се обърне към вуйчо

Едуар, който с най-голямо удоволствие щял да помогне, както често му бил предлагал вече.

— Не! — изрева татко.

Той излезе и затвори вратата така шумно, че мама тихичко изплака, но се върна почти веднага с разкаян вид и каза, че ще изпрати писмо.

— О, благодаря ти, благодаря ти! — промълви мама.

Тя целуна татко и аз видях колко по-леко ѝ стана при мисълта, че вуйчо ще се погрижи за нея.

— Вървете да спите, деца, късно е и смятам, че сега ще спя добре — каза ни тя, на Мартин и на мене.



## ЧЕТВЪРТЪК, 29 ЮЛИ

Мама заминава още утре за почивния дом в Тиел, в Горна Савоя; лекарят ѝ препоръча този дом, защото режимът там бил много добър, а вуйчо Едуар (той пристигна днес следобед) каза, че ще се погрижи да изплати необходимите суми, докато социалното осигуряване ни ги изплати. Татко му благодари малко смутено, но все пак искрено, а мама този път не можеше да скрие мъката си.

— За какво ми е да си блаженствам там самичка, когато вие оставате и тримата тук, в този партер без слънце? — повтаряше тя тъжно.

— Не става дума да „блаженстваш“, а да се възстановиш — отговори вуйчо Едуар. — Колкото до ваканцията на децата, не се безпокой, Лизет, имам си нещичко наум.

— Миличките ми — каза мама.

Тя беше сложила ръката си върху моята, аз чувствах нежната топлина на кожата ѝ и бях готов да обеля хиляди моркови и да избърша хиляди чинии, ако с помощта си мога да я излекувам. Мартин влезе с подути от сълзи очи, носейки таблата за чай, но нямаше лъжички, татко отиде да ги вземе, както винаги се обърка из чекмеджетата и в края на краищата се завърна със супени лъжици.

— Защо не черпакът? — каза весело вуйчо.

И понеже никой от нас не се засмя, той ни изгледа един след друг, поглаждайки замислено късите си мустаци.

— Що за погребални физиономии! Я се стегнете, дявол да го вземе, Лизет не е все пак сериозно болна и като видите след един-два месеца една хубава свежа женичка със закръглени бузи, червени като ябълки, ще танцувате от радост, деца!... И така, ще вечерям с вас тази вечер, ако нямате нищо против.

— Ни най-малко — отговори татко, чието лице се проясняваше с всяка следваща дума на вуйчо. — Само че кой ще я сготви тая вечеря?

И тримата по стар навик се обърнахме към мама, но тя беше в леглото, не можеше да стане.

— Аз ще се заема с това — заяви Мартин. — Ще ми помогнеш ли, Реми?

Какво ядене, приятели! Пресолена супа, която изгаряше устата, недосготвени картофи, твърдо сварени яйца, които бяха рожки и изтекоха в чиниите. Докато миехме съдовете с Мартин, вуйчо Едуар и татко се заговориха с мама в стаята ѝ. Какво ли си говорят? Не знам; приказват толкова тихо, че Мартин не успя да долови нито дума през вратата... Аха, ето че татко ни вика...

#### ДЕСЕТ ЧАСЪТ ВЕЧЕРТА

Приятели, приятели, познайте къде ще бъдем през месец август? Как, не можете ли да познате? В „Малкото семейство“!

Препрочитам двете думи, които току-що написах, и не мога да повярвам на очите си. И все пак това е напълно вярно, заминаваме в неделя, вуйчо Едуар ще се погрижи да ни запази стаи и ще остане там с нас до края на ваканцията, а татко ще продължи да живее в апартамента във Версай заради „Мравката“. Вече беше почти решено, когато отидохме при тях преди малко; колебаеха се само къде да отидем.

— Компьенската гора е много далеч — казваше мама. — Трябва нещо по-близко, за да може Марсел да идва да ви вижда в края на седмицата.

— Вярно е — отговори вуйчо Едуар. — Но не знам да има хотел.

— Аз знам един във Вилие-льо-Лон — извиках с разтуптяно сърце. — Там отиват семейство Маклу, държи го братовчедката на госпожа Паж. Било толкова хубаво, и толкова ще се забавляваме с Антоан.

— Вилие-льо-Лон? — повтори вуйчо Едуар. — Да, из онези места не е лошо.

— А щом и господин Маклу отива там, това е направо чудесно — прибави татко с доволен вид. — Ще видите, Едуар, ще ви бъде приятно да се запознаете с този човек, а и на мен да го виждам в неделя... Само че дали ще има място в този пансион? — прибави той малко по-мрачно. — Вече сме в края на юли и...

— Ще има, ще има! — казах аз дори по-живо, отколкото бих искал.

Татко ме изгледа с изненада.

— Виждаш ми се много добре осведомен, моето момче!

— Ами Пажетките... госпожиците Паж ми казаха, татко, пък и Антоан; те всички говорят само за този пансион!

— Чудесно, ще видим тая работа — каза вуйчо Едуар.

Толкова съм изнервен, че не мога да заспя. Един месец при братовчедката Роберт, какво щастие! Като си помисля, че го дължа на мама, защото в края на краищата, ако не се беше разболяла... Когато се сетя за нея, ми става тъжно, когато се сетя за „Малкото семейство“, съм доволен; с една дума, едновременно съм и тъжен, и доволен. Нали знаете какво е, когато човек седи буден в тъмното до полунощ; започва да си представя разни неща, така се случи и с мен тази вечер. Виждам се как пристигам в пансиона, откривам улики, вървя по следи и в крайна сметка разбулвам тайната. „Едно единадесетгодишно момче разкрива загадката на къщата с призраците. Реми Арло, най-младият френски детектив...“ Превъзнасят ме, награждават ме; прибирам се в къщи с един натъпкан с банкноти портфейл и го оставям на масата пред мама. „Всичко това е за теб, мамо; никога вече няма да се уморяваш!“

Сигурно се усмихвате на моите въздушни кули? И все пак кой знае!

## СЪБОТА, 31 ЮЛИ

Мама замина вчера сутринта. Вуйчо Едуар я заведе в Тиел, пристигна да я вземе в десет часа с колата на един свой приятел, великолепна кола, която възхити всички съседи. Поуспокоих се, когато видях как мама се настани в красивия автомобил също като голяма дама, още повече че си беше сложила новото костюмче. Всъщност тя беше толкова загрижена да не забрави нещо и да ни обсипе със съвети, че почти не й остана време да плаче. Госпожа Маклу й подари книга, а госпожа Паж — кутийка с хапчета против хрема.

— Всичко трябва да се предвиди, скъпа моя госпожо, а както казват, планинският въздух е доста хладен.

— Благодаря, благодаря — казваше мама. — А, Мартин, да не забравиш, че няма сол, а пък за лещата ще направиш...

Шумът на мотора отнесе края на фразата.

— В неделя ще се видим! — извика ни вуйчо Едуар.

Пажетките ни бяха наобиколили, Туту ревеше на първия етаж, дебелият Антоан седеше на прозореца, за да гледа сцената, и дори забелязах, че Пиеро, Тотор и Ратон ни наблюдават отдалеч иззад дърветата. Колкото до татко, той беше обсебен от госпожа Паж, която се стараше да го развесели: тя беше предложила на мама да се грижи за него през нейното отсъствие, а също и за Биксибо, и му обещавахе „куп вкусни работи“. (Все пак тя е много мила!) Татко я слушаше усмихнат, имаше по-малко загрижен вид и ни каза веднага да си приготвим нещата за заминаването в неделя. Аз вече насъбрах в куфарчето си пълен комплект детективски принадлежности: голямата лупа на татко, един сгъваем метър, няколко стари ключа, електрическото ми фенерче, едно дълго въже (в случай че има кладенец) и дори един пакет дъвка — Hullo boys! — купена с петте франка, които вуйчо Едуар ми беше дал преди заминаването си. Куфарчето ми беше така претърпано, че се наложи да махна втората си пижама, за да мога да го затворя: просто ще карам с една — тя далеч не е тъй важна, както принадлежностите ми.

## ПОНЕДЕЛНИК, 2 АВГУСТ

Ето че съм в сърцето на загадката — ако наистина съществува загадка. Още не съм намерил никакви сериозни улики, казвам ви го веднага. Но да подхванем нещата от началото.

Преди всичко вуйчо Едуар ни каза чудесни неща от пътуването си до Тиел, когато се върна да ни вземе вчера следобед. Мама имала много хубава стая, с изглед към планината, всички много се грижели за нея и тя вече се запознала със съседката си, която също имала две деца. Милата мама... Татко се развесели и крачката му беше бодра, когато в пет часа ни помогна да занесем багажа си до автобуса.

Маршрутът, който бях изминал с Ги, ми припомни приключенията ни от прословутата неделя. Кой би могъл да предвиди тогава, докато онзи перко така старателно избираше стаи за братята и сестрите си, че аз ще се настаня в пансиона? Просто подскачах от нетърпение, когато слязох от автобуса, и положих усилия, за да не изтичам напред.

Госпожица Роберт ни чакаше под навеса — същия този навес, под който бях прекарал такива неприятни мигове — и веднага се нахвърли върху вуйчо Едуар с хиляди учтивости. Господин Бонтан ще желае ли една цитронада? Или вода? Един лек чай? Господин и госпожа Маклу ще дойдат тук следващия четвъртък и техният син вероятно ще се зарадва да бъде пак със своите „големи приятели“. Градината, алеята с липите, дърветата, посадени от починалия собственик...

— Да, да — мърмореше вуйчо Едуар, като бършеше мокрото си от пот чело. — Бихте ли ни показали стаите, ако обичате?

Нашите три стаи са една след друга на първия етаж и моята, последната, е същата, която Ги бе избрал за себе си. Тя е тъкмо за мен, защото е с два прозореца, единият от които гледа към градината, а другият — към улицата, и това ще ми даде възможност да наблюдавам околността. Щом затворих вратата след вечеря, направих първия оглед и — да си призная — дори погледнах под леглото, където впрочем не

намерих нищо, само малко прах. Освен това легло, с бежова покривка, има два стола, зелена масичка, умивалник с течаща вода, стенен часовник и стар скрин, който веднага привлече моето внимание. Приблжих се, отворих чекмеджетата, последното не се поддаваше въпреки всичките ми усилия. Къде ми са ключовете? Като ги вземах от куфарчето си, се сетих за дъвката и лапнах една — Hullo boys! — за да създам атмосфера. Глупава работа са тия дъвки, щипят дяволски езика, но дългът преди всичко, нали? Хайде сега, на работа! Опитах всички ключове един след друг, но нито един не влезе в ключалката, освен най-малкия, който влезе така добре, че не можех да го извадя. Дърпам, бутам, пак дърпам. Прас! И аз шумно се изтърколих назад заедно с чекмеджето и се омотах в едно одеяло, което вероятно се беше заклешило и пречеше на отварянето.

— Каква е тая шумотевица, Реми? — викна ми сънен вуйчо през стената.

— Чекмеджето, вуйчо Едуар; исках да го дръпна и то падна. Извинявай и лека нощ!

Върнах чекмеджето на мястото му колкото можеше по-безшумно и си легнах доста смутен. Първата нощ в непозната стая винаги е особена: машиналните движения, които човек е правил всяка вечер, внезапно изгубват смисъла си, трябва да се учат нови, да свикваш с дюшека, с възглавницата, с тапетите, с всички тези подробности, които те смущават, защото още не са станали част от теб. Но още по-особена беше тази първа нощ в тайнствената къща, чието мълчание ме караше да си представям невидимо същество, което сдържа дъха си и дебне... кого? Никого, защото не чух абсолютно никакъв шум, освен пискливото мяукане на някаква котка в съседната улица. Спомних си, че големият Майк никога не се събличаше в замъка, за да бъде готов за всичко, и реших да направя като него; но не е много весело да лежиш буден в тъмното и страхувайки се, че ще заспя, си казах петнадесет пъти поред „Гълъбът и мравката“. На шестнадесетия път вече спях.

Мартин ме събуди, като блъскаше по вратата ми.

— Още ли си в леглото, мързеливецо? Знаеш ли, че е девет часът и че всички вече закусихме! Ставай бързо!

Вуйчо Едуар се намръщи, като ме видя.

— Ама че работа, сякаш си спал с ризата си, станала е на парцал!

Прибрах се да се преоблека, след като изпих какато си, и се възползвах от това, за да пъхна в джоба си лупата на татко и една-две дъвки. Когато преминавах през вестибюла, госпожица Роберт ме спря.

— Извинявай — каза ми тя, — исках да те попитам дали любезният младеж, с който толкова мило дойдохте да ме видите, не е имал някаква неприятност, той или някой от близките му? Родителите му трябваше да потвърдят пристигането си, а не получих никаква бележка. А той като че ли беше във възторг от моя пансион!

— Не зная, госпожице — отговорих аз притеснено, — всъщност аз познавах много малко господин Ги и той дори не ми остави своя адрес. Струва ми се, че сестра ми ме вика...

Избягах, като проклинах Ги и неговите свободни съчинения, доволен, че съм се измъкнал така леко. Мартин ме чакаше в градината. Тази градина е много по-голяма, отколкото си представях, защото продължава зад глогиновия храсталак със зеленчукови лехи и с една некосена ливада, където четири сливи издигат тънките си стебла сред тревите и глухарчетата, а тук-там расте по някоя и друга роза, вероятно остатък от стари лехи. Мартин искаше да остане в ливадата, аз предпочетох да изследвам беседката, така че се разделихме. Беседката впрочем ме разочарова както и стаята; беше пълна с лопати и градинарски инструменти и макар дълго да разглеждах всичко с лупата, не открих нищо особено, освен може би куп тънки въжета, скрити под голямо парче черен плат. Дали все пак няма кладенец? Не, нямаше.

Ожаднях от всички тези претърсвания и се осмелих да откъсна една сочна зряла праскова; вече протягах ръка към следващата, когато край мен се появи един космат, побелял и сбръчкан старец със синя престилка, цяла в кръпки.

— Ехей, хапваме ли си? — избоботи той. — Ако изядеш всичко, какво ще остане за другите, а?

— Толкова е... вкусно! — признах аз, като отпуснах ръката си.



Устата на стареца се разтвори в широка усмивка, която ми откри три големи зъба, пожълтели от тютюна.

— Вкусни са си, вкусни моите праскови, доста се мъча, за да са такива — каза той щастливо. — Хубава градина, ама дяволски много



работа, просто не свършва! Така както ме гледаш, трябва да садя салатите, та идвам да взема въжето, за да направя редовете.

— А, въжето ли? — повторих аз.

— Ами да, въжето, дето е в беседката. Разбираш ли нещо от градинарство?

— Не, нищо.

Старецът ме изгледа замислено за миг и след това отново се усмихна.

— В ливадата има няколко диви сливи — довери ми той, като понижи глас. — Разходи се дотам и лапай колкото искаш, нищо не става от тия плодове...

— О, благодаря, господине — казах аз.

Отидох да съобщя на Мартин, която се търкаляше в тревата, и тя скочи на крака. Какво изобилие! Вярно че сливите бяха малко зелени и твърди като дърво, но беше чудесно да ги берем сами и изядохме толкова много, че на обяд почти не бяхме гладни.

Глухият господин вече беше седнал на масата си, когато влязохме в трапезарията: той ни поздрави много любезно — но колко е грозен, дебел, тлъст, блед, с ноздри, широко отворени като две големи дупки в средата на лицето му, със смущаващи очи и тежки клепачи, които скриват погледа му! С една дума, от него просто лъха двуличие и аз веднага реших да го следя отблизо, ако се случи и най-малкото нещо. Престъпникът от „Жертва след жертва“ беше пелтек, а от пелтеченето до глухотата... Да, връзката е тук! Hullo boys! Ето го първия заподозрян!

Сервитьорката също не ми хареса — млада, нахална и наплескана с грим. Мартин, която знае всичко, ми каза, че тя идвала в пансиона само през деня, а имало и редовна прислужница, която се казвала Маринет и била доста кисела.

След яденето госпожица Роберт дойде в черна копринена рокля да ни попита дали сме „доволни“. Вуйчо Едуар я похвали за превъзходната кухня.

— Ще предам вашите похвали на Жозефин — каза тя, като се изчерви от удоволствие. — О, тя е чудесна готвачка! Била е тук още по време на моя нещастен чичо, собственика на къщата, господине, и аз се поздравявам, че успях да я задържа.

— Напълно съм съгласен с вас — промърмори вуйчо Едуар, като ставаше. — Е, деца, ще отидем ли да се поразходим?

Отидохме до гората с трите блата по съвета на госпожица Роберт; беше ужасно задушно и вуйчо поспа в сянката на един бук, докато Мартин късаше листа, защото нямаше цветя. Аз се прозявах след безсънната нощ, бързах да се прибера, за да продължа разследванията си и щом се върнахме, слязох в кухнята под предлог, че искам филия с масло. Това е широка стая, която се намира под земята и до нея се стига или по вита стълба в дъното на вестибюла, или по една друга, още по-тясна, която излиза на двора и стига отзад чак до най-горния етаж. (Виждате, че не изпускам нищо.)

Седнала пред една голяма кошница, Жозефин чистеше грах и аз веднага познах в нея дебелата рошава прислужница, която ни беше донесла гроговете в деня, когато дойдохме с Ги.

— Какво правиш тук, господинчо? — попита ме тя високомерно, като ме изгледа над очилата си. — На наемателите не им е мястото в моята кухня, госпожицата е трябвало да ви предупреди.

Тя беше толкова смешна с начумереното си изражение и големите си алени бузи, че аз едва се въздържах да не се разсмея. Казах ѝ за филията.

— А, ясно — каза тя по-меко. — Обедът свърши, нали? Госпожицата ми каза, че татко ти добре си похапнал!

— Той не ми е татко, а ми е вуйчо — отговорих аз.

— Не може да бъде, да не си сираче?

— Не, не, за щастие!

Разказах ѝ за болестта на мама. Тя ме изслуша внимателно, като продължаваше да чисти граха и ме прекъсваше на всяка дума с възклицания: „Боже мой! Колко тъжно!“, като изразително клатеше глава.

— А филията — каза ми тя накрая — трябва да си я искаш от Маринет, това е нейна работа, а не моя. Маринет, ей, Маринет! — извика тя. — Ах, тези млади хора никога не са си на мястото, когато човек има нужда от тях!... Е, все пак ето я!

Маринет — тъничка брюнетка с упорито изпъкнало чело — изглеждаше в доста лошо настроение.

— Тук човек май една минута не може да бъде спокоен — заяви тя кисело. — Свърших си работата, мисля, че е достатъчно! Какво

искате още?

Предполагах, че Жозефин ще се разсърди, но нищо подобно, тя само поклати глава.

— Лудетино, втълпи си, че работата никога не свършва! — каза тя с покровителствен тон. — Хайде, хайде, успокой се и не се прави на по-лоша, отколкото си; този млад човек иска филия, а аз предпочитам да не пипам хляба с тези мръсни ръце.

— Добре, госпожо Жозефин, просто трябваше да ми обясните! — промърмори Маринет, малко смутена от избухването си.

Измъкнах се веднага щом можах. Докато бях долу, беше започнало да вали и прекарах остатъка от следобед, като си играх на бесеница с Мартин. Стаята ѝ е също като моята, само вместо скрин има шкаф от светло дърво.

Отбелязвам, че след вечеря вуйчо Едуар размени няколко думи с глухия господин, който сладникаво го запитва дали е доволен от пансиона.

— О, да, много е хубава храната — отговори вуйчо.

— Казвате, че сте дошли с колата?

— Не, господине, казах хра-на-та.

— Да разбрах, вие обичате яйцата, но мисля, че утре ще има шницел.

„Той е свършено глух“ — каза ми вуйчо на ухото.

Във всеки случай никак не ми харесва!

## ВТОРНИК, 3 АВГУСТ

Тази нощ имаше силна буря; градината е пълна със счупени клони и старият градинар събра от алеите цяла кошница праскови.

— Дядо господ ми е сърдит — каза той, като ми ги показваше. — Такива хубави плодове, само им трябваше да узреят!

Все така вали и все така нищо не се случва. Мартин седна да пише на своите първи приятелки и дори изпрати на скъпия си Туту картичка с нарисувано на нея бузесто бебе. Аз пък писах на мама, на Пажетките (макар че, уви, нямам какво да им кажа) и се заех да измеря стаята си със сгъваем метър: четири и половина на три и осемдесет... Според вас какъв извод може да се направи от това? Малко по-късно се постреснах, като открих в коридора следи от стъпки; изследвах ги с лупата. Бяха моите, чудесно разпознах рисунката от подметките на обувките си. Оставаха ми само ключовете; отидох да ги изпробвам от врата на врата, но никой не влизаше в ключалките. Маринет ме завари по време на това занимание и аз ѝ обясних с леко заекване, че съм сбъркал стаята.

— Разсеян си малко — каза ми тя подигравателно.

Дразни ме, защото ме гледа накриво всеки път, когато ме срещне, сякаш още не ми е простила филията. Впрочем всичко ме дразни и започвам да се питам дали госпожа Паж не е била права, дали братовчедката Роберт просто не е измислила тази история с шумове и изчезнали предмети; тя е способна на това, особено като види човек занесеното ѝ изражение и големите ѝ неспокойни очи. Тази сутрин тя беше по-мрачна от обикновено, защото майка ѝ имала през нощта пристъп от ишиас, който щял да я задържи на легло няколко дни.

— Колко неприятно, в разгара на сезона, точно когато имаме толкова наематели! — изстена госпожицата. — Ако това продължава, скоро няма да знам накъде по-напред да се обърна!

Семейство Маклу изтеглиха напред датата на пристигането си, идват утре. Още по-добре. Колкото и да е глупав Антоан, все ще ме

разсее малко и ще бъде по-забавно да играем трима на бесеница — щом съм изпаднал до такива тъпи игри.

Градинарят се казва Жером, а момичето, което прислужва на масата — Селина.

## СРЯДА, 4 АВГУСТ

Антоан пристигна в пансиона в чудесно разположение, беше се оправил от навяхването. Приех го с разтворени обятия.

— Здравсти, приятел, ще се забавляваме!

— Здравсти, приятел, вярно, ще се забавляваме!

Госпожа Маклу прекъсна нашия интересен разговор, за да ми каже, че татко бил много добре и бил във възторг от кухнята на госпожа Паж. След това нежно ми поговори за мама.

— Малкият Реми е умен и има добро сърце — чух я да казва малко по-късно на своя мъж.

— Хм... да — промърмори господин Маклу.

Той все така ужасно ме смуцава; едва се осмелявам да му отговарям, когато се обърне към мен, всеки път ми се струва, че съм на изпит. За щастие почти не го виждаме, освен когато се храним, тъй като той седи през цялото време в стаята си, където по думите на Антоан пише голяма статия за някакво научно списание. Вуйчо Едуар все пак успя да размени няколко думи с него вечерта и ми заяви, че бил „изключителен“ ум.

— И колко трудолюбив! Да, ето, това действително е човек, който не мързелува и познава цената на всеки миг!

Стаите на семейство Маклу се намират на втория етаж точно над нашите. Това е всичко. Лека нощ.

## ЧЕТВЪРТЪК, 5 АВГУСТ

Да, ама не беше лека. Представете си, към два часа се събудих внезапно от един комар, който бръмчеше край лицето ми. Прогоних го и щях да заспя отново, когато съвсем ясно чух в коридора шум от влачеши се стъпки. Hullo boys! Най-после нещо да се случи! Скочих от леглото, напипах електрическото фенерче и както си бях бос, се измъкнах от стаята. Никакво съмнение, тук има човек, чувам дъха му. Едно, две, три... Запалвам лампата и насочвам лъча към силует в тъмночервена пижама — глухия господин.

— О! — извика той, стреснат от светлината. — Помощ! Пом...

Отвори се врата. Още една пижама, този път беше вуйчо Едуар.

— Какво става? — попита той.

— Той... той... — заекна господин Тео, като ме посочи обвинително с пръст.

— Помислих, че е някой друг, вуйчо — обясних аз.

— Какво казва? — изрече господинът, като допря длан до ухото си, за да чува по-добре.

— Помислил, че е някой друг! — изрева вуйчо.

Оглушителният му глас отекна в коридора и госпожица Роберт изскочи от полумрака, увита в широк жълт пеньоар, изпод който се подаваше нощницата ѝ. Лицето ѝ беше сбърчено, зъбите ѝ тракаха и тя едва успя да произнесе думите:

— О, господи!... О, господи!...

— Не се вълнувайте, госпожице, няма нищо страшно — каза ѝ успокоително вуйчо Едуар. — Моят размирнен племенник чул някакъв шум, това е всичко. Моля да го извините, моля да извините и моето облекло — добави той с добродушен смях.

Трябва да си призная, че представлявахме странна група, събрани така в нощните си тоалети. Госпожица Роберт се беше опряла на стената и притискаше ръце към гърдите си, сякаш искаше да съдържи биенето на сърцето си.

— О, господа — повтаряше тя, — толкова ме уплашихте!

— Колко сте нервна, скъпа госпожице — каза ѝ вуйчо с усмивка, — за малко да припаднете!

— Ще си легна пак — промълви слабо братовчедката, която все още цяла трепереше.

Прибрахме се по стаите си, но ми беше трудно да заспя отново. Какво правеше господин Тео в коридора в този необичаен час? В момента, когато го изненадах, отиваше към стълбата, сякаш искаше да слезе на партера. Странно... Колкото до „нервите“ на госпожицата, можех да предположа каква е причината: беше се уплашила, че „онова“ започва пак...

С една дума, ще кажете, напразна тревога. Да може би, но нека все пак запомним този инцидент.

#### ДВА ЧАСЪТ

Наистина напразна тревога, моят първи заподозрян е оправдан — засега. Госпожица Роберт извика вуйчо Едуар встрани преди закуска и му повери с нисък глас, че господин Тео, този прекрасен човек, между някои други свои невинни прищевки имал навика да се промъква през нощта в кухнята, за да потърси нещо за хапване. Прощавали му, защото иначе бил много сговорчив и винаги доволен от това, което правят за него.

— Той не знае, че една вечер аз го забелязах — прибавила шепнешком. — И така, господине, осмелявам се да ви помоля да не се разпространява; ако историята стане известна, ще трябва да загубя един добър наемател... и...

— Можете да разчитате на моята дискретност — казал вуйчо.

Но ето че се случи още нещо! Загубих си химикалката, приятели, или за да бъдем по-точни, химикалката ми изчезна. Сигурен съм, че я бях оставил върху зелената си маса, като се върнах от стаята на Антоан, където бяхме играли — той, Мартин и аз, на нашата вечна бесеница, а когато малко по-късно поисках да си я взема отново, не я намерих. „Може би започва танцът на предметите?“ — помислих аз, изпълнен с надежда, и тревожно се огледах наоколо, като очаквах да открия химикалката върху часовника или в дъното на умивалника. Нищо подобно. В такъв случай може би е кражба, но кой ще ми я открадне? Бях излязъл само за пет минути от стаята си, за да си



поискам носна кърпа от Мартин (забравих да донеса моите). Споменах за това на обед на вуйчо Едуар.

— Какъвто си прилежен — каза ми той иронично, — сигурно си оставил химикалката си в някой ъгъл, където рано или късно ще я намериш. Здрава ли беше?

— Не, беше много стара, много стара и...

— И старият вуйчо ще бъде много мил, ако се съгласи да ти купи друга? Е, добре, дадено, ще ти купя; нещо като компенсация за мозайката, която подарих на сестра ти. Има ли книжарница наоколо?

— Има една съвсем наблизо! О, благодаря, благодаря, вуйчо Едуар!

Така получих нова синя химикалка, хиляди пъти по-хубава от старата, която Мартин изгледа завистливо, когато я взех за играта на бесеница. Тя е напълно способна да изгуби нарочно своята, за да получи същата!

#### ПЕТ ЧАСЪТ

Ново приключение. Бях прибрал хубавата си химикалка в чекмеджето на масата, като слизах да хапна, и когато преди малко поисках да си я взема, какво да видя? Двете химикалки, старата и новата, грижливо поставени една до друга! А бях изследвал чекмеджето си тази сутрин, дори го бях обърнал и съм съвсем сигурен, че нямаше нищо в него! Какво ще кажете? Дали наистина „онова“ започва, или съм жертва на някаква илюзия?

Но това не е всичко. Отидох да потърся вуйчо Едуар, за да му разкажа откритието си, и го намерих накрая в малката канцелария заедно с госпожица Роберт; Мартин беше между тях двамата, лееше поройни сълзи и държеше в ръка парче порцелан.

— Не съм счупила вазата, не съм аз! — повтаряше тя. Сигурно е паднала сама, докато аз не съм била тук.

— Аз не... ви обвинявам — възпротиви се госпожицата.

Гласът ѝ затрепери, тя изпелтечи няколко неразбираеми думи и замълча. Вуйчо я погледна заинтригувано, после, обръщайки се към Мартин, потупа нежно мокрите ѝ от сълзи бузи.

— Такова голямо момиче, не те ли е срам? Я се изсекни по-добре. Не е важно дали си счупила вазата, или не; така или иначе, тя

беше в стаята ти и аз, разбира се, трябва да купя нова. Хей, вие така ще ме разорите: химикалка, ваза.

— Химикалката се намери — казах аз.

И разправих моята малка история, като наблюдавах лицето на госпожица Роберт, което от бледо беше станало пурпурно.

— О, господи — повтаряше тя, — също като миналата нощ.

Вуйчо Едуар смята, че главата ѝ не е в ред, щом драматизира всичко така. „Луда“, „не е в ред“, все едно и също говорят, но това, че главата на госпожица Роберт „не е в ред“, не може да накара химикалката ми да изчезне и да се появи отново.

— Сигурно не си прегледал добре чекмеджето си — каза ми вуйчо, — няма смисъл да разсъждаваме повече.

Такова е мнението и на Антоан, а Мартин пък вече се пита дали не е преместила вазата до ръба на камината, за да се види по-добре в огледалото; това обяснява как е паднала сама по-късно.

— Възможно е — казах ѝ аз, — но не ми се вярва.

Приятели, представлението започва. Какво ли ще се случи утре?

## ПЕТЪК, 6 АВГУСТ

Нищо, но дъждът спря и аз се възползвах от това, за да се позавъртя край беседката, която решително ме интригува със скромния си и незначителен вид. Тъкмо изследвах една огромна следа до купчината дърва, когато господин Маклу и вуйчо Едуар ме забелязаха.

— Значи всички са полудели в тази къща! — извика вуйчо. — Какво правиш на колене в тревата с тази огромна лупа?

— Гледах земята...

— Сега пък ботаник? Не знаех, че имаш такива заложби! И пак дъвче нещо — продължи вуйчо, като ме гледаше внимателно. — Отмъкнал си някоя праскова, оттук виждам!

— Не, вуйчо Едуар, това е дъвка.

— Отвратителен навик — заяви господин Маклу.

— Чу ли какво каза господинът, Реми? — промърмори вуйчо. — Изплюй тази мръсотия и не започвай пак.

Изплюх дъвката от предпазливост, но щом ми обърнаха гръб, пъгнах в устата си нова. Работата е по-важна от послушанието, а аз си имам задача.

## СЪБОТА, 7 АВГУСТ

Понеже се чудех какво да правя тази сутрин, дойде ми наум да проведе малка анкета с хората от къщата, за да узная какво мислят едни за други. Мисля, че се справих доста ловко, за да не събудя подозрения у тях, като разговарях с един за градинарство, с друг за курортите или за храната. Ето какво ми казаха всички те.

Жозефин превъзнася госпожица Роберт — тъй мила, тъй любезна, но малко се оплаква от старата майка, която според нея била раздразнителна, може би поради лошото си здраве. Тя е преди всичко много привързана към тази къща, където влязла още съвсем млада, и ми говори за починалия си шеф с вълнуваща преданост. Според нея той бил най-чудесният човек, стига веднъж да разбереш характера му. О, тя плакала много, когато той умрял тъй внезапно от сърдечна болест! Мисълта, че ще трябва да си търси друго място, я държала будна много нощи и тя била много признателна на госпожица Роберт, която я задържала тук. Глухият господин малко ѝ напомня нейния шеф; затова се отнася снизходително към него. Жером започвал да изкуфява, което било естествено на неговата възраст. Колкото до Селина и Маринет, нарича ги „лудетини“ със снизходителна усмивка.

Селина не ми каза кой знае какво; тя ме притесняваше малко и не смеех да ѝ задавам много въпроси. Все пак разбрах, че мрази Жозефин и Маринет, защото мърморели от сутрин до вечер, и смята госпожица Роберт, Жером и старата дама за същества от друга епоха, направо антики. От друга страна, сегашната ѝ работа никак не ѝ харесва и тя би искала да се снима в киното.

Жером ми говори най-вече за миналото и за бившия си господар — запален градинар, а също и весел събеседник. Може би малко мнителен, все мислел, че искат да го окрадат, но винаги послушен пред Жозефин, която с удоволствие играела ролята на господарка и го гледела като дете. Горката, сигурно е страдала, като се е видяла изместена на втори план, но госпожица Роберт успяла да я подхване: госпожицата била истинска светица и било много жалко, че не могли

да се сближат със стария чичо заради неприятната кавга, която го откъснала от семейството му. Жером въобще не познава Маринет и Селина, но той всъщност и не говори с никого освен с дърветата си, които за него май струват не по-малко от хората.

Накрая Маринет ми каза най-лоши неща за Селина, нарече я „безсрамница“. От друга страна, Жозефин ѝ изглеждала добра женица, ако човек ѝ се поопъне малко, но много често я карала да наглежда тенджерите, когато ходела да си бърби на партера; трябвало да разбере, че камериерката си е камериерка и няма нищо общо с кухнята. Маринет предпочита старата дама пред госпожица Роберт, която намира за прекалено мрачна и „ужасно тъжна“ и която според нея сигурно страда от някаква стомашна болест.

Урожаят ми се вижда по-скоро слаб! Все пак отбелязвам тези клюки с надеждата, че при случай могат да ми свършат работа.

## ПОНЕДЕЛНИК, 9 АВГУСТ

Татко дойде и прекара вчерашния ден с нас.

Мама е вече много по-добре.

Туту е завързал приятелство с Биксибо, който му носи всички хвърлени играчки.

Отидохме следобеда в една гостилница със семейство Маклу и ядохме наденица.

Няма нищо ново освен това.

## ВТОРНИК, 10 АВГУСТ

— Нищо ли не чу тази нощ? — попита ме Мартин, когато излязох от стаята си тази сутрин.

— Не — отговорих аз, — а пък уж спя леко.

— Сигурно не е съвсем леко, иначе щеше да чуеш като мен някой, който вървеше по коридора; сякаш влачеше след себе си парче плат и стенеше: „Ух, ух!“, и вървеше толкова бързо! Така се уплаших, че се скрих под завивките.

— Това е бил господин Тео — казах и аз. — Онази вечер и аз го усетих, но той не върви бързо, напротив.

— Не, бързо върви.

— Да предположим. Така или иначе, той е бил.

— А, добре — въздъхна Мартин, — така вече може.

Но сега се питам дали съм бил прав. Глухият господин не влачеше нищо след себе си и не стенеше. Ще трябва да се опитам да остана буден някоя нощ, още повече че денят се оказа богат на странни случки, приятели.

Точно в два часа и десет минути седяхме всички под липите, когато госпожа Маклу дойде при нас със загрижен вид.

— С мен става нещо много неприятно — каза тя на своя съпруг. — Бях свалила нефритената си гривна, за да си измия ръцете и я бях сложила на полицата над умивалника. Излязох за няколко минути, връщам се... гривната я няма... Не ми казвай, че съм я сложила другаде — прибави тя веднага, — търсих я навсякъде и съм съвсем сигурна в това, което казвам.

— Сега ще проверим — отвърна господин Маклу. — Да се качим горе.

Няма какво да ви разправам, върнаха се с празни ръце. Ама че неприятна история.

— Също като с моята ваза — забеляза Мартин.

— И също като с моята химикалка — добавих аз, — а по-късно я намерих.

Господин Маклу ни изслуша разсеяно. Изглеждаше му напълно естествено Мартин и аз да бъдем нескопосани и безредни, но жена му в никакъв случай не можеше да бъде такава.

— Съвършено ясно е, че това е кражба — заяви той. — Крадецът сигурно е от персонала, но трябва да е бил много ловък, щом е успял да се промъкне в нашата стая в краткия миг, когато жена ми не е била там. Не виждам какво друго мога да направя, освен да предупредя госпожица Марнот.

— Наистина — съгласи се вуйчо Едуар. — Горката, нервите й няма много да се успокоят от това!

Но госпожица Роберт беше излязла и Селина — безочливата прислужница — ни съобщи, че щяла да се върне „най-рано след един час“.

— Е, толкова по-зле, тогава ще работя — измънка господин Маклу, който от минута на минута ставаше все по-кисел.

Той тръгна край стената на вестибюла в посока към стълбището, когато една голяма картина, закачена там, за малко не падна върху главата му и се стовари в краката му сред звън на счупено стъкло.

— Това е прекалено! — извика той, блед от ярост, впил очи в Селина. — Гривната изчезва, картината се откача точно когато минавам край нея. Кой подлец ни играе тези номера?

— Шт, шт, Албер — каза бързо госпожа Маклу, — не се заяждай с момичето. Ето виж...

Смълчана за миг, Селина избухна в гръмогласен плач.

— Господинът ме обвинява? — изплака тя. — О, щом е така, по-добре е да си отида!

Воплите й достигнаха до ушите на Жозефин, която изскочи от подземиято зачервена, докато Маринет и Жером дотичаха от градината. Скоро целият персонал се събра, здраво сплотен около ридаещата Селина, която Маринет се мъчеше да утеши. Жозефин едва съдържаше възмущението си; широката й гръд се повдигаше и тя дишаше шумно.

— А, господине, не биваше да правите така — каза тя на господин Маклу, — винаги може нещо да се загуби, една картина може да падне, но всички в тази къща са честни. Хайде, Селина, успокойте се: няма смисъл да се тревожите, щом съвестта ви е чиста.



Господин Маклу вдигна рамене и се оттегли при книгите си, проклинайки хотелите, ваканцията и загубените вещи.

— Все пак странни са тези инциденти — забеляза вуйчо Едуар, полуусмихнат, полузамислен.

— Нали? — отвърнах аз.

Ще прибавя, че когато госпожица Роберт се върна и научи какво е станало в нейно отсъствие, почти припадна. Оттогава тя е буквално като собствената си сянка, с други думи — сянка на една сянка. Щом някой от нас се опита да се приближи до нея, тя стреснато се отдалечава и не идва вече в трапезарията след ядене, за да разбере дали сме доволни от менюто. Сигурно я е страх, че ще напуснем нейния хотел, както са направили другите наематели, и смятам, че господин Маклу действително има такова желание, толкова е ядосан от разваления си следобед. Все пак той обеща на жена си да остави на мира госпожица Роберт за тази вечер и обясненията бяха отложени за утре.

Мартин подозира Маринет, не зная защо; впрочем тя е очарована от тези малки приключения, които ще може да разкаже на Мими или на Лорет. Безразличен както винаги, Антоан засега не обвинява никого и смята, че родителите му вдигат много шум за една гривна, която лично той намирал за ужасна.

А сега да направим един преглед: химикалката, вазата, гривната, картината...

Картината... Сигурно ли е? Може просто връвчицата, която я е задържала, да е била изхабена. Освен ако някой нарочно я е рязнал? Дали да не се опитам да се осведомя? Бързо ще изтичам с лупата.

#### ДВАДЕСЕТ МИНУТИ ПО-КЪСНО

Маринет бе поставила картината до стената, след като бе махнала парчетата стъкло. Дръпнах я към един прозорец и разгледах връвчицата. Не е била изхабена, прерязали са я, като са се постарали да оставят няколко нишки, които кога да е несъмнено са щели да се скъсат от тежестта на рамката. О, следата от прерязването е ясна и аз не се лъжа! Hullo boys! Дали Майк щеше да бъде доволен от мен, ако узнаеше за моето откритие? Защото това вече е улика, първата... Хайде сега пък, какво става? Чувам семейство Маклу да обсъждат нещо в коридора. Почакайте, след малко ще ви осведомя.

#### ДЕСЕТ МИНУТИ ПО-КЪСНО

Госпожа Маклу току-що намери гривната си. И то къде? Закачена на балкона на стаята с розов конец! Човекът, който си прави тези шеги, решително има развито чувство за хумор!

## СРЯДА, 11 АВГУСТ

Бях решил да не спя миналата вечер и току-що беше ударило полунощ, когато до мен достигна глух шум: стъпки в коридора, също както миналия път. „Това е глухият господин“ — помислих си аз най-напред. Но този, който вървеше зад стената на стаята ми, не си влачеше краката като господин Тео; напротив, той вървеше леко и към шума от стъпките му се примесваше друг съвсем тих шум, напомнящ плъзгането на плат по паркета. Дали това е звукът, за който Мартин ми говори? Напрягах слуха си, седнал в леглото, когато внезапно чух тих стон, повторен трикратно: „О-о-о! О-о-о! О-о-о!“, изпълнен с такова отчаяние и тъга, че стиснах чаршафа си с ръце.

Но не беше време да се трепери. *Nulla boys!* Грабнах една дъвка (имам винаги по няколко в запас под възглавницата си за всеки случай) и изтичах до вратата. Отказа да се отвори. Някой — вероятно скитникът — я беше заключил от външната страна! Смущението ми беше толкова голямо, че за малко не извиках за помощ, но бързо се отказах; по-добре беше да запазя за себе си своите заключения и да чакам продължението на събитията. Настъпи тишина, а и сигурно съм спал известно време, защото вече беше светло, когато се събудих. Първата ми грижа беше да отида до вратата. Намерих я отключена, както и предполагагах. Не може глухият господин да се забавлява с такива номера! Колкото до стенанията, те бяха същите, за които ми бяха говорили Пажетките, същите, които госпожа Паж обявяваше за „измислици“ на своята братовчедка. Наистина ли са измислици? Положението се затяга, приятели, и тазсутрешните инциденти напълно потвърдиха моето мнение.

По време на закуската вуйчо Едуар се възползва от отсъствието на семейство Маклу — те пият кафето с мляко в стаите си — за да пусне няколко шеги по техни адрес.

— Те гледат много сериозно на нещата, а би трябвало да се забавляват, както се забавлявам аз — заключи той, като пазеше лулата си.

Две минути след като се качи в стаята си го чухме, че ни вика. Втурнахме се по стълбището. Пред неговата врата имаше широка локва, чешмата в тоалетната шумно течеше, стаята беше наводнена и като връх на нещастieto закачалката му беше откъртена от стената и всичките му дрехи бяха на пода и плуваха във водата. О, сега изобщо не ставаше дума да се „гледа сериозно на нещата“! Вуйчо беснееше и подскачаше като дявол сред този потоп и в яростта си не се сещаше да затвори чешмата. Аз се заех с това, докато Мартин изтича да предупреди Маринет, която дойде да избърше паркета с парцал.

— Къде е вашата работодателка? — запита я вуйчо в гръмовен глас.

— Госпожицата е в кабинета си — отговори Маринет намусено.

— Добре, ще поговоря с нея... или по-скоро не... Реми, качи се да повикаш господин Маклу. Той също има думата тук.

Не можахме да чуем това, което се каза в малкия кабинет, защото госпожа Маклу ни отведе в градината. Минаха десет, двадесет, тридесет минути. Какво ли правеха там тримата!

— Сигурна съм, че е Маринет! — повтаряше Мартин, която едва се сдържаше на едно място.

— Вярно че не е особено любезна — казваше Антоан, — а всъщност защо пък: наля ми втора чаша какао тази сутрин, даже без да я помоля. Не, аз мисля, че по-скоро е Селина, тя винаги изглежда, сякаш ти се присмива.

Не може да бъде Селина, защото тя не спи в пансиона, а следователно не ѝ е възможно да броди из коридорите през нощта. Но аз имах време да разсъждавам за това, а трябва да си призная, че в този момент твърде слабо ме интересуваха приказките на Мартин и Антоан, толкова бях ядосан, че изпускам разговора в кабинета. Трябваше да познавам цялото условие на задачата, ако исках да я разреша, и като си мислех за ценните сведения, които пропусках може би, треперейки от нетърпение под липите, кръвта ми се качваше в главата. Имах и друг повод да се измъчвам. Какво ли щеше да се случи, ако вуйчо Едуар, уморен от всички тези истории, реши да сменим хотела? А, не, всичко друго, само не и това! Обезпокоен, без да зная какво да правя със себе си, отговарях едностранно на забележките на госпожа Маклу: присъствието ѝ ме дразнеше, а всъщност в крайна сметка научих всичко благодарение на нея, защото господин Маклу ѝ повтори дума

по дума това, което му беше казала госпожица Роберт, когато дойде при нас заедно с вуйчо Едуар.

Ето какво разправи той.

Горката госпожица изслушала техните оплаквания с наведена глава и след това глухо им казала, че било по-добре да ги „осведоми“, нямало как.

— Какво нещастие! — стенела тя. — И вие също ще заминете, усещам това!

— Защо и ние също? — попитал я вуйчо. — Да не би предишните ви наематели?...

— Уви, да, уважаеми господине, и тези „шеги“ ще ме разорят напълно! Не знам как да ви обясня тази работа и ще ме извините, че най-напред ви говоря за семейството си, но това е необходимо, скоро ще разберете защо. Баща ми умря преди две години и ни остави, майка ми и мен, в твърде лошо положение. Тогава живеехме в Поатие. Доста трудно успях да се сдобия с касиерско място в едно промишлено предприятие, но няколко месеца по-късно майка ми се разболя (лека криза, от която не можа да се оправи); наложи се да напусна работата си, за да се грижа за нея, вече не знаехме как ще живеем, когато получих писмо от някакъв нотариус: един от чичовците ми по бащина линия умрял доста внезапно и ми завещаваше цялото си състояние. Родителите ми бяха скъсали с него след някакъв доста разгорещен спор и не бях го виждала от ранното си детство. По онова време той много ме обичаше — беше винаги весел, често се шегуваше — и искал да ме види преди смъртта си, така ми каза старият Жером; викал „Роб... Роб...“, без да може да произнесе името ми. Милият чичо Ернест, така и не можах да му благодаря за всичко, което беше направил за мен! Защото аз реших, че с бедността ми е свършено, господа. Поверих майка си на една съседка и изтичах при нотариуса. Какво разочарование! Чичо ми оставяше само тази собственост и колкото и да беше странно, нямаше никакви банкови влогове, така че малкото ми спестени пари бяха погълнати от разходите по приемането на наследството. Работите бяха стигнали дотам, когато се яви купувач за къщата: предлагаше ми доста добра цена, но след като дълго се колебах, накрая отхвърлих неговото предложение. Казах си, че къщата е голяма, че майка ми ще се чувства в нея по-добре, отколкото в мрачния приземен етаж, където живеехме, и че мога да взема няколко

наематели, за да си оправим сметките. Купувачът настояваше, той дори повиши цената, но аз се заинатих. Колкото повече разсъждавах, толкова по-многообещаващ ми се струваше проектът за пансион и действително, щом се настанихме и понаредих стаите, веднага намерих клиенти. Жозефин, вярната служителка на моя чичо, се беше съгласила да остане да работи при мен и щастие то най-после сякаш ми се усмихваше, когато започнаха тези неприятни инциденти.

— Инциденти също като през тези дни ли? — попитал господин Маклу.

Госпожица Роберт с въздишка кимнала.

— Да, господине, така или иначе, трябва да ви кажа... Започна преди три месеца, ако си спомням добре, в една неделна вечер. Внезапно цялата къща сякаш бе омагьосана, чупеха се дребни предмети, ключовете сами се превъртаха в ключалките, дрехи и скъпоценности изчезваха, за да се появят после отново. Една сутрин намерих голямата стая обърната наопаки; в друг ден беше пък тази стая. От време на време, когато наемателите се хранеха, нещо изтрещяваше на някой етаж; качвах се... нямаше никой, но една масичка или пък стол лежеше съборен на земята. И най-накрая през нощта някой бродеше по коридорите, стенойки. Ще ме помислите за луда — прибавила госпожицата, като склонила ръце, — аз зная много добре, че братовчедка ми госпожа Паж мисли така. За съжаление тя не е единствена. След като разследвах нещата безрезултатно, накрая потърсих комисаря, но той едва ме изслуша и аз добре разбрах, че също смяташе всичко това за мои измислици (едва не ме обвини, че сама организирам инцидентите). И все пак уверявам ви, господа, казах ви само истината. О, да, само истината!

След това госпожица Роберт повтори, че всичко било изгубено за нея и ние сигурно на свой ред ще я напуснем. Господин Маклу бил готов да го стори, но вуйчо Едуар за щастие го изпреварил и се задоволил да каже, че „тази работа трябва да се обсъди“. Според мен историята го заинтригува и ще му бъде доста приятно да види развързката ѝ.

— Аз решително оставам — каза ни той. — Съгласни ли сте, деца?

— О, да! — извикахме и двамата с Мартин. — О, благодарим, вуйчо Едуар, толкова е интересно всичко, което става тук! Антоан

също остава, нали? Моля ви се, господин Маклу, недейте да заминавате!

— Да, татко, нека да останем! — примоли се Антоан.

Госпожа Маклу се притече на помощ на своя син: тя спомена за неприятностите, свързани с едно ново преместване, за битките за свободни стаи, за изгубеното време и нейният мъж накрая се остави да бъде убеден.

— Тогава обаче искам да ме оставите на мира с тази луда и да си пиша спокойно статията — прибави той заповеднически.

— Разбира се, скъпи — отвърна жена му, сдържайки победоносната си усмивка.

Когато госпожица Роберт разбра, че всички оставаме, ужасно се зарадва и за малко не разцелува вуйчо Едуар; стискаше ни ръцете, благодареше ни, обещаваше ни малки изненади, сладкиши на всеки десерт.

— Пък и кой знае, може всичко да се уреди? — каза тя след това, като ни гледаше умолително.

— Надявам се, че няма — пошепна ми Мартин.

Отидох да се излегна на ливадата и там повече от един час размишлявах върху това, което бе разказала госпожицата; но макар и да повтарях *hullo boys* и да преживях дъвката си, колкото повече разсъждавах, толкова по-малко разбирах. Каква връзка съществува между разказа на братовчедката и инцидентите от последните дни? Какво е искал да й каже нейният вуйчо, когато я е викал от смъртното си легло и кой може да й прави всички тези шеги! Отново препрочетох в дневника си страницата, където бях отбелязал резултата от беседите си с тукашните хора. Ако искате, нека я препрочетем заедно и да търсим. Не, не виждам тук нищо особено, а все пак нещо ми казва, че във всички тези приказки има една-две основни подробности. Може би греша. Ах, Майк, Майк, защо не си тук!

Да опитаме друг метод и да направим преглед на възможните заподозрени: Жозефин, Селина, Жером, Маринет, господин Тео, госпожа Марнот.

За да бъда точен, би следвало да прибавя и госпожица Роберт, но наистина не виждам защо сама ще си причинява такова зло. Изключвам я следователно заедно със Селина (поради причината, която ви съобщих). Тогава Жером, този немощен старец? Невъзможно,

още повече че той идва тук само за няколко часа дневно. Дебелата Жозефин също ми изглежда невинна, прекалено добра и прекалено предана е, за да започне такава игра — а съвсем не мога да подозирам Маринет, която е тук от две седмици.

Остават госпожа Марнот и глухият господин и именно тези двамата силно ме занимават. Как да се преценят нощните разходки на господин Тео? Дали се шляе по пижама в коридорите само за да задоволи лакомията си? Когато човек е глух, сигурно скучае и е възможно той да извършва всички тези шеги единствено за да се разсее, като от време на време променя държането си от предпазливост и ни заблуждава със спокойния си вид. Заподозрян номер едно, би казал Майк, но имам тук една уговорка: достатъчно подвижен ли е господин Тео, за да тича от етаж на етаж, да влиза и излиза от стаите, без никога да го изненадат? Трябва да се провери.

Колкото до старата дама, започвам да се питам дали нейният ишиас действително съществува и дали тя не се преструва, за да не я следят. Факт е, че тя привидно остава затворена в стаята си, без да я посещава никой друг освен дъщеря ѝ, която я наглежда, и Жозефин, която ѝ носи храната. В останалото време тя е сама и може да отиде където си иска. Сигурно ще кажете, че госпожа Марнот няма повече интерес от госпожица Роберт да държи пансиона празен, но аз ще ви отговоря: „Откъде знаете?“. Тя е била скарана със стария чичо и сигурно му е била доста сърдита, щом се е възпротивила дъщеря ѝ да постави портрета в малкия кабинет, както Ги и аз подразбрахме от думите на госпожица Роберт в деня, когато се приютихме при нея. Може би тя мрази тази къща, понеже е негова, и това би обяснило защо потайно прави всичко възможно, за да накара дъщеря си да я напусне. Действително заподозрян номер две и този път без уговорки.

Така е малко по-ясно, но ме заболя главата от толкова мислене. Чувствам, че сега ще трябва да потърся доказателства за това, което твърдя, с други думи, трябва:

1. Да се провери ловкостта на глухия господин.
2. Да се следи вратата на госпожа Марнот.
3. Да се изненада най-последно нощният скитник.

Това е твърде много работа за сам човек, още повече че господин Тео — ако той е виновникът — може би ще продължава да ме заключва при нощните си разходки. Следователно трябва да намеря



помощници. Мартин? Антоан? Защо не и двамата? Пък и ще ми бъде толкова добре да обсъждам работата с тях — като, разбира се, запазя ръководството на разследването. Ще ги потърся.

#### ДЕСЕТ ЧАСЪТ ВЕЧЕРТА

Веднага ще ви кажа, че съм много доволен от решението си. Не че новите ми поддръжници ми помогнаха особено при разговора, който водихме на ливадата (Антоан ме слушаше с отворена уста и обърканият му вид показваше, че разбира нещичко, а Мартин, напротив, измисляше такива невероятни разрешения, че непрекъснато трябваше да я карам да мълчи); но в края на краищата те приеха да ми помогнат и ние си разделихме работата. Антоан се заема с господин Тео, аз — с госпожа Марнот, а Мартин обеща да откrehне вратата си през нощта, ако чуе някой да броди из коридора. Не е необходимо да прибавям, че тя счита своята роля за много по-опасна от нашите и е почти готова да се мисли за героиня; но аз я оставих да си приказва; вярвам в нейната хитрост и разчитам повече на нея, отколкото на Антоан, който може да се уплаши от нищо и никакво.

Тази вечер се случиха два нови инцидента за най-голямо отчаяние на госпожица Роберт, която смяташе, че всичко действително е свършило.

Първият беше по време на вечеря, точно когато ставахме от масата. Внезапно електричеството угасна, после пак светна и пак угасна и така седем пъти поред, да, шест пъти повече, отколкото в „Жертва след жертва“! Викове, протести. В полумрака господин Маклу събори един стол. Когато светна отново, забелязах, че глухият господин вече не е в трапезарията: качих се, долепих ухо до вратата му и го чух, че се разхожда из стаята си със своята провлечена стъпка. Докато бях горе, госпожица Роберт слезе да провери електромера в подземие: той бе в пълна изправност.

Вторият инцидент: когато се събличахме, забелязахме, че са ни сменили нощните одеяния. На леглото си намерих пижамата на Антоан; вуйчо Едуар бе получил нощницата на Мартин; господин Маклу — пижамата на вуйчо Едуар. Пижамата на господин Маклу пък бе изчезнала и накрая аз я намерих увита около плешивата палмичка, която стърчи на поставката в дъното на един от коридорите. Като се връщах, се спрях до стаята на моите заподозрени. И тук, и там се

чуваше хъркане. Кой ли се преструва? Мартин твърди, че е старата дама, а Антоан — глухият господин (когото шегаджията най-странно е пощадил). А вие?

## ЧЕТВЪРТЪК, 12 АВГУСТ

През целия ден Антоан тънеше в дълбок размисъл, а това е нещо толкова необичайно от негова страна, че майка му неколkokратно го попита дали не му е лошо.

— Да не мислиш, че е лесно да накарам глухия господин да тича? — каза ми той. — Ти нямаш ли някаква идея?

— Всеки със задачата си, драги. Помисли.

— Че аз само това правя.

И внезапно — вдъхновението! С решителна стъпка той се приближи към господин Тео, който четеше вестника си, седнал на пейката в градината, и му извика в ушите: „Пожар!“.



Последният го изгледа и продължи да чете. Тогава горкият шишко объркано започна да повтаря: „Пожар! Огън! Огън!“ все по-силно и по-силно, все по-бързо и по-бързо, така че накрая заприлича на „Пж! Гн! Гн!“.

— Хайде, още един полудя! — възкликна вуйчо Едуар, който излизаше от къщата. — Виждам, че болестта е заразна!

Той ме отведе към пейката и пристигнахме точно когато господин Тео заявяваше на Антоан със сладникаво-кисел глас, че нямам огън, че никога не пушел и намирал за неприлично на единадесетгодишно момче да му се иска да си палне цигара.

— Ако баща ви знаеше! — завърши той строго.

Антоан изпелтечи някакви извинения и се оттегли сразен.

— Дай аз да го заместя — помоли Мартин, когато й съобщих за този неуспех.

Четвърт час по-късно тя се шумугна в трапезарията и сложи на стола на господин Тео три големи гвоздеа, с върховете нагоре. Резултатът беше решаващ. На обед, щом пълният човек седна на мястото си, нададе силен вик и се вчепка в масата, за да се надигне — но за това му бе необходимо известно време и аз се убедих в неговата невинност: ако човек е в състояние да тича бързо от стая в стая, веднага ще скочи, когато е седнал на гвоздеи.

Тази безвкусна шега естествено бе приписана на неизвестния шегаджия и ние не изпитахме никакви угризения; списъкът на неговите злодеяния е достатъчно дълъг и един номер в повече или в по-малко не променя особено нещата.

## ПЕТЪК, 13 АВГУСТ

Прехвърлих се на втория заподозрян — старата дама — и прекарах целия следобед в коридора, където е стаята ѝ, под предлог, че рисувам плешивата палма. Видях госпожица Роберт да влиза при майка си четири пъти („Каква сладка рисунка!“ — каза тя, като се спря до мен), видях Жозефин да носи храната на табличка, но госпожа Марнот не излезе от стаята, а най-обезкуражаващо е, че това не доказва нищо, защото точно този ден не се случи нито един забележителен инцидент. Дали ще трябва да рисувам утре отново палмата? Отсега се прозявам.

— Твой ред е — предупредих аз Мартин, когато си пожелахме „приятни сънища“, — постарай се да си отваряш очите тази нощ.

## СЪБОТА, 14 АВГУСТ

Щом стана осем часът, Мартин дотича в стаята ми в розов пеньоар.

— Не е старата дама — каза ми тя.

— Откъде знаеш?

— Сега ще разбереш.

Решила да препрочете „Без дом“, за да не заспи, и била на шестдесет и девета страница, когато чула... да, да, леките стъпки, стоновете и шумоленето. Хич не се стреснала и вместо да се втурне към вратата, изчакала по-напред скитникът да се отдалечи. Чак тогава се промъкнала навън.

— Веднага погледнах към стълбата — продължи тя, понижавайки глас, — там имаше нещо като светлинка... и видях тъмна фигура, много слаба, обвита в някакъв черен саван.

— О! — прошепнах аз. — Уплаши ли се?

— Да, малко, но фигурата изчезна толкова бързо, че се запитах дали не съм сънувала. Както и да е, не се поколебах и бързо изтичах до стаята на госпожа Марнот. Открехнах вратата и влязох. Тя спеше.

— Сигурна ли си, че беше тя? Да не е бил манекен?

— Манекен? Въобразяваш си! Манекените не се движат, а тя се обърна в леглото си, докато я гледах. Неправилно си я заподозрял, моето момче.

Разказвайки ми всичко това, тя се държеше с леко превъзходство, което ме раздражни. Тя ли командва, или аз?

— Ще си помисля — казах небрежно, — но те предупреждавам, че подозренията си остават.

— Така и предпологах — отвърна тя. — Впрочем, като се връщам в стаята си, проверих твоята брава, беше заключено, както и миналата нощ. Така че довиждане и извинявай, че те обезпокоих... за такава дреболия.

Невъзможно е човек да има последната дума, когато говори с нея, а най ме ядосва това, че тя е права. Госпожа Марнот не може

едновременно да броди из коридорите и да бъде в леглото си.



## НЕДЕЛЯ, 15 АВГУСТ

Днес татко не дойде да ни види, защото господин Мравка, неговият директор, го поканил на обед. Само ни се обади по телефона, за да ни каже, че мама му написала много весело писмо — сега се разхождала дълго със съседката си по стая и като виждал колко е добре, докторът почти ѝ обещал, че ще ѝ позволи да си тръгне в началото на следващия месец. Мартин и аз се разтанцувахме от радост, като научихме новината. Не по-малко щастлив от нас, вуйчо Едуар искаше да ни заведе да хапнем в малката гостилница, но ние предпочетохме да си останем на нашата ливада и щом той излезе с господин и госпожа Маклу, аз предложих на Мартин и на Антоан да изследваме всички кътчета на къщата под предлог, че играем на криеница.

Тъй като времето все пак напредваше, задоволихме се да хвърлим по някое око от стая в стая, там, където можехме да влезем. Мазето, таванът, пристройките — разгледахме всичко безрезультатно (никаква следа от работилница за фалшиви монети, приятели!), а за съжаление оставаха още доста забранени стаи, по-специално стаята на починалия стар чичо, пред която се забавихме доста дълго.

— Може би тайната е тук — предположи Мартин. — Спомни си приказката за „Синята брада“.

— Ами! Бабини деветини! — отвърнах аз живо, като мислено си обещах да имам предвид нейното предположение. — Я идете да изследвате градината двамата, аз ще дойда при вас след пет минути.

Защо влязох в кабинета на госпожица Роберт? Защо внезапно така ми се прииска да видя още един път портрета на чичото, за който не бях помислил, откакто бях дошъл тук? Разгледах го внимателно. Плешиво теме, малко увиснали бузи, тънки устни, особени бръчки в ъгълчетата на очите. Изведнъж разбрах защо ми се бе сторило, че възрастният човек ми се усмихва, когато бях видял снимката му за пръв път. Усмихваха се очите му; те бяха едновременно насмешливи и хитри. „Мнителен“, така бе казал за него Жером и беше прибавил:

„Винаги мислеше, че искат да го окрадат“. И все пак харесваше ми този добряк чичо Ернест, с лукавия си поглед и присмехулния си вид. „Не ме гледай толкова сериозно — казваше ми сякаш той, — всъщност и аз съм дете като теб.“



Отидох при Мартин и Антоан и толкова обикаляхме напред-назад от ливадата до беседката, че ако ви интересува, мога да ви съобщя колко праскови, круши и ябълки има в градината. Нищо, съвсем нищо. Не, приятели, работата е съвсем умряла и ако тези дни не се случи нещо, краят ѝ не се вижда.

Остава ми една-единствена дъвка. Тъжен ден.

## ВТОРНИК, 17 АВГУСТ

Случи се „нещо“, приятели. Ах, да знаете само! Сега ще ви разкажа всичко подред.

Слънцето беше толкова палещо в един часа, че вуйчо Едуар и госпожа Маклу предпочетоха да пият кафе в трапезарията вместо под липите както обикновено. Господин Маклу, който никога не пие кафе, вече се беше качил в стаята си, а глухият господин вкусваше чаша ликьор, която му бе поднесла госпожица Роберт. Госпожицата вече беше тръгнала към вратата с бутилката в ръка, когато Маринет влезе тичешком.

— Госпожице, един господин ви търси.

По бузите на братовчедката се появи червенина; тя се спря на прага на трапезарията.

— Може би нов клиент? Каза ли ви какво иска?

— Доколкото разбрах, иска да купи къщата — отговори Маринет, понижавайки глас, и подчерта важната новина, като енергично поклати глава.

— Да ку... пи къ... щата! — повтори госпожица Роберт.

Виждаше се, че ѝ е трудно да проумее думите, които бе изпелтечила, уплашеният ѝ поглед се местеше от госпожа Маклу към вуйчо Едуар, сякаш искаше помощ. Накрая тя напусна помещението с уплашен вид, като трескаво поправяше разваления си кок.

Когато се върна четвърт час по-късно, лицето ѝ бе толкова променено, че госпожа Маклу се изплаши.

— Какво се е случило? — попита я тя.

— Наистина... беше един нов купувач — промълви госпожицата, като се отпусна на един стол. — Ах, госпожо, господине, неудобно ми е да ви безпокоя с моите истории, но съм толкова самотна; моята майка...

— Хайде, обяснете ни какво е станало — каза направо вуйчо Едуар.

— Ще ми разрешите ли? Този човек ми се стори тъй странен. Като си помисля какво ми предложи, не вярвам на ушите си! Чул бил, не зная откъде, за лошото ми материално състояние и искал да купи хотела и да го използва, за да го дава под наем. Аз...

Тук госпожица Роберт се спря, защото почти се задушаваше, и с треперееща ръка избърса капчиците пот от челото си.

— Аз веднага отказах — поде отново тя, — но този господин изобщо не обърна внимание на думите ми и накрая ми предложи една не... невероятна цена, почти два пъти повече, отколкото ми предложи първият купувач!

— Всичко това ми се струва съвсем естествено — забеляза вуйчо Едуар. — От къщи, давани под наем, се вземат много пари и ако този господин...

— Не става дума за това, не става дума за това! — извика госпожицата, като го прекъсна. — О, сигурно ще ме помислите за глупава, но представяте ли си, стори ми се, че... това е същият човек.

— Същият човек... кой? — попитаха в един глас вуйчо и госпожа Маклу.

— Същият, когото видях в Поатие, същият онзи първи купувач, за когото ви говорих!

И госпожица Роберт ни изгледа един след друг, сякаш се страхуваше да не прочете по лицата ни какво мислим за нея.

— Но какво от това? — забеляза меко госпожа Маклу с такъв глас, сякаш говореше на дете. — Значи този господин има силно желание да купи вашата къща и толкова.

— Вие не ме разбирате — каза госпожицата, която ставаше все по-нервна, — това беше същият човек, но и не беше същият! Първият, този от Поатие, беше млад, бодър, добре избръснат, а този, когото токущо видях, беше далеч над петдесетте; той имаше къса посивяла брада, очила с костени рамки и леко накуцваше.

— В такъв случай това са две различни лица — заяви вуйчо Едуар, който изглеждаше отегчен от тази история.

— Съвсем не, и именно това ме смущава... Когато този господин ми се усмихна на сбогуване преди малко, забелязах, че имаше златен зъб на горната челюст; а господинът от Поатие също имаше златен зъб, и то пак на това място! Същото е и с ушите; аз съм доста наблюдателна и ми бяха направили впечатление ушите на младия човек, щръкнали, с

умалена долна част — е, добре, вторият ми посетител имаше същите: как може това да е съвпадение! Боже мой, господине, госпожо, какво означава всичко това?...

Вуйчо направи над главата ѝ знак на госпожа Маклу, която му отвърна със съжалителен поглед. „Госпожа Паж е била права, тази нещастница не е в ред“ — навярно си казваха те.

Докато те напусто се опитваха да успокоят горката госпожица, аз повлякох Мартин и Антоан към ливадата.

— Този път — обявих аз — нещата ще се поизяснят. Това си е чист заговор, можете да бъдете сигурни!

— Но защо? — попита Антоан, като ококори очи.

— Ами за да накарат госпожица Роберт да си продаде къщата!

Мартин пренебрежително вдигна рамене.

— Пак почваш да измисляш глупости! Да не би да вярваш на това, което разправи госпожица Роберт, че и двата пъти бил същият човек?

— Да, вярвам.

— Е, и какво после?

— После ли?... Разбира се, нещата се объркват и именно за това исках да си поговорим. С каква цел този странен човек се маскира? Каква връзка има между неговите две посещения и шегите, които стават в къщата? Поставям ви тези два въпроса. Опитайте се да помислите върху тях, ще се опитам и аз и първият от трима ни, който се сети за нещо, ще каже на другите. Хайде!

Помълчахме няколко минути. Антоан въздишаше дълбоко, Мартин гледаше нагоре, а аз дъвчех тревичка след тревичка, защото нямах дъвка.

— Слушайте — натъртих внезапно аз, — мисля, че намерих отговор на въпроса. Защо господинът се е маскирал? Ами просто защото много държи да купи къщата и след като е бил отпратен в Поатие, иска отново да опита късмета си, без да събуди подозренията на госпожица Роберт, която ще се учуди, ако види, че един и същи купувач предлага двойна цена. Следвате ли мисълта ми? Добре. Сега по втора точка. Защо господинът упорства да купи тази къща? Ами просто защото навярно в нея има нещо, което той иска да притежава, каквото и да му струва това, и което не е успял да открие. В такъв случай този господин, и само той, се разхожда нощем по коридорите;

той търси навсякъде, не намира нищо, а не може да изкърти паркетите и да разбие стените, докато къщата не е негова. А, какво ще кажете?

— Хм, хм... — промълви дебелият Антоан, без да поема отговорност. — По-добре питай сестра си, защото аз...

— Находчиво е — призна Мартин, — но за какво ще служат шегите в твоята хипотеза?

— Ами човекът ги измисля, за да си заминем, и като остане окончателно без наематели, госпожица Роберт ще трябва да заиграе по неговата свирка!

— И ти наистина си мислиш, бедният ми Реми, че той събаря вазите, гаси светлините и ни прави номера от сутрин до вечер? Ако беше така, щяхме да го забележим някой път, да не е невидим!

— О, ставаш досадна — казах ѝ намусено, — човек изобщо не може да разсъждава край теб!

Празни приказки, защото забележката на Мартин беше толкова сериозна, че цялата ми теория рухваше пред нея. А аз мислех, че съм намерил ключа на загадката! Останах мрачен до вечерята и бях толкова сърдит на Мартин, че когато ми казваше нещо, ѝ обръщах гръб, за да не ѝ отговарям. Най-после стана девет часа, качих се в стаята си, съблякох се и в мига, когато си лягах, в главата ми проблесна като мълния нова идея. Съучастник. Човекът със златния зъб, със странните уши има съучастник в къщата! Как не се бях сетил по-рано? Разбира се, този съучастник бе поел задачата да прави шегите, докато човекът очакваше благоприятния миг да се появи отново и да накара госпожицата, стигнала до безизходица, да се съгласи с продажбата на къщата. Оставаше да узная кой е този съучастник, този обитател на пансиона, когото виждахме всеки ден и когото не бяхме подозирали досега.

Прегледах списъка на съмнителните още веднъж, като си казвах, че името на виновника трябва да е написано в него черно на бяло, ако заключенията ми са правилни. Просто трябваше да зачертая имената на тези, чиято невинност бяхме проверили, и единственото незачертано име неизбежно щеше да бъде търсеното.

Госпожица Роберт, старата дама, глухият господин, Жером, Селина, Маринет. Зачертавах, зачертавах, зачертавах по една или друга причина. И какво ми оставаше? Жозефин.

Зашеметен от своето откритие, аз четях и препрочитах това име затъпял, без да разбирам нещо. Жозефин, тази мърмореща дебелана, толкова предана на своите работодатели? Не, не, навярно съм сбъркал! Прехвърлих отново списъка, но колкото и да го изследвах, винаги се връщах на същата точка.

Тогава внезапно си припомних една забележка на Маринет, която на времето не ми беше направила впечатление: „Тя много често ме кара да наглеждам тенджерите ѝ, когато ходи да си бъбри на партера“. Какво отиваше да прави Жозефин на партера? Лично аз никога не я бях виждал да разговаря с някого.

А Жером от своя страна не ми ли беше казал в деня, когато правех моята анкета: „Горката, сигурно е страдала, като се е видяла изместена на втори план“? Малко по малко пред мен се изправяше една нова Жозефин — кралица на къщата по времето на стария чичо, когото „гледела като дете“ с надеждата чрез дребни грижи да си осигури солиден дял от наследството, а по-късно жестоко разочарована, завладяна от омраза към законната наследница: невинната госпожица Роберт. За да се съгласи да остане като проста готвачка в този дом, където е била законодателка, е била нужна доста сериозна причина...

Втурнах се в стаята на Мартин, както си бях бос, и на един дъх ѝ повторих това, което току-що написах.

— Жозефин? Невъзможно! — извика тя веднага. — Защо ще остане да работи при госпожица Роберт, щом толкова я мрази?

— Ами защото не е искала да напусне къщата, и точно това ми стана ясно сега! Нали разбираш, през всичките тези години, които е преживяла със стария чичо, тя е надушила малките му тайни, а този човечец е имал не една, само иди да му видиш портрета и ще се убедиш! И така, ще ти задам един въпрос. Ако притежаваш нещо много ценно и не вярваш на хората, които те заобикалят, какво ще направиш?

— Ще скрия това „нещо“, разбира се.

— Ха така! Именно това е направил старият чичо. А какво по-ценно би могъл да има той освен парите си? Спомни си какво каза госпожица Роберт на господин Маклу в деня, когато му разправи историята си — била много учудена, като установила, че нейният чичо няма никакви банкови влогове. Старецът е искал да пази парите до



себе си и понеже не се е доверявал на никого, ги е скрил в някое кътче. Сигурно не какво да е, защото, ловя се на бас, че какъвто е бил хитър, сто на сто си е доставил удоволствието да измисли някое ужасно завързано скривалище. И ето защо Жозефин е останала тук, ето защо прави шеги, ето защо нейният съучастник се преструва на купувач, а сигурно и на призрак, щом сянката е слаба, както казваш. Ако успеят да накарат бедната госпожица Роберт да им остави къщата си, като получат имота, ще могат да претърсят навсякъде и това, което намерят, ще им принадлежи!

За пръв път от съществуването си Мартин ме изгледа с възхищение, което ме преизпълни с блаженство.

— И сам ли се сети за това? — запита ме тя със смутен глас, в който прозираше огромна изненада. — О, Реми, ти си... невероятен!

— Съгласен съм, но не викай толкова силно, може да ни чуят.

— Да, да — прошепна тя трескаво. — Кажы какво ще правим сега?

Мартин се обръщаше към мен, Мартин ми задаваше въпроси като на пророк. Светът се бе обърнал наопаки, приятели! Помълчах малко, преди да й отговоря.

— Между нас казано — заявих аз накрая, — мисля, че не са много оправни тези двама съучастници, щом дори не могат да открият съкровището — ако наистина има съкровище, след като чичото е умрял преди повече от шест месеца. Все пак не може да бъде толкова трудно да се открие едно сандъче, торба или каквото е там! Но ние ще им направим конкуренция, мила моя, и ще видим кой кого! Големият Майк от „Жертва след жертва“ успя да открие престъпниците за шест или седем глави и признавам, че Майк си е Майк, но...

— Но Реми си е Реми — завърши Мартин с усмивка, която този път беше повече насмешлива, отколкото възхитена.

— Я си трай, мисля, че доказах какво мога! — отвърнах аз. — Hullo boys! Напред към съкровището!

— Ало, какво?

— Това са вълшебни думи. А сега заспивай бързо, скъпа моя, защото тези дни ще имаме много работа!

## СРЯДА, 18 АВГУСТ

— Къде според теб може да бъде скрита една кутия? — попитах аз Антоан, след като му разказах тази сутрин за моето откритие.

— Ами... в някой шкаф — изпелтечи той, все още развълнуван от чутото.

— Разочароваш ме, драги ми шишко!... Не, аз по-скоро бих гласувал за градината.

— Аз също — заяви Мартин.

— Много добре — казах аз. — В такъв случай първото нещо, което трябва да направим, е да разпитаме ловко Жером. Той е в овощната градина; да отидем при него, вие двамата се опитайте да го позалъжете. Аз ще се намеся в подходящия момент.

Старият Жером с безформена сламена шапка на главата плевеше лука и не беше в добро настроение, съдейки по изразите: „Дявол да го вземе“ и „Да му се не види“, които мърмореше под мустак.

— Добър ден, господине — каза му Мартин, като извади най-прелъстителната си усмивка, — сигурно това, което правите, е много уморително. Не ви ли боли кръстът?

Единствен отговор беше злобният поглед, отправен към краката на Антоан.

— Господ да ми е на помощ, махни се от килима ми, моето момче!

— О, прощавайте! — промълви Антоан, като отскочи назад. — Хубави овошки, хм, хм... хубави овошки!

— Честно казано, аз искам да стана градинарка, като порасна — заяви Мартин с потрепващ глас. — Няма друг занаят, който да ми харесва повече! А вие, Антоан?

— И аз — отговори Шишко, като се блещеше възторжено. — Аз... много обичам да градинарствам.

Той се обърна към мен и ме изгледа умолително. Беше мой ред!

— Разбирам, че обичате тази градина, господин Жером, толкова време се грижите за нея и сигурно сте изкопали сума ти дупки в

пръстта! Дупки за садене на круши, дупки за садене на ябълки; толкова неща се слагат в дупките... Например кутии. Никога ли не сте заравяли кутия?

Старецът се изправи, като се държеше за кръста, и бутна назад сламената си шапка.

— А бе, какво ме баламосвате с вашите кутии? За какво ми е да заравям кутии, а? — попита ме той кисело.

Счетох за по-предпазливо да не настоявам.

— Струва ми се, че вуйчо Едуар ни вика, да се прибираме бързо! — казах на другите.

Пълен неуспех, както виждате, но човек не може да улучи от първия път. Търпение.

#### ЧЕТИРИ ЧАСЪТ

Жозефин действително е виновна, получих доказателства за това.

Влизахме в трапезарията на обед, когато на първия етаж се разнесе страхотен трясък.

— Ами ако е майка ми! — извика госпожица Роберт, която тъкмо слагаше сладките в чиния.

Тя се втурна към стълбището, аз я последвах и открихме на площадката на втория етаж плешивата палма съборена, с разбита саксия, а поставката беше спукана.

— Такава хубава саксия! — изстена госпожицата. — Никога ли няма да се свърши това нещо?

Оставих я и движен от внезапно вдъхновение, бързо слязох в кухнята. Вратата беше здраво залостена. Разтърсих я. След известно време — доста дълго време — ключът се завъртя и в отвора се появи зачервеното лице на Жозефин.

— Сигурно ви безпокоя — казах ѝ аз, — но съм много жаден. Бихте ли ми дали чаша вода?

— А, ти ли си?... — въздъхна тя. — Е, добре, пий и да не се повтаря!

Измъчих се, докато изпразня чашата, приятели, защото бях вече напълно убеден, бях видял и чул това, което исках да видя и да чуя. Този задъхан глас, бързите движения на широката гръд, която се повдигаше и спускаше, за да поеме въздух. Жозефин беше тичала, а къде би могла да тича, освен до втория етаж по малката външна

стълбичка? Но тя се беше постарала преди това да заключи вратата, за да не забележи никой отсъствието ѝ. О, всичко беше добре нагласено!

Тези мисли проблеснаха в съзнанието ми и трябваше здравата да се насиля, за да запазя невъзмутимия си вид, толкова бях отвлечен от тази дебела жена, която спокойно ме гледаше как пия, сякаш нищо друго не я интересуваше освен готвенето и моята чаша вода.

„Трябва да я разоблича на всяка цена!“ — казах си аз, като се качвах по стълбата. Признавам ви, че тогава, на тези стъпала, за миг почувствах слабост, да, внезапно силно ми се прииска да отида и да разкажа всичко на вуйчо Едуар, нека той да се занимава с тази работа вместо мен. След обедата казах това на Мартин.

— В никакъв случай! — възпротиви се тя. — Ти май изобщо не познаваш възрастните, щом ти идват такива мисли! Вуйчо Едуар ще ти се присмее, а ако приеме нещата сериозно, ще бъде още по-лошо, защото няма да ни остави повече нищо да правим. Мислех те за по-смел.

— Струва ми се, че Реми е прав — каза Антоан.

Аз веднага се измъкнах.

— Ама че си глупав, шегувах се, не разбра ли?... А сега и двамата си отваряйте ушите, защото имам да ви кажа нещо много важно. Настъпва последното действие на драмата и тази нощ, мили деца, да, да, тази нощ ще претършуваме стаята на умрелия чичо!

— Ами ако ни хванат? — изпелтечи стреснато Антоан.

— Че кой ще ни хване?

Мартин ме изгледа изпод вежди.

— Виждам, че следваш моя съвет — промълви тя. — Спомняш ли си, нали ти бях казала, че ключът на загадката сигурно е в тази стая!

— Ти казваш толкова много неща, моето момиче, че все трябва от време на време да улучиш истината — отбих аз удара.

Разбрахме се да се съберем в моята стая в единадесет без четвърт, когато цялата къща заспи. По една щастлива случайност стаята на чичото е в дъното на коридора в съседство с глухия господин, който трудно би могъл да ни чуе. Колкото до ключа, той е в джоба ми; небрежната госпожица Роберт просто го закача на таблото заедно с другите и за мен не представляваше никаква трудност да го откача. Наистина се надявам, че всичко ще мине без неприятности, освен ако срещнем Черната сянка...

На вратата ми се чука. Това е Антоан. Пожелайте ми успех, приятели!

## ЧЕТВЪРТЪК, 19 АВГУСТ

Нощ, богата на събития и изненади! Но почакайте, сега ще узнаете всичко.

И така, малко преди единадесет часа ние се промъкнахме в стаята на чичото. Мартин трепереше от възбуда, Антоан се беше вкопчил в ръката ми и повтаряше в най-различни гами, че сигурно ще ни хванат. Бях взел електрическото си фенерче, но след като установих, че завесите са дръпнати, а капациите — затворени, счетох за по-просто да запаля лампата, която в случая представляваше доста мръсна крушка, обвита в зелен картон.

Метално легло с тъмна памучна покривка; нощно шкафче с чекмеджета; един скрин, също като моя, на който бяха наредени няколко книги; гардероб с огледало; кресло с висока облегалка, чиято възглавничка беше вдлъбната по средата, сякаш още носеше отпечатъка на нечие тяло; на една ниска масичка имаше спукан съд, в който бяха сложени калъф за очила и две-три лули. Всичко тънеше в прах и бе застинало в гробна неподвижност.

— Смущаващо — прошепна Мартин.

— Да, по-скоро е мрачно — отвърнах аз със същия тон. — Хайде, да побързаме и най-важното, не вдигайте шум. Мартин, заеми се със скрина, а ти, Антоан — с нощното шкафче. Аз ще видя гардероба.

Отворих гардероба и — първата изненада — открих в него неописуем безпорядък: смачкани дрехи, пръснати сред шкафовете обувки, бельо, свито на топка и небрежно струпано, сякаш го бяха наблъскали с юмруци. Чекмеджетата на скрина и на нощното шкафче бяха в същото състояние и странно контрастираха с реда, който цареше в стаята. Досещах се за причината. Жозефин навярно бе претърсила стаята от горе до долу и не ѝ беше стигнало времето, за да върне вещите по местата им; а може би просто е била раздразнена от безполезното търсене и е изкарала яда си върху тях.

— Питам се дали ще имаме повече късмет от тази лоша жена — забеляза тъжно Мартин, с която споделих мисълта си. — Уф, само да видиш какво има в това чекмедже! Празни шишенца, кутии с хапчета, стари вестници и на всичко отгоре за малко да се порежа с едно парче стъкло!

— Аз намирам само рецепти и фактури — въздъхна дебелият Антоан, който трепереше от страх край леглото. — Ей, Реми, дали да не отидем да си легнем, като няма нищо интересно?

Скарах му се и близо четвърт час се ровихме напусто сред бельо, шишенца и хартии, като същевременно се вслушвахме в шумовете на коридора.

— Край, отказвам се — казах най-после аз, затваряйки гардероба. — Я да видим какви книги има върху скрина... „Градинарски речник“... „Плодните дървета“... „Есенните плодове“... Ами! Само за градинарство.

Мартин обърна към мен лицето си, зачервено и изкривено от усилие.

— Ела и ми помогни да отворя това чекмедже — каза ми тя, — ей това, второто, сама не мога!

— Много забавно — забелязах аз. — Представяш ли си, имам такъв скрин в моята стая и също здравата се озорих, като отварях едно от чекмеджетата, защото вътре се беше заклецило едно одеяло.

Заклецило... Бързо бутнах настрана Мартин и не без труд успях да издърпам чекмеджето... но в него нямаше нищо, освен три книги, вързани заедно, от които едната, също като моето одеяло, се бе прищипнала в дъното и страниците ѝ се бяха посмачкали. Беше „Робинзон Крузо“, а заглавията на другите две бяха „Малък сборник с френски поговорки“ и „Да се посмеем в компания“.

— Добре бяха скрити — прошепна ми Мартин.

Да, малко прекалено добре и все пак... Каква връзка би могло да има между тези три томчета и тайната, която ни занимаваше? Не виждах никаква и се готвех да ги върна на мястото им, след като разсеяно ги прелистих, когато едно малко светлозелено листче падна от книгата „Робинзон Крузо“ в краката ми. Вдигнах го и прочетох на глас с растящо удивление:

— П. 43 и 9–57 и 2–72 и 4-Ш. 108.

Какво означава това? Спогледахме се объркано.

— Като че ли телефонни номера — забеляза Мартин. — Прованс 43-09...

— П. 43–09 не е 43 и 9 — отвърнах аз, — но тези цифри все пак сигурно съществуват по някаква причина, а и питам се защо чичото е пъхнал това зелено листче в „Робинзон Крузо“? Робинзон Крузо... Робинзон... Роб... Мартин, Мартин, чуваш ли? Роб!... Ами ако е това!

— Кое?

— Хайде де, не си ли спомняш: „Роб... Роб...“, това са последните думи, които чичото е произнесъл преди смъртта си! Всички са сметнали, че пита за племенницата си госпожица Роберт, но може би той е искал да каже „Робинзон“, а не „Роберт“! Горкият човек сигурно за забавление е измислил някаква шашма около мястото, където е скрил парите си, и е искал да го посочи по-ясно, но се е разболял, преди да успее да го направи, и никой, никой не го е разбрал, когато той се е мъчел да поиска книгата, за да покаже на хората листчето, което е било вътре!

— Ами тогава за какво са тези букви, тези цифри?

— Тези букви и тези цифри сигурно са ключът към съкровището. Шт, слушайте.

В коридора се чуваха стъпките.

Втурнах се към електрическия ключ и останахме неподвижни в мрака, докато сянката продължаваше да върви леко и тихичко стенеше. Слаб и зловещ шум, с който ние, Мартин и аз, бяхме свикнали, но който Антоан чуваше за пръв път; това беше достатъчно, за да го накара да се обърка съвсем и в своята уплаха той се блъсна в скрина.

— Страх ме е!... По... мощ! — извика той.

Приблжих се към него, за да го накарам да млъкне. Късно. Изглежда, че Сянката го беше чула, защото спря. След кратка тишина тя отново пое своя път, но този път в нашата посока... Внезапно си спомних, че не съм заключил вратата — елементарна предпазливост — и че ключът е от външната страна! Какво да направим? Къде да се скрием? Въртяхме се като слепци и се блъскахме един в друг. Докато Мартин се шмугна зад завесите, аз грубо блъснах Антоан в нишата между гардероба и стената, след което изтичах и легнах по корем под леглото. За щастие всичко това отне само няколко секунди, защото вратата безшумно се отвори и се затвори. Сянката беше с нас в стаята, чувах шумоленето на нейния плащ. Несвързани мисли пронизваха



съзнанието ми: „Аз съм виновен, нося отговорност, трябва да защитавам Мартин и Антоан. Ах, ако ножчето ми беше с мен!“. Но не можех да направя нищо, освен да чакам и да сдържам туптенето на сърцето си.

Тъй като вероятно не знаеше мястото на електрическия ключ, непознатият можеше да се оправя само пипнешком. Долових безпокойствието му и напрежението в неговите движения (според мен той бе очаквал да намери тук Жозефин и затова беше влязъл).

Внезапно се чу продължителен вик и шум от борба край гардероба. Антоан! Без колебание изтичах да му помогна. Да става каквото ще. Сграбчих с ръка в полумрака развят плат, дръпнах го, той се поддаде, падна върху мен и преди да успея да се освободя от него, усетих как някакво тяло се плъзна край мен, чух шум от прокрадващи се стъпки и скърцането на вратата, която се затваряше. След това настъпи тишина. Изтекоха няколко минути и до мен достигна гласът на Мартин, заглушен от завесите.

— Струва ми се, че можем да излезем?

— Да, той избяга. Уф, какъв страх брахме! — прошепнах аз, като вдигнах плата. — Опитай се да откриеш трите книги, те останаха на скрина. По-добре да не палим пак лампата.

Краката на горкия Антоан така се подкосяваха, че ние почти го пренесохме до моята стая, а мога да ви уверя, че той доста тежи! Но когато стигнахме там, последва нова неприятност: установихме, че вратата ми е заключена. Бях забравил, че Сянката ме удостоява с тази специална чест при всяка от своите разходки!

Оставаше ни само да се приберем при Мартин и Шишко, озовал се на спокойно място, се просна на леглото, чиито пружини изскърцаха под тежестта му.

— Той ме пип-на! Той ме пип-на! — пелтечеше той, без да може да обясни нищо повече.

След като дълго го успокоявахме и го потупвахме по гърба, успяхме да го укротим и той ни съобщи между две хълцания, че „убиецът“, както упорито го наричаше, бил сложил на главата му голяма ръка, „която парела като нажежено желязо“.

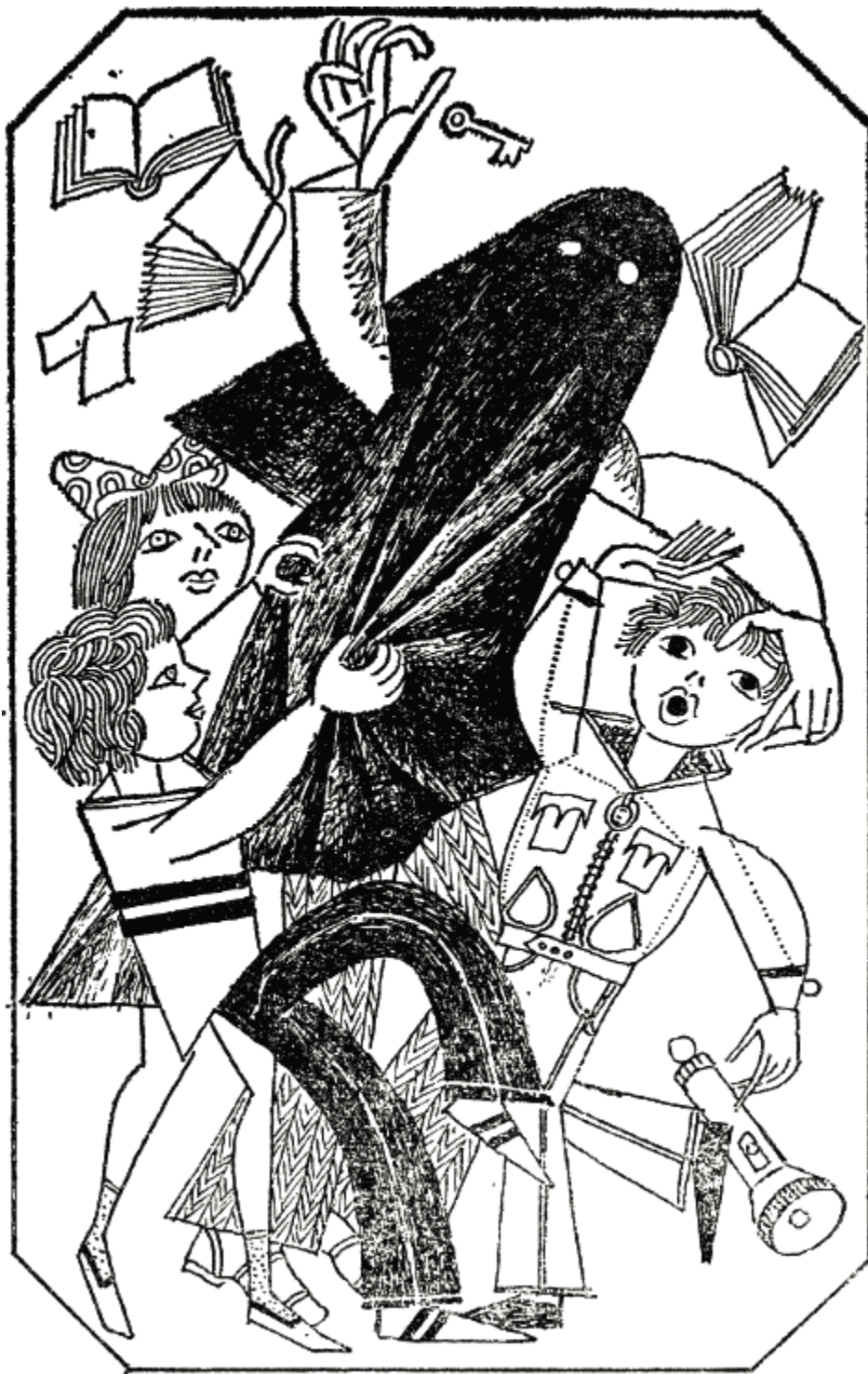
— Същевременно усетих, че съм като опакован в нещо, започнах да се боря — тогава извиках — и се вкопчих в сакото на убиеца,

толкова силно, че май му откъснах едно копче! Ако не беше Реми, това чудовище щеше да ме убие... Ужас!

— Какво направи с копчето? — попитах аз, като прекъснах оплакванията му.

— Откъде да знам, сигурно е останало на земята!

— Добре, ще го потърся.



Върнах се в стаята на чичото с електрическото си фенерче и почти веднага видях нещо лъскаво пред нишата, където се бе скрил Антоан. Кръгло и гладко метално копче, на което бяха останали няколко бежови конца — великолепна находка, даваше ми

възможност със сигурност да разпознае лицето. Прибрах го в джоба си и се възползвах от случая, за да заключа отново вратата, нещо, което бях забравил да направя преди малко.

Като се върнах при Мартин, изследвах черния плащ. Беше много мръсен, на места с петна от кал, а по средата му бяха пробили две малки дупки, сигурно за очите.

— Струва ми се, че съм виждал някъде този плат — забелязах аз замислено. — Само че къде?... Ама, разбира се, в беседката, върху купчината дърва! Hullo boys! Сега разбирам защо ме привличаше тази беседка! Ех, деца, какво нещо е детективският нюх!

И така, малкият заговор беше добре организиран. Купувачът проникваше в градината с някакъв ключ и влизаше маскиран в къщата, което му спестяваше риска да бъде изненадан в обикновените си дрехи. Сигурно беше бесен от яд в този момент!

— Ще трябва да си купи нов тоалет, ако иска да продължава със своите номера — каза насмешливо Мартин, която беше седнала до Антоан.

— Няма дълго да продължава с тях — заявих аз. — Hullo boys! А сега да видим зеленото листче!

П. 43 и 9–57 и 2–72 и 4-Ш. 108.

Какво можеше да се разбере от този ребус? Колкото и да разглеждах цифрите и буквите, не откривах в тях никакъв смисъл, а все пак те трябваше да означават нещо, ако чичото, както продължавах да предполагам, бе искал книгата „Робинзон Крузо“ преди смъртта си. Давах листа на Мартин, на Антоан, пак го вземах. Всички бяхме еднакво объркани.

— Да опитаме да съберем цифрите — предложих аз от немайкъде. — 43 и 9 прави 52, 57 и 2 прави 59, 72 и 4 прави 76. Добре. А  $52 + 59 + 76 + 108$ , това прави... 295... Не, не виждам нищо особено. Може би, ако извадим.

И тримата се губехме в изчисления, вадехме, умножавахме, делихме. И все напусто.

— Така или иначе, остават буквите — забеляза Мартин. — П. Ш. 295. Абсолютно нищо не се разбира!

— Съвсем като гатанка — прибави Антоан, който сякаш бе забравил всичките си страхове, толкова се беше вгълбил в играта. — О, жалко, че не познавам този стар господин, който се е забавлявал сам! Той е бил като мен, съвсем като мен; и аз също си измислям игри, когато ми омръзне да уча, Рубийо ме научи на тях, Рубийо е толкова хитър, той...

— Ще продължим по-нататък този интересен разговор — прекъснах го аз, — защото, представи си, в момента ме занимават други неща и не ми се слуша за твоя Рубийо!

Но Шишко решително се беше запалил и продължи, сякаш без да ме чуе:

— А, много е хитър! Чакай да ти кажа, в клас измисли един номер, та да можем да си кореспондираме зад гърба на учителя. Ама ужасно сложен номер! Вземат се цифрите две по две, не, три по три, не, две по две и след това трябва да се погледне в учебника. Първата цифра показва страницата, втората показва реда. Ама да знаеш колко сме се смели с този номер на Рубийо! Един път...

— Мълчи — извиках му аз, — млъкни най-после!

Мартин ми направи знак да говоря по-тихо и аз продължих, понижавайки глас:

— Развихах се заради това, дето го каза Антоан. Брей, този Шишко, да му се не надяваш! Страницата, реда, така де, номерът на Рубийо... Разбирате ли?

— Не — отговориха те.

— Толкова е просто. Да вземем най-напред „П“ и да предположим, че така започва едно заглавие, заглавието на една книга. Какви думи започват с „п“?

— Предлог, практика, питка, поговорка, полза — отвърна Мартин.

— Поговорка... — повторих аз с разтуптяно сърце. — Ами „Малкият сборник с френски поговорки“, който намерихме заедно с „Робинзон“? Бързо, да го отворим!

Бях толкова възбуден, че едва можех да обръщам страниците; буквите танцуваха пред очите ми.

— Ами ако е това!... 43 и 9, това значи страница 43, девети ред... „Кучето е най-добрият приятел...“

Какво търсеше куче в тази история? Мартин въздъхна продължително.

— Нищо не се разбира, ама че главоблъсканица!

— Точно така — казах аз, — но да видим по-нататък, 57 и 2, това значи страница 57, втори ред: „Няма рози без бодли“. Хайде сега пък рози!... И накрая, страница 72, четвърти ред: „Търсете и ще намерите“. А, този път е по-добре! Ако търсите, ще намерите какво? Решението, разбира се. Старият чичо е бил предвидил всичко, дори нашето обезсърчаване, и третата поговорка е тук, за да ни каже: „Продължавайте“!

— Сега е ред на „Ш“! — каза живо Антоан. — Ш. 108. Ш... ш... шаран... шапка.

Щях отново да започна да изброявам, когато си спомних за последната от трите книги: „Да се посмеем в компания“. Щом първите две бяха част от ребуса, тази също вероятно се отнасяше към него, макар че заглавието ѝ не съдържаеше никаква дума, която да започва с „ш“. Отворих я и видях, че има подзаглавие: „Гатанки, шаради<sup>[1]</sup>, забавни игри“.

— Шарада е, шарада е! — извика Мартин, която четеше през рамото ми, а Антоан дръпна книгата към себе си, за да вижда по-добре. — И всички игри са номерирани, какъв късмет! Виж номер 108.

105... 106... 107... Приятели, текстът свършваше тук, нямаше номер 108.

— Може чичото да е сбъркал цифрата? — предположи Мартин неуверено.

— Ами — казах ѝ аз, — много е хитър за такова нещо! Не, просто сигурно не е шарада.

Докато говорехме, Антоан взе книгата, която аз бях хвърлил върху леглото.

— Има нещо написано съвсем накрая — забеляза той, след като я разгледа.

Няколко реда, написани с дребен, малко несигурен почерк най-отгоре на последната страница, а над тях се мъдреше подчертано заглавието: „Шарада номер 108“.

Как не можах да се сетя по-рано? Чичото очевидно не е намерил подходяща шарада и е измислил една, за да завърши своя ребус!

Разчетохме я трескаво.

*Първото ми е планета,  
второ — среща се в морето,  
трето — първо е комай,  
всичко пие се накрай.*

— „Първото ми е планета“ — повтори Мартин след известно мълчание. — Коя ли ще е? Я да видим второто. „Второ — среща се в морето“. Ама че история! Какво според вас може да се срещне в морето?

— Скумрия? — предложи Антоан.

— Не — казах аз, — трябват едносрични думи нещо като „дом“, „кит“ или „път“. Само че кои? Я да видим третото: „Трето — първо е комай“...

— Да, не е същата дума? — попита Мартин. — Не, не е, щом има „комай“. Я да видим. Какво може да бъде първо? Може би шефът? Но не виждам нито една дума да свършва на „шеф“, може би само „заместник-шеф“. Не, не става. А може би просто става дума за азбуката и за буквата А, която е първа?

— Да предположим, че си права — казах аз, — и да преминем на „всичкото“. „Всичко пие се накрай“. Това вече е по-ясно и ако Мартин не е сбъркала, остава ни само да се сетим за названието на някое питие от три срички, което да завършва на А. Идва ли ви нещо наум?

— Уф, знаеш ли — въздъхна Антоан, който започваше да се прозява, — щом Мартин и ти не можете да се сетите, няма смисъл да си блъскам главата, защото и аз няма да се сетя! Питие, питие... Може би „лимонада“, нали има А?

— Не става, Шишко. Я да видим... Сода, оранжада... А!... Малага! Ма-ла-га... Значи, „ла“ се среща в морето... Няма никакъв смисъл! — заключих аз уморено.

— Хубаво нещо е малагата — забеляза Антоан, който внезапно излезе от вцепенението си, — хубава е почти като сироп и аз винаги си пийвам, като отида при дядо, впрочем не, това не е малага, а е марсала, едно много подсладено вино, което... Защо ме разтърсваш, Реми?

— Марсала! — извиках аз, като го разтърсвах с всички сили. — Марс-сал-а... Не разбираш ли? Едно на нула за тебе, скъпи мой. Ако големият Майк беше тук, сигурно щеше да те разцелува!

— Значи, ти мислиш, че... — започна недоверчиво Мартин, докато Антоан си придаваше подобаващо победоносен вид.

— Да, мисля! Да, всичко се изяснява! „Първото ми е планета.“ Разбира се, това е Марс, толкова се говори за нея. „Второ — среща се в морето“. Какво е то? „Сал“ — спомни си Тур Хейердал. Третото е „А“, както каза ти, а всичко прави „марсала“!

— Забавно е, че става дума точно за виното, което пия при дядо! — възкликна Антоан, като се разтърси. — Може би това значи, че съкровището е скрито в бутилка?

— Не вярвам — отвърна Мартин, — човек не може да сложи нищо особено в бутилка. Колко жалко, всичко вървеше толкова добре!

— Още не сме в края на нашите мъки — казах аз. — Ами... Хей...

— Какво?

— Още съвсем не е свършено, забравяме поговорките! Третата веднага се разбира. Тя просто намеква за трудността на шарадата, но розите и кучето... Ловя се на бас, че в тая работа има някакво куче!

— Може би — промълви Мартин, — но виж, Антоан заспива. Знаеш ли, че е два часа след полунощ?

Изведнъж усетих, че и аз умирам за сън и понеже вратата ми все още беше заключена, оставаше ми да разделя леглото с Антоан („разделям“ е голяма дума, защото Шишко заемаше три четвърти от него). Няма какво да ви разправам — въобще не мигнах; нощните събития ми се въртяха в главата, през цялото време гледах светещия циферблат на часовника си и малко след седем часа най-после успях да се прибера в стаята си изтощен и съсипан (несъмнено Жозефин отключва, като се събуди).

Ах, приятели, прозявам се, прозявам се, просто лошо ми става, толкова съм гладен. Все пак държа да обобщя положението, преди да сляза да изпия какаото си.

Всъщност ни остават три въпроса за разрешаване:

1. Имал ли е куче старият чичо?

2. Каква връзка има между това куче — ако съществува — розите и виното марсала?

3. Действително ли металическото копче е от дрехата на купувача?



Също така не бива да забравя да върна на мястото му ключа от стаята на чичото. Колко неща още има да се правят!

---

[1] Ребус, при който от дадени думи или срички трябва да се състави търсената дума. — Б.пр. ↑

## ПЕТЪК, 20 АВГУСТ

Страхувах се, че вуйчо Едуар и родителите на Антоан ще надушат нещо тази сутрин, като видят бледите ни физиономии, но ни провървя. Едва успяхме да си кажем „добър ден“, когато глухият господин влезе по най-сензационен начин в трапезарията: без вратовръзка, с изблещени очи и дълга драскотина, която започваше от носа му и свършваше при лявото му ухо. В объркването си той бе останал по халат, който се развяваше около тялото му като бойно знаме. Господин Тео да дойде така, той, който винаги беше толкова спретнат — явно щеше да има новини!

— Ах, господине!... О!... Ах!... — запелтечи той, като се втурна към вуйчо Едуар и се вкопчи в сакото му. — Господине, господине, да ми направят това, на мен!

Той се задушаваше, беше станал яркочервен. Вуйчо го накара да седне, госпожа Маклу му наля чаша чай и след като изпи една-две глътки и се пооправи малко, горкият човек ни разказа следното.

Не заспал до късно миналата нощ за разлика от друг път и към един часа, като усетил лек глад, му дошло наум — да, просто му дошло наум — да потърси долу в кухнята нещо, за да „се подкрепи“. Наистина подобна история му се случвала за пръв път и той се постарал да не вдига шум, за да не безпокои никого. След като намерил доста трудно малко хляб и сирене, бавничко се изкачвал по стълбата, когато — той потръпна — когато една невидима ръка внезапно сграбчила яката на халата му, а някакъв „ужасяващ“ глас изревал в ухото му: „Внимавай, любопитнико, да не ти се случи нещо лошо; повече не ходи в стаята на мъртвеца!“.

— Да, „мъртвеца“, така ми извика гласът — продължи господин Тео, като бършеше мокротото си от пот чело с носна кърпа, голяма като покривка за маса. — Ах, господине, кръвта ми кипна, когато чух тези думи! И да ми говорят на „ти“, да ме нарекат „любопитник“, мен, Тео! Възмутително! Недопустимо! Опитах се да извикам за помощ, но ръката закри лицето ми, остри нокти се забиха в моята буза и гласът

изръмжа: „Мълчи и бягай!“. (Аз поне така го разбрах.) Върнах се в стаята си както можах. Каква страшна нощ! Бях обезсилен, всеки миг ми се струваше, че ще припадна, нямаше дори с какво да се подкрепя; в борбата бях изгубил хляба и сиренето и ми се наложи да остана до сутринта с празен стомах. Моля ви се, дайте ми нещо за ядене — завърши глухият господин с жален глас.

Госпожа Маклу побърза да го обслужи, а ние го оставихме да дъвче препечените си филии и изтичахме на ливадата, където обсъдихме случката. Лесно се досещахме какво бе станало. Когато купувачът се е блъснал в господин Тео на стълбата, естествено е помислил, че това е нескромната личност, открита от него в стаята, и е решил да я поизплаши, за да я накара да се откаже от повторно посещение. Без да знае, горкият глух господин беше си изпатил заради нас тримата и трябва да ви призная, че се зарадвах от това, защото, като се има предвид докъде бяха стигнали нещата, Антоан, Мартин и аз повече от всякога трябваше да останем в сянка.

Но беше вече крайно време да се действа. Предоставих на Мартин да отиде да закачи ключа на таблото и се заех със задача номер едно — кучето. За тази цел се обърнах към госпожица Роберт, която спрях в коридора точно когато излизаше от стаята на майка си с чаша в ръка. Тя все още бе много развълнувана от приключението на господин Тео, за което вуйчо Едуар й беше съобщил, и почти не разбра моя въпрос.

— Куче ли? Питате ме дали моят чичо е имал куче? Откъде да знам, моето момче, нали никога не съм идвала тук, когато е бил жив? Ах, боже мой, каква ужасна история! Горкият господин Тео, толкова обича спокойствието! А, да, кучето. Защо говорите за куче? Е, това си е ваша работа, но по-добре политайте Жозефин, а не мен.

Точно пък Жозефин беше последният човек, на когото бих задал подобен въпрос, и аз реших да се обърна към Жером, който според думите на Селина трябваше да дойде към десет часа. Още беше само девет. Налагаше се да чакаме цял час!

— Да се заемем с копчето — предложих на Мартин. — Не смея да се върна при госпожица Роберт, пък и тя кой знае какво ще ни отговори, толкова е зле. Остава ни обаче Маринет; нали тя отвори вратата на купувача, когато той дойде и сигурно си спомня как е бил облечен.

Маринет ядно размахваше метлата из трапезарията; тя направи гримаса, като ни видя да влизаме, и заяви със злобен глас, че Жозефин ѝ „опъвала нервите“ с крясъците си.

— Твърди, че имала „сърцебиене“. Ами да се лекува тогава и да не дразни и другите, като е болна! Направо е луда, за малко да хвърли тенджерите си по главата ми, когато ѝ заговорих за историята с господин Тео. Между нас казано, мисля, че тя пие... Но стига приказки. Какво искате пак? Филии?

— О, не! — промълвих аз. — Само че...

— Само че се уловихме на бас — поде Мартин, която винаги успява да измисли нещо. — Представете си, играехме на портрети и избрахме господина, който миналия ден дойде, за да купи къщата — нали си го спомняте? Брат ми твърди, че имал бежова дреха с черни копчета, а аз съм сигурна, че копчетата бяха бели, нали го видях, като излезе от двора! Кажете, кажете, кой печели? Нали аз?

Маринет се облегна с две ръце на дръжката на метлата и помисли малко.

— И двамата губите — заяви накрая тя важно и сериозно. — Копчетата не бяха нито бели, нито черни, те бяха метални, лъскави. Сега доволни ли сте?

В този миг до нас достигна глас от вестибюла, познат глас, който ме накара да трепна:

— Маринет!

И Жозефин влезе в трапезарията. Колко се беше променила тя от онзи следобед, когато я изненадах да се връща задъхана в кухнята! Уморено лице, блуждаещи очи, които изразяваха някаква сдържана ярост. Трябваше да направя усилие да я гледам горе-долу естествено в лицето, а вътрешно си казах: „Аха, измъчваш се, надушваш опасност, но не можеш да се досетиш откъде идва!“.

— Каква отвратителна жена! — забеляза Мартин, когато напуснахме трапезарията, оставяйки Маринет да се разправя със своята мъчителка.

— Да — отвърнах аз, — странно е как се променят хората в очите ти, когато проникнеш в мислите им. Но да се върнем на въпросчето, по-скоро на копчето: доказателствата са налице, няма грешка, именно купувачът се прави на призрак през нощта. Хайде сега бързо да отидем в градината и да чакаме Жером.

Антоан дойде при нас и десет минути по-късно старецът пристигна, понакуцвайки; за щастие изглеждаше в по-добро настроение от вчера.

— Здравсти, деца — каза ни той дрезгаво, като пълнеше лейката си, — виждате ли, ще дам на зеленчуците да си пийнат!

— Сигурно ще се зарадват в тази суша! — забеляза Мартин живо. — А, знаете ли, господине, искахме да ви попитаме за кучето, за онова добро куче, което някога е било тук. Спаниел ли беше, или фокстериер?

Жером ни се усмихна с широка и добродушна усмивка, която откри беззъбата му уста.

— А, фокс беше, само че, честно казано, в последните дни горката гадинка на нищо не приличаше, толкова беше затлъстяла. Шефът я глезеше до безсрамие, то това ѝ съкрати живота.

— Значи е умряло? — попитах аз.

— Че какво друго можеше да направи, мойто момче, както я караха? Такава хубава кучка беше, палава като мишчица отначало, можеше да си живее петнайсет-шестнайсет години, ако само я бяха оставили да си отдъхне между яденетата; да, ама то бяха сладкиши, деликатеси... От преяждане се гътна, много явно, точно един месец преди шефа. Като си помислиш, странно е, дето си заминаха така, един след друг, ама пък вярно, толкова се натъжи човекът. „Единствената ми приятелка, Жером“ — така ми каза и я погребва, значи, също като човешко същество, сложи я в хубава кутия.

— Тука в градината ли я погребва?

— Ами да, нали аз изкопах дупката там, под сливите, на ливадата. Ама само тази дупка, инак — не, всичко от край до край шефът си го направи сам и пренесе кутията от къщата чак на полянката; едва издържаше на тежестта, според мен тоя товар му скъси живота, вече си беше болен. „Дайте ми това нещо де!“ — казвах му, но той се заинати като муле и така и не поиска да остави своята Марсала...

— Какво? Какво? Марсала? Кучето Марсала ли се казваше? — извикахме и тримата едновременно.

— Ами да, така ѝ беше името! Е, и та, какво ви стана? — промърмори Жером, който изглежда се ядоса, че го прекъснахме. — Хайде, бягайте, хитреци такива, да не съм ви видял повече!

Замаяни от това откритие, ние инстинктивно изтичахме до ливадата, нашето убежище, но, вярвате ли, не се решавахме да навлезем в нея. Под тези треви, под тези диви цветя, които тъй често ни бяха гъделичкали по бузите, когато се изтягахме на тревата, в сянката на тези сливи, чиито плодове бяхме поглъщали лакомо, бе заровено съкровището на чичото. Защото навярно и вие като мен сте отгатнали: погребението на Марсала е било само прикритие и в кутията са били парите, а не кучето. Всичко го доказваше: името на Марсала, което се получаваше в шарадата, странната нервност на стария човек, упорството му да носи тази кутия без чужда помощ, та никой да не се учуди от теглото ѝ. Да, всичко го доказваше и затова ни беше страх.

— Дай ми ръка — казах аз на Мартин. — Ела, Антоан.

И така, ръка за ръка, ние навлязохме в това опасно място, където бе заровена тайната на мъртвия чичо. „Под сливите“ — беше казал Жером. Но под коя от четирите? Не беше уточнил, а аз не смеех да го питам повече. Тогава как да узнаем? Колкото повече гледахме дърветата, толкова по-еднакви ни се струваха, както си стърчаха във всеки ъгъл на ливадата, сред гъстата дива трева.

— Това, което е в левия ъгъл, е малко по-голямо от другите — прошепна Мартин, защото ние неволно бяхме понижили глас. — Може пък да е то, а? Под него има глухарчета.

— Че какво доказват твоите глухарчета? — отвърнах аз със същия тон. — При другото пък има маргаритки, а при третото, онова, дете е до стената, малко преди розовия храст — скабиози.

Розовият храст... розите... За миг останах неподвижен, с блуждаещ поглед, мъчейки се да разбере, и казах бавно:

— „Няма рози без бодли“. Мартин, Антоан, това беше едната поговорка! Вече мислех, че това значи: „Ще ви бъде трудно да разгадате шарадата“, но не, розите били тук, само за да ни покажат сливата!

Последва дълго мълчание: гледахме се уплашено, а после все така, без да кажем дума, излязохме от ливадата на пръсти.

— Ще ни трябва лопата — заявих тогава аз, като повиших глас. — Просто ще вземем някоя от беседката... тази нощ.

— Тази нощ? — повтори Антоан с чезнещ глас, като се спря напред алеята.

— Да не мислиш, че ще можем да изкопаем дупката посред бял ден, без никой да ни забележи? — казах му аз весело. — Хайде, Шишко, смелост! Разбира се, няма да е забавно, но вече сме стигнали твърде далеч, за да отстъпваме — пък и, вярвай ми, резултатът ще си струва труда!

Мартин тихичко се засмя.

— Като си помисля — каза тя, — като си помисля, че госпожица Роберт в това време ще спи в леглото си, без да предполага какво правим за нея!

— Утре ще узнае — отвърнах аз.

Утре? Нима наистина утре, да, утре, ще сме открили съкровището? Обзема ме страх, когато пиша тези редове. Ами ако съм сбъркал, ако?...

До утре.

## СЪБОТА, 21 АВГУСТ

Безкраен ден, безкрайна вечер, чак до мига, когато шумът в къщата стихна и аз отидох при Мартин в стаята ѝ. Бях забелязал, че купувачът не се появяваше преди полунощ и за да избягна неприятните срещи, реших да направим нашата малка експедиция най-късно в единадесет часа. Умирах от изтощение след безсънната нощ, но същевременно бях толкова изнервен, че едва се сдържах на едно място.

— Защо не сме свършили вече! — повтаряше неуморно Мартин, свита в ъгъла на леглото си. — Едва дишам, толкова ме е страх!

— Мене също — казах аз, — но трябва да приключим тази работа.

Антоан пристигна в десет и половина с такъв жалък вид, че едва не го върнах в стаята му, но си казах, че ще бъде по-добре да сме трима, като копаем дупката и вдигаме кутията (в такива моменти момичетата не са бройка), и се задоволих да го сръгам леко.

— Да, да, обещавам, че ще бъда смел — изпелтечи той, като тракаше със зъби. — Но това е толкова... драматично, изглеждаме като крадци! Наистина, наистина ли вярваш, че всичко ще мине добре?

— Hullo boys! Сигурен съм, Шишко! Хайде, стегни се и да вървим!

Долу вратата беше заключена и ни се наложи да прекрачим прозореца на кабинета, за да излезем от къщата. Какъв мрак! Каква тишина! Беше облачно, на небето не се виждаха нито звезди, нито луната и се спъвахме на всяка крачка в лехите край малката алея. Антоан се беше вкопчил в дясната ми ръка, Мартин ме държеше за лявата; инстинктивно се притискахме един до друг. Това тъмно нещо пред нас не беше ли купувачът, който ни дебнеше иззад крушите? Колкото и да си повтарях, че страховете ми са смешни, очите ми все се връщаха на тази сянка и на още една, близо до липите. Никога не бих повярвал, че беседката е толкова далеч от вратата и когато я достигнахме след време, което ми се видя безкрайно, задишах по-



спокойно. Щом започнем да действаме, всичко става по-лесно, човек не разсъждава за това, което прави, така че ръката ми намери лопатата, без да трепне в тъмното — предпочитах да запаля електрическото фенерче колкото се може по-късно.

— Вземи я — казах тихо на Антоан — и не я влачи по земята, че ще вдигнеш шум.

По-открита от градината, ливадата изглеждаше като светло петно сред живите плетове и стените. Отправих се към сливата и след като накарах Мартин да пази, внимателно изследвах при светлината на фенерчето почвата под дървото. Триви, триви като навсякъде, но отклонявайки се леко към стената, попаднах на място, където тревата изглеждаше по-рядка, сякаш беше пораснала там отскоро.

— Тук трябва да е — прошепнах аз на Антоан. — Ще започна да копая, а ти дръж фенера и като се уморя, ще ме заместиш.

Тежка работа, приятели, за човек като мен, който познава само пясъка на плажовете! Почвата на ливадата беше глинеста и тежка, примесена с камъни, и аз едва забивах лопатата — огромна лопата, чиято дръжка непрестанно се изплъзваше от ръцете ми. След десетминутна работа бях махнал само тревата.

— Твой ред е — прошепнах на Антоан.

Наистина този Шишко е пълен с изненади! С всяка минута той се променяше, сякаш само допирът на лопатата беше необходим, за да го наелектризира. Никакво треперене, никакви въздишки, а съсредоточено изражение и такава здрава ръка, че дори Жером не би се справил по-добре. Пръстта хвърчеше около него, дупката ставаше все по-дълбока, а когато поисках да го заместя, той ми каза: „Не, карай“!

„Карай“. Да, но намираше само камъни и вече щях да го посъветвам да разшири изкопа в посока към стената, когато внезапно той се изправи и промълви:

— Усещам нещо твърдо.

Леко удари с опакото на лопатата и аз чух дрънчене на метал.

— О! — едва изрекох аз. — Остави... остави ме да видя!

Клекнах край дупката, бръкнах с ръце в нея: кутията... беше там.

Мисля, че малко изгубих самообладание. Започнах да ровя пръстта с ръце, да стържа, да бутам, да дърпам, подпомаган от Антоан, докато Мартин, наведена над нас, ни светеше, като трепереше толкова силно, че не виждахме почти нищо.



Но всяко нещо си има край и дойде мигът, когато поставихме върху тревата калната кутия, вече полуразядена от ръждата. Беше продълговата, доста голяма, овързана с тел — тежеше прекалено много, за да съдържа останките на едно нещастно куче.

— Бързо, бързо — прошепнах аз, — да запушим дупката и да изчезваме!

Антоан чевръсто изравни пръстта с лопатата, Мартин нахвърли отгоре стръкове трева. Аз грабнах ценната кутия, хайде-е!... И паднах заедно с нея!

— Дай ми това нещо де — каза ми спокойно Антоан, като без да иска повтори думите, които старият Жером някога бе отправил към своя шеф при същите обстоятелства.

Какъв атлет! Отнесе товара от ливадата до къщата, без да се олюлее, докато аз отидох да върна лопатата в беседката. О, сега сенките не ни плашеха и мисля, че ако купувачът се беше появил иззад някоя круша, лесно щяхме да го прогоним, толкова бяхме въодушевени от нашата победа.

Не беше лесно да прекараме кутията през прозореца, но все пак успяхме и колкото и да беше силен, Антоан не можа да се въздържи да не изпъшка с облекчение, когато най-после остави своя товар в стаята на Мартин.

— Разбирам защо чичото едва не е паднал под нея! — въздъхна той, като потриваше натъртените си ръце. — Ау, колко си мръсен, само да се видиш!

— Ами ти? — отвърнах аз радостно. — Изкалял си се чак до ушите!

— Ще я отворим ли? — попита Мартин, като посочи кутията нетърпеливо.

Целият ми ентузиазъм изчезна и аз извърнах глава, без да й отговоря. Нали разбирате, не ме спираше трудността; достатъчно беше да се вземат ножици или ножче, за да се справим с телта. Но имахме ли право да я срежем? Съдържанието на тази кутия не ни принадлежеше, то принадлежеше на госпожица Роберт, наследницата на стария човек, който така старателно бе скрил съкровището си. Обясних причината за колебанията си на Мартин и на Антоан и те се съгласиха с мен. Единствено госпожица Роберт можеше да отвори тази кутия.

— В такъв случай да оставим продължението за утре, а? — попита Антоан, като се протягаше.

Но Мартин се възпротиви; не можела повече да чака, нямало да спи цялата нощ, ако трябвало до другия ден да не узнае нищо.

— Пък и госпожица Роберт... — прибави тя с укор. — Кой ви казва, че докато ние тука умуваме, тя не се върти в леглото си и не мисли за сметките на доставчиците, които може би не знае как ще плати? Сега ще има с какво да ги плати — завърши Мартин, показвайки победоносно кутията. — И ако вие не прекратите нейните мъки, след като можете да го направите, това показва, че сте напълно безсърдечни.

Аргументът беше силен въпреки романтичната си страна, но тъй като не исках да ме води момиче, поставих условия.

— Ако ще си говорим така, малката, позволи ми да ти кажа, че и ти си доста безсърдечна, щом искаш да причиниш подобно вълнение на горката госпожица, и то просто защото гориш от желание да видиш какво има в кутията! Може да получи някой пристъп, ако направо ѝ кажем за нашето откритие, и аз предлагам най-напред да поговорим с вуйчо Едуар. Той ще се заеме с останалото.

— О, съгласна съм, само че веднага! — извика крайно възбудена Мартин.

Положих доста усилия, за да събудя вуйчо Едуар, но все пак накрая той седна в леглото и ме изслуша, без да ме разбира особено.

— Ти май пак си направил някоя щуротия! — изръмжа той, като обличаше халата си. — Хайде, отговаряй, какво е станало?

— Ще видиш — казах му аз.

И го задърпах с две ръце към вратата.

Най-напред той се разсърди, като ни видя събрани в стаята на Мартин толкова късно, но ние го накарахме да седне насила и го помолихме да ни изслуша. Антоан се беше погрижил да бутне кутията под леглото, за да не я види, преди да е научил нашата история — дълга и доста обърквана история, защото говорехме и тримата едновременно и се прекъсвахме един друг.

— Нищо не мога да загрея — каза накрая вуйчо. — Ти имаш голяма уста, Реми, обясни ми с няколко думи работата, а вие, двамата съучастници, мълчете.

Няма нищо по-приятно от това да разказва човек собствените си подвизи и промените в изражението на вуйчо Едуар, предизвикани от моя разказ, ме изпълваха с гордост. Първоначалното му раздражение скоро бе заменено с интерес, после с любопитство, а когато стигнах до събитията от тази нощ, се превърна в трескаво вълнение, подобно на

нашето. Той съзерцаваше кутията, която Антоан беше извадил от скривалището ѝ, и не можеше да повярва на очите си.

— Нечувано! — промърмори той, като се почесваше замислено по темето. — Хлапаци като вас да изкарат цялата тази комедия под носа ми, без да се усъмня нито за миг! Пък и колко нещо е имало за разплитане. Страшен шегаджия е бил тоя човек с шарадата си и всичко останало! Как може да набути парите си в кучешки сандък, когато във всички банки има такива сигурни сейфове? И казвате, че готвачката...

— Да, да, вуйчо Едуар, тя е, няма грешка!

— Добре, ще проверим. Милата госпожица Роберт, ще се радвам много за нея, ако наистина... Само че, ей, хитреци, знаете ли, че в крайна сметка можете да намерите кучето в кутията?

— Невъзможно е — заявих аз убедено, — всичките ми разсъждения...

Вуйчо здравата ме тупна и ме събори на леглото.

— Разсъжденията му! А бе, вие чувате ли го? Това хлапе се мисли за детектив! Е, та? — поде той по-спокойно. — Какво очаквате от мен?

— Да ни позволиш да отидем да повикаме госпожицата — отговорих аз, ставайки — и да я помолиш да отвори кутията пред нас.

Тази перспектива, изглежда, му хареса, защото той веднага ни заяви, че ще отиде да се преоблече в подобаващи за случая дрехи и натовари Мартин със задачата да събуди госпожица Роберт, „без да ѝ казва нищо“.

— Бих искал и Антоан да доведе баща си — добави той от прага на стаята, — няма да е зле да бъдем двама мъже, за да подкрепим горката жена, ако „разсъжденията“ на нашия Шерлок Холмс са правилни.

Как бих могъл да ви опиша нашето ликуване и гледката, която представляваше стаята четвърт час по-късно, когато се събрахме всички? Господин Маклу, загърнат в шлифера си и очевидно ядосан, че Антоан още не си е легнал; жена му, която го придружаваше и грижливо успокояваше залитащата госпожица Роберт, по чиято глава стърчаха ролки за коса — във вълнението си бе забравила да ги махне. Вуйчо Едуар, с вратовръзка, издокаран, обобщил пред тях предпазливо нашите приключения, като ловко пропусна всички подробности, които биха могли да настроят господин Маклу срещу Антоан, и подчерта

„инициативата“ и „смелостта“, проявени от нас по време на тези събития. Когато той разкри предполагаемото предателство на Жозефин, госпожица Роберт почти примря и сигурно щеше да припадне, ако госпожа Маклу не я беше подкрепила своевременно. Значи, Жозефин — а тя имала такова доверие в нея! Може ли изобщо човек да вярва на някого? Но лицето на госпожицата се просветли, когато разбра, че сме разкрили купувача, защото беше излязла права по тази точка. Нали тя го била заподозряла още по време на второто му посещение?

— Господи, господи — мълвеше тя с глух глас, — значи казвате, че тази кутия, тук в краката ни...

— Сега ще видим какво има вътре — отвърна вуйчо с успокояващ глас. — Впрочем ще видите вие, госпожице, всички ние ще бъдем само свидетели.

Госпожица Роберт бързо вдигна ръце към лицето си; ролките ѝ сякаш танцуваха, така трепереше.



— Аз? О, не, няма да имам сили! — заекна тя. — Нека някой от вас го направи, моля ви.

Вуйчо Едуар вдигна рамене и след като се спогледа с господин Маклу, извади ножчето от джоба си.

Щрак, щрак, телта бе прерязана. Ръждясалите панти скръцнаха, тежкият капак се повдигна сред тържествено мълчание. Отново ме обзе страх. А ако вуйчо Едуар е прав, ако намерим кученцето или пък камъни? Затворих очи. И когато ги отворих, какво да видя, приятели? Златни монети, куп златни монети, такива, каквито е имало през Първата световна война, от тези, дето ги наричат „наполеони“. Кутията беше пълна с тях догоре.

— Мамичко! Мамичко! — изписка госпожица Роберт с дрезгав глас, който странно отекна в ушите ми.

Тя се олюля за миг, ролките ѝ отново подеха своя танц и този път наистина припадна.

Положиха я в леглото и докато госпожа Маклу разтриваше лицето ѝ с мокра гъба, вуйчо Едуар и господин Маклу започнаха да броят монетите, като ги хвърляха една по една в куфарчето на Мартин поради липса на друг подходящ съд. Бяха 3418 и понеже наполеоните, които се равнявали на 20 франка през 1914 година, сега се равняват на 45 франка, вуйчо Едуар ни съобщи след кратко пресмятане, че в сегашни пари това прави повече от 150 000 франка.

150 000 франка! Възможно ли е тази купчина блестящи монети да представлява такава баснословна сума?

— Си... сигурен ли си, че не грешиш, вуйчо Едуар? — попитах аз стеснително.

— Абсолютно сигурен, моето момче — отговори вуйчо. — Хей, добра работа сте свършили тримата! Унизително за нас, нали? — прибави той, като побутна господин Маклу. — Не е ли така, на какво приличаме ние край тези детективи с жълто около устата?

— Реми откри всичко, ние само му помагахме — забеляза Мартин и тази удивителна скромност от нейна страна приятно ме изненада.

Шишко се размърда на мястото си.

— Аз носих кутията — каза той бързо — и изкопах дупката, и аз открих... номера с шарадата благодарение на една игра, която Рубийо беше измислил, за да си кореспондираме в клас, докато даскалът...

— Не можеш ли да казваш „учител“ като всички? — сръза го баща му, като го изгледа строго. — И какво означават тези кореспонденции с Рубийо?

— А, нищо, татко, играехме си — изпелтечи смутено Антоан.



— Това се казва игра да донесе щастие! — извика вуйчо Едуар с такъв заразителен смях, че дори господин Маклу се поразвесели. — Но да не се задълбочаваме в подробности; още утре ще предупредим полицията, а засега най-наложително е да приберем това злато на сигурно място; иначе може онзи противен купувач да дойде и да го открадне!

— Не вярвам да дойде — казах аз — след неприятностите, които има миналата нощ, когато му свих костюма. Още повече че това откъснато копче го обвинява — добавих, като извадих ценната улика от джоба си. — Маринет потвърди, че е от неговото сако.

— Всичко е предвидил! — възкликна вуйчо. — Какво поколение! По мое време не бяхме такива отворени!

Госпожица Роберт дойде на себе си благодарение на грижите на госпожа Маклу и подкрепена от този-онзи, направи няколко крачки из стаята. Имаше само едно желание: да занесе добрата новина на майка си и мисля, че ако вуйчо Едуар не се беше намесил, щеше да остави наполеоните така, в куфарчето на Мартин, толкова бързаше да излезе. Помогнахме на вуйчо да ги прибере в кутията (какъв радостен звук издаваха, като се удряха в метала!) и господин Маклу занесе съкровището в стаята си поради настоятелната молба на госпожицата, която ни каза, че ще трепери цяла нощ, ако седи с толкова пари до себе си.

Придружихме госпожица Роберт до стаята на майка ѝ. Никаква следа от „призрака“, но от дъното на коридора се дочу несвързано мърморене, последвано от забързани стъпки; успяхме да зърнем широк закръглен гръб, едно плешиво теме, ключът тихо се завъртя в ключалката и отново настъпи тишина. Тази нощ глухият господин нямаше да може да отскочи до кухнята!

Какво е станало между майката и дъщерята, мога само да предполагам. Сигурно е имало много целувки, много сълзи, но лично аз чух само възмутените думи на старата дама:

— Роберт, Роберт, погледни: стояла си с тези ролки пред господата!

Измъкнахме се на пръсти.

## НЕДЕЛЯ, 22 АВГУСТ

Госпожица Роберт отказа да подаде оплакване и нито неодобрението на вуйчо Едуар, нито недоумението на възмутения господин Маклу можаха да я накарат да си промени решението. Полиция? Съдилища? Нови неприятности? Досега била прекарала твърде много тежки часове, затова искала за в бъдеще само да я оставят на мира.

Тя добави — остроумно разсъждение — че в крайна сметка била открила наследството си благодарение на Жозефин, нали никой освен нея не бил заподозрял, че чичото притежава толкова пари.

— Тя почти ме подлуди с интригите си — завърши философски госпожицата, — но струва ми се, че сме квит. Представете си какво ще й бъде след малко, когато научи, че всичките й хитрини са послужили само за да забогатея аз!

— Ще бъде такъв удар за нея, че всичко ще признае — предсказа вуйчо Едуар.

Така и стана. Отначало Жозефин тръбеше, че е невинна, но щом разбра как е изгървала съкровището, внезапно се отпусна и разкри цялата история. Знаела, че нейният работодател държал в стаята си много златни монети, защото неколккратно го била изненадвала, когато ги броял. Затова била удивена след смъртта му, установявайки, че тези монети не са споменати в завещанието му и никой не подозира за тяхното съществуване. Случаят бил прекалено добър, за да го изпусне, но напразно преровила къщата от тавана до мазето през седмиците след погребението — златото било изчезнало. Тогава в отчаянието си се доверила на някакъв свой братовчед, чиновник в парижка търговска фирма, безскрупулен като нея. Намерението им било да купят къщата, като заемат пари оттук-оттам, и да я продадат по-късно, щом намерят съкровището (което несъмнено са смятали дори за по-голямо, отколкото е в действителност). Отказът на госпожица Роберт, пристигането й във Вилие объркали плановете им и тогава те организирали цял заговор, за да я докарат до разорение и да я

принудят да се подчини на плановете им — заговор, който за малко не бе успял.

Вуйчо Едуар, който бе присъствал на сцената, ми разказа по-късно, че госпожица Роберт не отправила никакъв упрек към Жозефин; задоволила се да ѝ плати дължимото и да я уволни веднага.

— Тази престъпница трябва да благодари, че има работа с такъв добър човек — добави той. — Като си помисля как се измъква безнаказано след всичко, което е направила!

— Снизходителността на нашата домакиня се доближава до глупост — отвърна господин Маклу. — Впрочем според мен сякаш има някаква наследствена лудост в това семейство. Този старец, който си играе на гатанки над седемдесет години и използва шаради, за да скрие хиляди златни монети, ми се вижда напълно ненормален. Може ли човек да се вдетинява така!

Наблюдавахме от прозорците заминаването на Жозефин. Изправена, със зачервено лице, нахлупила шапката си до очите, тя вървеше с широки крачки, почти тичаше, толкова бързаше да напусне тези места, които бяха свидетели на нейното поражение. Жером я следваше, като тикаше куфара ѝ на количка, и старческото му лице се изкриви в безмълвен смях, когато вдигна глава и ни забеляза. „Добре се отървахме!“ — сякаш казваше той и тези думи обясняваха по-добре от най-дългата фраза онова, което чувствахме всички. Когато Жозефин си отиде, цялата къща въздъхна с облекчение. Освободена от мъчителката си, Маринет радостно тракаше с тенджерите и тиганите в очакване госпожица Роберт да намери нова готвачка, Селина тананикаше в коридорите и дори старата дама, внезапно излекувана от своя ишиас, се реши да напусне стаята си.

Но как бих искал пък да видите възмущението на уважаемия господин Тео, когато съумя да разбере какво се е случило. Как, нима госпожица Роберт щяла да се ограничи с това? Нима нямало да преследва тези злодеи по съдебен път? За Жозефин, както и да е — такава добра готвачка, но нейният съучастник, този субект, който бе имал нечуваната смелост да се държи грубо с него, заслужавал най-жестоко наказание!

— Щом е така, остава ми само да напусна пансиона — каза той с глас, който трепереше от яд.

Горката госпожица дълго се извинява и накрая, отчаяна пред неизбежното поражение, стеснително съобщи, че имала намерение да организира утре, неделя, „малък банкет“, за да отпразнува края на своите неприятности. Тази сладка перспектива веднага успокои нейния раздражителен наемател и вече изобщо не стана дума за заминаването му.

— Избрах неделата, за да може да присъства и татко ти — довери ми госпожица Роберт няколко минути по-късно. — Ах, ако милата ти майка можеше също да се присъедини към нас! Това е невъзможно, зная, но когато имам щастието да я видя отново, ще ѝ благодаря за всичко, което ти дължа. Впрочем няма да се огранича само с това и обещавам и на трима ви награда... Но по-добре е да мълча, искам да ви изненадам.

Тя ме остави с тези загадъчни думи, които аз побързах да повторя на Мартин и Антоан. Награда! Каква? Колкото повече говорехме за това, толкова повече се разпалваше въображението ни. Мартин искаше книги, купища книги, Антоан мечтаеше за колело, а аз тайно се връщах на моя въздушен замък — банкнотите, които ще поставя на масата пред мама; но не можеше да става дума за парична сума и аз също като Антоан си пожелах колело.

— Ще ми го даваш ли? — попита Мартин.

— Изобщо не разчитай на това, малката — отговорих аз. — Всеки с подаръка си, пък и веднага ще ми съсипеш спирачките, като ги натиснеш по нанадолнището!

— Горката Мартин! — каза Антоан съчувствено. — Аз с удоволствие бих ѝ давал моето, но искам истински бегач и на нея ще ѝ бъде трудно да го кара.

При тези думи Мартин избухна в сълзи и извика, че това било ужасно тъжно, защото ако била предвидила нашите отговори, щяла и тя да иска колело вместо всичките тези книги.

— Много си глупава! — казах ѝ аз грубо. — Получила ли си книгите? Ние получили ли сме колелата? Съвсем спокойно можеш да си смениш желанието, като се има предвид в какво положение са нещата!

— О, тогава искам колело! — заяви Мартин, като се изсекна силно.

Започнахме да правим големи проекти за разходки около Вилие, а после и край Версай, като се приберем в къщи. Ще си носим сандвичи и ще закусваме на тревата край някое поточе (сигурно ще има поточе), ще отиваме толкова далеч по пътищата, че понякога ще трябва да спим в странноприемница (сигурно ще има странноприемница) или пък ще опънем моята палатка.

Но всичко това се спряга в бъдеще време. В сегашно време ще добавя, че току-що писах на мама и на Пажетките и че е много приятно да разказва човек истинска драма, има чувството, че е писател. „Гайната на малкото семейство“, не е лошо като заглавие, нали, и струва колкото „Жертва след жертва“?

Глава I — Къщата с призраците

Глава II — Черната сянка

Глава III — Стаята на мъртвия чичо

Глава IV — На път към съкровището

Струва ми се, че ако чета собствения си разказ, не бих могъл да се спра, преди да науча неговия край, и си представям как ще треперят от страх Пажетките, като разберат на какви опасности сме се излагали. Страницата, в която им описвам нощния епизод между сливата и розите, е своеобразен малък шедевър според мен: мракът, глухият шум на пръстта, падаща върху тревата, присъствието на заплашителната Сянка, всичко си е на мястото, просто виждам как моите три момичета се притискат едно до друго с уплашени възклицания.

Не е необходимо да ви казвам, че Мартин от своя страна разтръби победата ни по всички плажове на Франция; в този момент тя изстиска бележника си с адреси, за да види на кого още би могла да пише. Дебелият Антоан спи изтощен от вълненията и вероятно сънува спортни и колоездачни сънища, а в съседната стая баща му най-после може да пише колкото иска статията си, без да се страхува, че ще го безпокоят. Два часът е. Вуйчо Едуар спокойно пуши лулата си под липите, а глухият господин дреме малко по-далеч. Никакъв вятър. В неподвижните листа бръмчат оси, градината спи също като Антоан, дори къщата сякаш се е успокоила сега, когато вече е обикновена къща, в която не става нищо.

Но тишината е прекъсната от тихи гласове. Седнали под прозореца ми, госпожица Роберт и госпожа Маклу обсъждат менюто

на „големия банкет“ и чувам думи, които ме карат да се облизвам: „Печено пиле, суфле с кайсии...“.

— Роберт, не мислиш ли, че сладкишът ще бъде по-икономичен?  
— забелязва старата дама, която се грее на слънце край тях.

— Е, мамо — отвърща госпожицата с радостно оживление, което не съм виждал досега у нея, — е, мамо, сто франка повече или по-малко, банкетът си е банкет!

Щях да забравя да ви кажа, че Жозефин вече има заместница, някоя си Мели, приятелка на Маринет. Тъкмо навреме за утрешния празник!

Татко ще пристигне до обед. Здравата ще се изненада, като научи за нашите подвизи.

## ПОНЕДЕЛНИК, 23 АВГУСТ

Колко жалко, приятели, че не можахте да присъствате на вчерашния обед! Щяхте да видите вашия Реми в цялата му слава, ушите ми още звънят от похвалите, които получих — би трябвало да кажа, които получихме, защото Мартин и Антоан си получиха тяхната част, малко големичка според мен. Но да поговорим за татко... Вуйчо Едуар толкова бързаше да му съобщи новините, че го задърпа към градината още с пристигането му, дори не го остави да си свали шапката. Без да разберат, се промъкнах след тях и наблюдавах лицето на татко, докато вуйчо му говореше: усмихнато, спокойно лице, което не изразяваше ни най-малко удивление.

— Това ли е всичко, което ще кажеш? — промълви разочаровано вуйчо. — А аз мислех, че ще те изненадам!

— Да ме изненадаш? — извика татко. — Нищо, свързано с децата ми, не може да ме изненада, Едуар! Между нас казано, ама съвсем между нас, можеш да обиколиш доста свят, без да видиш такива като тях. Моят Реми е толкова умен, а пък за Мартин да не говорим!

— Между нас казано, ама съвсем между нас, Марсел, споделям напълно твоето мнение — отвърна вуйчо, като му смигна.

Те се усмигнаха съучастнически и аз също щях да се разсмея, когато чух татко малко по-късно да заявява на господин Маклу (и то с какъв небрежен тон!):

— Е, имали са късмет; не бива да преувеличаваме нещата, уважаеми господине!

Мели, познатата на Маринет, беше надминала себе си, обедът беше великолепен и аз изпих толкова разноцветни вина, че чак ми се завъртя главата. Антоан беше червен като мак, Мартин си тананикаше сама, вуйчо Едуар разказваше виц след виц, глухият господин си вземаше по два пъти от всичко и се смееше на доверие, без да е чул нищо, госпожа Маклу се кикотеше в салфетката си, татко викаше: „Мой ред е, Едуар!“, господин Маклу го прекъсваше, за да разказва

спомени от колежа си, а госпожица Роберт, седнала на края на масата до майка си, съзерцаваше сцената с умилен вид.

— Никога „Малкото семейство“ не е отговаряло по-добре на името си! — заяви тя по време на десерта с развълнуван глас. — И това го дължа на тези добри деца. Благодаря! Благодаря!

— Тост за Реми! — извика вуйчо Едуар.

— Тост за Мартин и Реми! — прибави татко.

— И още един тост за Антоан! — каза госпожа Маклу, която сигурно смяташе, че малко пренебрегват нейното момче.

Селина, Маринет, Мели и Жером дойдоха да пият шампанско с нас и вуйчо Едуар с чаша в ръка импровизира кратка реч за събитията от последните седмици, като с удоволствие подчерта ролята, която съм изиграл в тях, и заслепението на „възрастните“, видели във всичко това само детска игра. Той сравни пансиона с голям кораб, който, освободен от задръжки, се впуска да завоюва вълните — в случая вълни от наематели — и понесен от своето вдъхновение, описва бъдещите подобрения, гаража, който ще бъде издигнат на ливадата, пристройките, които една по една ще заменят скромните вилчки наоколо.

— Бъдещето е ваше, госпожице — завърши той, вдигайки чашата си. — Пия за „Малкото семейство“, което скоро ще стане „Голямо семейство“!

— Всичко това са лудости! — промълви неодобрително старата дама.

Настъпи кратък миг на неудобство и внезапно госпожица Роберт вдигна глава — една нова госпожица Роберт, чиито бузи пламтяха, чиито очи блестяха и която говореше със звънък глас, който никога досега не бяхме чували. Ако било лудост да осъществи човек мечтите си, тя щяла да отрече разума, каза ни тя. И изброи на един дъх своите планове, сякаш искаше от един път да отприщи всичко, което бе пазила в себе си до този миг. Най-напред нашите награди; после подаръци за камериерката, за новата готвачка, за стария Жером особено, който е бил другар на нейния скъп чичо. Но тя не искала нито гараж, нито пристройки; „Малкото семейство“ й стигало и щяло да й бъде мъчно да види как съсипват ливадата. Напротив, винаги била искала да има чудна градина, пълна с най-красиви цветя — колко я разбирам! — и смятала полека-лека да разшири своята, купувайки съседните



земята, където Жером ще може спокойно да насади плодните дървета, които е обичал покойният чичо. Какви гъсти сенки ще има тук по-късно! Какви чудесни зрели плодове!

Тя говореше, говореше, с поглед, вперен в пространството, и майка ѝ я съзерцаваше смаяно.

— Не мога да я позная! — повтаряше тя.

— Какво искате, тя започва нов живот — отвърна тихо вуйчо Едуар. — Този шок и тези вълнения я освободиха.

В този миг Жером излезе напред, по-превит от всякога; той улови двете ръце на госпожица Роберт в своите.

— Хубав ден, хубав ден е тоя — каза ѝ той с треперещ от радост глас. — Викам си, госпожице, че шефът сигурно потрива ръце там, където е, като ви чува да говорите така, и сигурно си мисли: „Добре съм избрал наследницата си и благодарение на този тук хитрец (той ме показва с пръст) ще мога да спя спокойно“. Какво ще кажете например за един ред хубави едри круши, които да сложим край живия плет в дъното?

— Ехей! Жером наистина не си губи времето! — забеляза весело Селина.

И донякъде под влияние на шампанското, ние всички избухнахме в смях.

## ВТОРНИК, 24 АВГУСТ

Госпожица Роберт току-що ни връчи наградите. Познайте какво представляват! Три чека — всеки от по две хиляди франка. Две хиляди франка, стойността на десет колела! Толкова бяхме смаяни, че не знаехме какво да кажем.

— Но това е много, това е ужасно много! — извика татко. — Какво ви става, деца, онемяхте ли?

Мартин се хвърли на врата на добрата госпожица, после Антоан и после аз; главата ми малко се въртеше и ми се искаше да плача и да се смея: най-послед щях да осъществя своята мечта... Уви, каква илюзия! Татко взе нашите чекове — които дори не са на наше име, защото сме били уж много малки, за да ги осребрим сами — и след като горещо благодари на госпожица Роберт, ги прибра в портфейла си под предлог, че можем да ги загубим, ако ни ги остави. Господин Маклу последва неговия пример — и хоп, работата се свърши: истински фокус, както виждате!

— По-добре госпожица Роберт направо да си ми беше дала колело — това ми стигаше — въздъхна Мартин малко по-късно. — Татко нямаше да може да го сложи в джоба си и сега щяхме да си пътешествуваме по пътищата. А така...

— И аз съм на същото мнение — заяви дебелият Антоан. — Не ти ли се струва, че е права, Реми?

Отговорих му с една гримаса, защото няхах смелост да говоря. О, мамо, купчината банкноти на масата...

Но — търпение, ще видим „кой ще се смее последен“, както би казал старият шегаджия, поклонник на поговорките. Все ще успее да постигне целта си!

## **ПЕТЪК, 27 АВГУСТ**

Ваканцията свърши! Заминаваме в неделя, а в сряда ще видим мама; татко ни се обади по телефона, че тя се прибира в къщи тогава. Семейство Маклу си тръгва заедно с нас и Антоан е толкова тъжен, че си загуби апетита. Аз обаче съм доволен!

## ВЕРСАЙ, ПОНЕДЕЛНИК, 30 АВГУСТ

Всяко заминаване е приятно, приятели, но още повече обичам завръщанията. Какво удоволствие да си бъдеш пак в къщи! Дърветата по улицата започват да губят листата си и апартаментът е прашен почти колкото стаята на мъртвия чичо, но иначе всичко си е същото. Татко е много добър, много весел, а Биксибо щеше да се пръсне от радост вчера, когато видя, че се връщаме. В този миг той е край мен с вирнати уши и размахана опашка и щом се престоря, че ставам, изджафква заканително, сякаш иска да ми каже: „А, стига с тия номера, този път няма да те пусна!“.

Не без изненада си спомням внезапното вълнение, което ме обхвана вчера, като напускахме пансиона. Да замина, това означаваше да се върна към обикновения си живот, да затворя завинаги една книга, която толкова ми беше харесала, и аз почти щях да се разплача като момиче, гледайки онова място на ливадата, където в светлината на електрическото фенерче изкопахме дупката. Целувах госпожица Роберт, стисках ръка на Селина, на Маринет, на стария Жером, виках на глухия господин: „До скоро виждане“, за да си внуша, че ще се върна пак. В автобуса бях тъжен, но с всяко завъртане на колелото тъгата ми се изпаряваше и когато пристигнахме във Версай, скочих радостно от стъпалото и извиках: „Най-последно!“. Сега почти се срамувам, че целунах госпожицата. Такива сме ние, хората.

Вуйчо Едуар ни напусна почти веднага — ще се върне в сряда с мама — и вечеряхме със семейство Паж, които отрупаха с въпроси Мартин и мен още с първата лъжица супа.

— Като си помисля, че се присмивахме на страховете на нашата братовчедка! — извика господин Паж. — Значи, сега тя е богата... Каза ли ви какво смята да прави с всичкото това злато?

— Това си е нейна работа — отговори татко малко сухо.

— Разбира се, разбира се, именно това ме безпокои, горката, нали е беззащитна и първият срещнат може да я излъже, ако не се

грижим за нея. Но ние ще отидем да я видим и ще ѝ заведем Сабин. Тя винаги е имала известна слабост към Сабин.

— Не, към Селин — каза Сабин, като се намуси.

— Не е вярно, към Бландин — възпротиви се Селин.

Разединена за миг, тройката заключи в един глас:

— Туту ще отиде при леля Роберт, леля Роберт обожава Туту!

Дали милото хлапе разбра какво му се готви? Не зная, във всеки случай в същия миг то хвърли дрънкалката си в своята каша с такава възхитителна точност, че неговата съседка Мартин бе цяла опръскана.

— Ах, лошо дете — възкликна госпожа Паж, — виж какво направи на добрата си приятелка!

„Добрата приятелка“ се усмихна сдържано, бършейки подгизналия си от мляко пуловер, и промълви: „Колко е сладък!“ с тон, който този път прозвуча твърде неубедително.

— Никак не виждам Туту при братовчедката! — продължи весело госпожа Паж. — Впрочем това не е важно; лично аз просто се надявам, че милата Роберт ще се възползва от късмета си и най-после ще си достави някое удоволствие: заслужила си го е, повярвайте ми. Впрочем — добави тя, променяйки темата, — Впрочем, Мартин, ще дойда да ви помогна в домакинството утре и се наемам да ви сготвя нещо хубавичко за сряда. Недейте да ми благодарите, аз ви го дължа след всичко, което е станало в пансиона.

— О, да, Реми е бил удивителен, нали, господине? — записукаха Пажетките, като се обърнаха към татко. — Какво хладнокръвие! Какъв героизъм! Какъв блестящ детектив ще бъде, като порасне, нали? Нали?

— Вярно, че такава едно начало... — подех аз скромно.

Татко нервно трошеше хляба си.

— Стига комплименти, моите момичета — промърмори той. — Накрая ще завъртите главата на този хлапак, ако продължавате в този дух, а пък той и така е доволен от себе си!

И това го казваше татко, след като миналата неделя така ме възхваляваше пред вуйчо Едуар! Кръвта ми се качи в главата и колкото повече се изчервявах, толкова повече се ядосвах, че се изчервявам. Стреснатите Пажетки наведоха глави към чиниите си, но Мартин изгледа татко с усмивка.

— Колкото и да мърмориш, татко, ти си много горд с Реми — заяви тя с твърд глас. — Чух те да го казваш на вуйчо Едуар, когато

говореше с него в градината на пансиона.

Виж ти, значи и тя? Татко започна да троши хляба си по-нервно от всякога.

— Хм, хм... — промълви той. — Всъщност време е да се разделим с нашите домакини след тази великолепна вечеря. Десет и десет е... Прекаляваме...

Приемът, който ми оказаха приятелите ми от уличката, бе доста по-различен. Мислех, че ще ги изненадам, като им разкажа етапите на моето разследване. Каква грешка, приятеля! Ратон ме изслуша, без да се опитва да скрие нетърпението си, и извика, когато млъкнах:

— Също като историята, която се случи с една съседка на моята леля на улица Люляк! Представи си, загубила портмонето си, като ходила по покупки, и на другия ден...

И той се впусна в един дълъг и крайно объркан разказ, който Тотор безцеремонно прекъсна, за да ме попита направо дали името ми го има „във вестниците“.

— Не, разбира се — отговорих аз, — нали ви казах, че госпожица Роберт отказа да подаде оплакване.

— В такъв случай твоята история е доста безинтересна — каза той категорично. — Пък и къде са ти жертвите? Как искаш да гледам сериозно на тази поредица от дребни номера, които дори не убиват някого? Майк Хорнър щеше здравата да се смее, ако те чуеше!

— Забравяш, че Реми е открил съкровище! — забеляза Пиеро, като ми се притече на помощ.

— Три хиляди четиристотин и осемнадесет златни монети — казах аз небрежно — и госпожица Роберт ми даде от благодарност две хиляди франка.

Ефектът бе необикновен. Пиеро и Ратон ме загледаха с отворена уста, а Тотор в смайването си забрави за Майк Хорнър.

— Късметлия! — промълви той. — Ех, ако аз ги имах тези две хиляди франка, щях да си купя веднага от последния модел мотори, като онзи, дето е на витрината на спортния магазин на булевард Тиер!

— А аз колело — извика Ратон, — ама хубаво, не какво да е, с брояч за километрите, с куп звънци и може би дори с електрически фар. Уха, с две хиляди франка...

— Ех, и аз също! — въздъхна Пиеро.

Не можах да се въздържа да не забележа, че колелата действително не са лоша работа и те веднага ме попитаха защо казвам това. Да не би да имам намерение да си купувам?

— А, съвсем не, имам други планове — отговорих аз с важен вид, — много по-сериозни планове... Та значи, довиждане! Съжалявам, че те разочаровах, Тотор; следващия път ще се опитам да убия някого, за да има, както казваш ти, „убийства в историята“!

## СРЯДА, 1 СЕПТЕМВРИ

Мама най-после си дойде! Татко смята, че не можело да я познае човек, толкова добре изглеждала, но аз не съм съгласен с него — пак си е мама. Тази сутрин повече от час дебнахме пристигането ѝ, Мартин и аз, и времето ми се струваше толкова дълго, че помислих да не би часовникът ми да се е счупил. Дванайсет, дванайсет и половина... Какво правят тия хора? И изведнъж видяхме мама; тя вървеше между вуйчо Едуар и татко — всеки от тях носеше по едно от куфарчетата ѝ — весела, свежа, облечена в сивичкото палто, което толкова обичам. Хвърлихме се в прегръдките ѝ; Мартин я целуна и аз я избутах, за да мога също да целуна мама. „Джаф! Джаф!“ — лаеше Биксибо, който, поради липса на нещо по-добро, весело хапеше обувките ѝ.





— Доброто ми куче! — каза мама. — Струва ми се, че Реми е пораснал — прибави тя с усмивка. — Моята Мартин е много хубава, но и е сложила якичката наопаки!

Тя нежно оправя якичката и Мартин измърка като коте.

— Толкова работи имам да ти разправам — извика ѝ тя, като я задърпа във вестибюла. — В писмата човек нищо не може да каже, пък и ти всъщност не знаеш всичко, не знаеш, че госпожица Роберт ни даде...

Запуших устата ѝ с ръка.

— Мълчи, ще говорим за това на десерта! Нито дума преди. Разбра ли?

— А защо, ако обичаш?

— Защото... Може ли да я вълнуваш така!

В този миг госпожа Паж се появи от кухнята, откъдето се носеше дъх на пържено. Излияния, нови целувки.

— Всичко е готово, аз изчезвам — каза добрата жена. — Трябва да си сготвя обед! Ако не ви безпокоим, ще ви дойдем за мъничко на гости към четири часа.

Мама горещо ѝ благодари и ние седнахме на масата. Татко беше удивен, като видя мама да яде с такъв добър апетит, след като преди месец оставяше всичките си чинии пълни.

— Нашата Лизет е като петнадесетгодишна — повтаряше радостно вуйчо Едуар. — Вярно си е, няма нищо по-добро от планината, много ми се иска и аз да отскоча натам, за да се оправя след вълненията.

— О, да, и то какви вълнения! — каза живо мама. — Само да знаете как съм треперила от вашите разкази! Сянката в коридора, сандъкът на кучето. Откровено казано, най-напред реших, че сте измислили тази история, за да ме позабавлявате, толкова невероятна ми се виждаше, а и сега дори ми е трудно да си представя, че децата са успели да разплетат тази загадка сами, след като ти, Едуар, не си подозирал нищо! Сигурно ли е, съвсем сигурно ли е, че малко не сте поукрасили нещата?

Прошепнах няколко думи на ухото на татко, докато тя продължаваше да говори; той отиде да донесе моя чек и го бутна в ръката ми. Само едно движение — и щях да осъществя своята мечта, но аз толкова пъти си бях представял това движение, че то внезапно ме уплаши. Но можех да повдигна ръката си, сърцето ми биеше.

— Е? — попита татко.

С голямо усилие сложих хартията на масата пред мама. Тя я взе, разгледа я един път, още един път.

— Какво е това? Не разбирам.

Татко и вуйчо започнаха да говорят заедно, а Мартин искаше своя чек, за да го присъедини към моя, но мама едва ги слушаше; тя гледаше хартиите и не можеше да повярва на очите си.

— Казвате, че всички тия пари им е дала госпожица Роберт, тази нещастна жена, която беше дошла да ни види през юли и ми се стори толкова невзрачна? Не може да бъде!

— И все пак е истина — заяви татко. — Две хиляди франка за всяко дете!

Тогава нещо се отприщи в гърлото ми и аз извиках:

— Само че тези две хиляди франка не са за мен, те са за мама, да, за нея са! Какво да ги правя аз?

Настъпи мълчание, след което татко каза с леко треперещ глас:

— Това е много щедро от твоя страна, мило мое момче, но каквото и да говориш, тези пари ти принадлежат и нямаме право да ги пипаме.

— Именно — отвърнах аз, — щом тези пари ми принадлежат, както казваш, мога да правя с тях каквото си искам, а аз искам да ги дам на мама.

Татко започна да се дразни.

— Говориш като дете. Стига глупости!... Ще бъдеш доволен да имаш тази сумичка, когато пораснеш.

— А кога ще порасна?

— Че знам ли? След седем-осем години...

Седем-осем години. Все едно целият ми живот! Ах, колко са глупави възрастните! Никога нищо ли не могат да разберат? Ядосах се.

— А, така ли? А, така ли? — изкрещях. — Е, добре, щом е така, ето какво ще направя с тази мръсна хартия!

И аз скъсах чека на две и хвърлих парчетата върху масата. О, приятели, да бяхте видели татко! Той подскочи, после падна отново върху стола си и промълви: „Той е луд!“. Вуйчо Едуар, целият червен, се опитваше да си поеме спокойно дъх, но мама ме гледаше, без да каже дума, и по бузата ѝ се стичаше една сълза.

Ето че и Мартин се изправи.

— Браво, Реми! — извика ми тя. — Аз също давам парите си на мама и ако татко ми забрани, ще направя като теб!

Татко рязко сграбчи ръката ѝ, преди тя да успее да вземе своята хартия; тя се разплака, аз също се разплаках, мама се възползва от това, за да се разхълца и тя. Добре си прекарахме! Вуйчо Едуар въздъхна дълбоко, а татко съедини парчетата на чека.

— Лесно ще ги залепим — каза той, — ама виждали ли сте някога такова нещо? Да си накъса чека пред очите ми!

— Това не е мой чек, той е на мама — възразих аз заинатено.

— Престани!

Вуйчо Едуар сложи ръката си на татковото рамо; очите му се усмихваха, веселият му вид се бе възвърнал.

— Приятелю, тези деца не са толкова чалнати, колкото изглеждат. Не, не възразявай, изслушай ме по-добре.

И той започна да защитава нашата кауза; каза, че парите били, за да ги дава човек, че всъщност сме щели да се възползваме от тях не по-малко от мама. Колкото до „сумичката“, за която говорел татко, за това имало време да се помисли по-късно, а и той винаги бил готов да ни помогне.

— Признавам, че по някои точки Реми изглежда три години по-малък от възрастта си — прибави той, — но по много други той изглежда три години по-голям. Оставй, Мартин и той са добри деца и са прави. Спомни си какво си казахме за тях в градината във Вилие!

Накрая татко се остави да бъде убеден; изглеждаше силно развълнуван и ме целуна много пъти; но когато поиска да направи същото с Мартин, тя му подаде бузата си доста хладно, сигурно защото не можеше да му прости избухването. Като я гледаше, човек би могъл да си помисли, че тя е мечтала дни наред за това, което току-що бяхме извършили, след като просто беше последвала моя пример. Но мама разбра всичко със сърцето си; тя ме притегли към себе си, нарече ме „милото ми“, „добричкото ми момченце“ толкова пъти, че аз за малко щях да се разплача отново.

— И ще вземеш жена да ти помага в къщи! — казах ѝ аз тихичко. — И никога вече няма да се уморяваш! И...

— И тя... и тя... — повтори вуйчо, който ме слушаше. — Като ще говорим за нея, а ти? А Мартин? Струва ми се, че щедрите дарители са заслужили някой подарък?

— А, така си е — каза весело татко, — и то хубав подарък! Само че какъв?

Вуйчо Едуар ми намигна хитро.

— Няма какво да му мислиш, Марсел, подари им по едно колело; и двамата си умират за такова нещо!

— Откъде знаеш? — извикахме ние.

— Хе! Хе! И ние чувахме по нещичко под липите в пансиона!

Победа, приятели! Значи ще си имам колело и пътешествията по пътищата, закуските край поточетата, всичко това ще бъде истина. Колко хубаво е направил старият господин, дето е скрил златните си монети! Как ми се иска да му благодаря!

— Ами Антоан? — попита Мартин.

Вярно. Горкият Антоан! Пристигна в четири часа с родителите си — последвани от семейство Паж в пълен състав — и физиономията му се удължи, когато му заговорихме за бъдещите си колела. За щастие нищо не убягва от вуйчо Едуар; не знам какво е правил, но, така или иначе, след като поговори малко с него, господин Маклу намекна, че ако Антоан има отлични бележки през първия срок, може би към Нова година...

— Ще получи колело? — казах аз, като довърших изречението му. — А, това е чудесно, господине!

Какви ли не щуротии правих през останалата част от следобеда! Танцувах модерни танци със Сабин, със Селин, с Бландин, докато те задъхани паднаха на леглото на мама, борих се с Шишко (и, разбира се, той ме победи), облякох Биксибо като госпожица с една рокля на Мартин, дори разходих Туту на ръце през целия апартамент.

— Гъди, гъди, гъди... Няма ли да млъкнеш, пискало такова!

— Горкичкото! — викаха момичетата и тичаха след мен.

Решихме да отидем заедно в „Малкото семейство“ следващата неделя; мама иска да се запознае със старата дама, с глухия господин, с Жером, с всички действащи лица на драмата и накрая иска да види със собствените си очи мястото, където изровихме съкровището.

— Има и други „действащи лица“ — казах ѝ аз, — моите приятели от уличката. Не може ли някой четвъртък да ги поканиш на закуска?

Тя ми обеща, ще покани също Пажетките и Антоан. Но — уви! — ето че господин Маклу, заразен от нейния пример, също ни покани. За какво? Да посетим двореца във Версай под негово ръководство.

— Тъкмо Ги трябва да дойде някой от тези дни — добави той. — Ще бъдем цяла групичка!

Значи този лъжльо Ги все пак няма да се измъкне — но как ще го е яд за почивката му в Бретан, когато научи каква е била нашата ваканция в този пансион, от който го „побиваха тръпки“! Пада му се, нали така?

Колкото до мене, аз съм доволен. Нека да видим жилището на краля слънце, двореца с безбройните прозорци, където никой друг освен Луи XIV не е правил каквото си иска. Може би все пак ще бъде интересно и както забеляза господин Маклу, ще бъде първият урок по история, нещо като встъпление към уроците в училище. Защото ваканцията вече свършва. Дали и вашата ваканция е била така богата на събития като моята? Не зная, но спомнете си, приятели, какво ми беше казал господин Триньол, моят бивш учител, в деня, когато се сбогувах с него: „Обръщаш нова страница, моето момче“. Струва ми се, че добре изпълних тази страница, нали?

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.